

MODUL DE FORMARE A FORMATORILOR PENTRU PROFESIONIȘTII DIN PRIMA LINIE PRIVIND PROTECȚIA COPIILOR ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII ȘI A ABUZULUI SEXUAL ÎN MEDIUL ONLINE

Încetarea exploatării și a abuzului sexual
împotriva copiilor în mediul online @Europe Plus

Construind o Europă
cu și pentru copii
www.coe.int/children

 Safe
Online

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MODUL DE FORMARE A FORMATORILOR PENTRU PROFESIONIȘTII DIN PRIMA LINIE PRIVIND PROTECȚIA COPIILOR ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII ȘI A ABUZULUI SEXUAL ÎN MEDIUL ONLINE

Încetarea exploatării și a abuzului sexual
împotriva copiilor în mediul online @Europe Plus

Autori:
David Wright și Mariana Ianachevici

Evaluarea colegială:
Hélène Paillard

Titlu original:

Training of Trainers Module for Frontline Professionals on Safeguarding Children from Online Child Sexual Exploitation and Abuse

Opiniile exprimate în această lucrare pot să nu reflecte opiniile Consiliului Europei sau ale Safe Online.

Consiliul Europei își exprimă recunoștința pentru sprijinul financiar oferit acestui proiect de Safe Online.

Safe Online este singurul vehicul global de investiții dedicat protejării copiilor în lumea digitală. Prin investiții în inovație și aducerea împreună a actorilor cheie, Safe Online contribuie la crearea unei lumi digitale sigure și care sprijină dezvoltarea tuturor copiilor și a tinerilor, oriunde în lume. Aflați mai multe pe <https://safeonline.global/>.

Toate drepturile rezervate. Reproducerea extraselor (până la 500 de cuvinte) este autorizată, cu excepția scopurilor comerciale, atât timp cât este păstrată integritatea textului, extrasul nu este utilizat în afara contextului, nu oferă informații incomplete sau nu induce în eroare cititorul în alt fel, cu privire la natura, domeniul de aplicare sau conținutul textului. Textul sursă trebuie să menționeze întotdeauna după cum urmează „© Consiliul Europei, anul publicării”. Toate celelalte cereri referitoare la reproducerea/traducerea integrală sau parțială a documentului trebuie adresate Direcției Comunicare, Consiliul Europei (F-67075 Strasbourg Cedex, publishing@coe.int).

Orice altă corespondență referitoare la acest document trebuie adresată către Direcția Generală Democrație și Demnitate Umană
Consiliul Europei F-67075 Strasbourg Cedex
E-mail: children@coe.int

Fotografii: © Shutterstock

Copertă și aranjare: Tipografia „Foxtrot” SRL,
Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Florilor 1

© Consiliul Europei, ianuarie 2025

Cuprins

OBIECTIVUL CURSULUI	5
STRUCTURA CURSULUI	7
PROGRAMUL CURSULUI / ORDINEA DE ZI	9
CONȚINUTUL CURSULUI	13
1. Prezentare	13
2. Prezentări	16
3. Tehnologii în schimbare	17
4. Ce este siguranța în mediul online?	21
5. Problemele specifice privind siguranța în mediul online / protecția copiilor:	23
5.1 Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online	41
6. Dovezi ale cercetării	60
7. Scenarii	62
8. Tehnologii viitoare	65
9. Strategii privind siguranța în mediul online pentru pedagogi, asistenți sociali și medici	74
10. Strategii de siguranță în mediul online pentru părinți	83
11. Practica existentă	93
12. Resurse privind siguranța în mediul online	94
13. Cadrul național	95
14. Rezumat	100

Obiectivul cursului

Obiectivul principal al Programului de formare a formatorilor în domeniul siguranței în mediul online este de a oferi unui grup select de formatori din Georgia, Republica Moldova și Muntenegru competențele, cunoștințele și resursele necesare pentru a proteja, în mod eficace, copiii de riscurile prezente în mediul online. Acești formatori, la rândul lor, vor aplica instruirea în cascadă a altor profesioniști din țările lor, creând un efect de undă care amplifică amploarea și impactul programului.

Obiective specifice

- 1. Creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a siguranței în mediul online:** Participanții vor dezvolta o înțelegere profundă a diverselor riscuri asociate utilizării tehnologiei de către copii, cu accent pe exploatarea și abuzul sexual în mediul online. Aceasta include nu numai înțelegerea diferit or tipuri de amenințări prezente în mediul online, ci și recunoașterea factorilor psihologici și sociali care exacerbează aceste riscuri.
- 2. Dotarea formatorilor cu competențe practice:** Programul este conceput să ofere formatorilor competențe practice pentru a identifica, a răspunde și a atenua riscurile privind siguranța în mediul online. Acesta include familiarizarea cu cele mai recente instrumente, strategii și tehnologii care pot fi utilizate pentru a proteja copiii în mediul online.
- 3. Promovarea gândirii critice și a soluționării problemelor:** Prin exerciții și discuții bazate pe scenarii, participanții își vor îmbunătăți gândirea critică și abilitățile de soluționare a problemelor. Aceștia vor învăța să aplice cunoștințele teoretice în situații practice, devenind astfel mai eficienți în contexte reale.
- 4. Promovarea celor mai bune practici și elaborarea de politici:** Participanții vor explora și împărtăși cele mai bune practici în domeniul siguranței în mediul online, contribuind la stabilirea unui cadru de strategii și politici eficace, care pot fi puse în aplicare în cadrul propriilor organizații și comunități.
- 5. Dezvoltarea capacității de învățare și adaptare continuă:** Peisajul digital este în continuă evoluție, precum sunt și riscurile asociate acestuia. Programul urmărește să insuflă o mentalitate de învățare și adaptare continuă, asigurându-se că participanții rămân la curent cu cele mai recente evoluții în domeniul siguranței în mediul online.
- 6. Facilitarea învățării colaborative și a creării de rețele:** Prin reunirea profesioniștilor din diferite sectoare și țări, programul favorizează un mediu de învățare colaborativă. Participanții vor avea ocazia să își creeze rețele, să împărtășe experiențe și să învețe unii de la alții, construind o comunitate de practicieni care se extinde dincolo de instruirea propriu-zisă.
- 7. Împuternicirea formatorilor să transmită cunoștințe în cascadă:** În cele din urmă, programul își propune să ofere participanților încrederea și capacitatea de a transmite cunoștințele și abilitățile către alți profesioniști din țările lor. Acest efect multiplicator asigură un impact mai larg și mai susținut, atingând un public mai larg și creând medii online mai sigure pentru copii.

Rezultate

Către sfârșitul celor două zile de instruire, participanții:

- Vor avea o înțelegere cuprinzătoare a peisajului actual al siguranței în mediul online, inclusiv a tehnologiilor emergente și a riscurilor asociate acestora.

- Vor fi competenți în identificarea și abordarea problemelor specifice de siguranță aferente exploatării și abuzului sexual al copiilor în mediul online și vor avea, de asemenea, o conștientizare mai largă a problemelor conexe, precum violența psihologică cibernetică, informațiile false, securitatea dispozitivelor și designul persuasiv în tehnologie.
- Vor deține strategii și instrumente practice pentru a pune în aplicare măsuri eficiente de siguranță în mediul online, în cadrul organizațiilor și comunităților proprii.
- Vor fi capabili să implice și să educe părinții cu privire la gestionarea vieții digitale a copiilor lor, promovarea utilizării sănătoase a tehnologiei și protejarea vieții private.
- Vor stabili legături cu alți profesioniști, creând o rețea de sprijin pentru colaborarea continuă și schimbul de cunoștințe.
- Vor fi pregătiți să ofere cursuri de instruire suplimentară, colegilor și altor părți interesate, extinzând astfel aria de acoperire și impactul programului.

Programul de formare a formatorilor în domeniul siguranței în mediul online este o inițiativă exhaustivă menită să creeze un mediu digital mai sigur pentru copii prin responsabilizarea celor care se află în prima linie a protecției copilului.

Structura cursului

Programul de două zile este structurat astfel încât să consolideze înțelegerea, să exploreze probleme specifice de siguranță în mediul online și să ofere strategii practice de aplicare a acestuia.

Ziua 1: Peisaj și provocări

Instruirea începe cu prezentări, stabilind un ton de colaborare și promovând un sentiment de comunitate în rândul participanților. Acestea sunt urmate de o sesiune privind Tehnologiile în schimbare, în care participanții află despre evoluția rapidă a tehnologiei și implicațiile acesteia pentru copii, inclusiv oportunitățile și riscurile.

În continuare, o discuție cuprinzătoare pe tema „Ce este siguranța în mediul online?” oferă participanților o înțelegere a diverselor riscuri asociate utilizării tehnologiei de către copii, cu accent pe Conținut, Contact, Conduită și Contract. Aceste cunoștințe de bază sunt esențiale pentru identificarea și atenuarea riscurilor.

După o pauză, accentul trece pe Aspectele specifice privind siguranța în mediul online / protecția copiilor. Participanții explorează aspecte mai largi aferente exploatării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online și modului în care acestea ar putea fi conectate și includ impactul psihologic al designului persuasiv în materie de tehnologie, provocările privind securitatea dispozitivelor, informarea falsă și dezinformarea, violența psihologică (bullying) în mediul online, conținutul dăunător și influența tehnologiei și a presiunii colegilor asupra bunăstării copiilor. Sesiunea se concentrează apoi pe exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online, inclusiv o prezentare generală a amenințărilor și prejudiciilor specifice.

O trecere în revistă a cercetărilor academice naționale și internaționale privind siguranța în mediul online oferă o bază de dovezi care sprijină strategiile și practicile discutate. Urmează exerciții practice bazate pe scenarii, care îi ajută pe participanți să aplice cele învățate în situații din lumea reală.

Ziua se încheie cu o sesiune anticipativă privind Tehnologiile viitoare, în cadrul căreia participanții învață să anticipeze și să se pregătească pentru provocările viitoare în materie de protecție a copiilor în mediul on-line.

Ziua 2: Strategii și management

A doua zi începe cu o trecere în revistă a punctelor-cheie abordate în ziua precedentă, consolidând învățarea. Prima sesiune se concentrează pe Strategii de siguranță în mediul online pentru pedagogi, asistenți sociali și medici, explorând strategiile organizaționale pentru crearea și menținerea unui mediu online sigur copiilor.

În continuare, o sesiune privind strategiile de siguranță în mediul online pentru părinți oferă participanților instrumente și resurse practice pentru a-i ajuta pe părinți să gestioneze, în mod eficace, viața digitală a propriilor copii. Subiectele includ gestionarea timpului petrecut în fața ecranului, setările de confidențialitate, modelarea unei utilizări sănătoase a tehnologiei și gestionarea presiunii exercitate de colegi.

Ulterior, participanții fac schimb de informații privind practicile actuale în cadrul sesiunii „Practica existentă privind siguranța în mediul online”, învățând din experiențele celorlalți și identificând strategii eficace. Un element important este prezentarea mecanismelor naționale specifice de prevenire, raportare și sesizare.

În continuare, participanții sunt îndrumați prin intermediul unei varietăți de Resurse eficace privind siguranța în mediul online, oferindu-le instrumente valoroase pentru a le sprijini eforturile continue. Instruirea se încheie cu o sesiune rezumat, în care se trece în revistă tot conținutul parcurs și se abordează orice întrebări rămase.

În cursul instruirii, participanții vor beneficia de o combinație de aspecte generale oferite de către experții internaționali, completate de contextul local, oferit de experții naționali.

Către sfârșitul programului, participanții vor avea o înțelegere cuprinzătoare a siguranței în mediul online și încrederea de a transmite aceste cunoștințe, în mod eficient, în țările lor de origine. Această abordare structurată asigură o bună pregătire a formatorilor pentru a asigura un impact semnificativ în protejarea copiilor în lumea digitală.

Programul cursului / Ordinea de zi

ZIUA 1 – PEISAJ ȘI PROVOCĂRI

Prezentări (30 minute)

Pentru a prezenta cursul și obiectivele sale, participanților și formatorilor.

Tehnologii în schimbare (60 de minute)

Tehnologia se schimbă într-un ritm uimitor; care sunt tehnologiile emergente și oportunitățile pe care acestea le oferă copiilor.

Ce este siguranța în mediul online? (60 minute)

Discuție generală privind gama de riscuri pe care tehnologia o prezintă pentru copii, în special cele 4 C-uri (Conținut, Contact, Conduită și Contract).

Pauza de prânz

Problemele specifice privind siguranța în mediul online / protecția copiilor (120 minute)

O oportunitate de a explora și discuta în profunzime riscurile mai largi privind siguranța în mediul online și modul în care acestea pot fi asociate exploataării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online, inclusiv:

- **Sănătatea și bunăstarea:** Tehnologia și serviciile sunt concepute să convingă și să constrângă utilizatorii să continue utilizarea și să revină la utilizare. Sesiunea va explora exemple de design persuasiv, abordând psihologia subiacentă, care afectează nu doar copiii, ci și părinții, distrăgându-le eventual atenția de la copiii lor.
- **Securitatea cibernetică:** Securitatea dispozitivelor reprezintă o provocare din ce în ce mai mare în contextul criminalității organizate.
- **Informarea falsă și dezinformarea:** Inteligența Artificială Generativă (IAG) revoluționează tehnologia și crearea de conținut, care nu este în totalitate corect.
- **Violența psihologică (Bullying):** Explorarea violenței psihologice online și a impactului pe care aceasta îl poate avea.
- **Conținut dăunător:** O analiză a vulnerabilității – Persoanele cel mai expuse riscului în mediul online, sunt și cele mai expuse riscului în lumea fizică.
- **Influența:** O analiză a influenței pe care tehnologia (influenceri) și mediul înconjurător (colegi, frați/surori) o au asupra copiilor și a impactului acesteia (imagine corporală, FOMO (teama de a rata ceva important) etc.).

O sesiune axată pe **Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online**, analizând:

- Comportamentul sexual dăunător în mediul online,
- Materiale privind abuzuri sexuale împotriva copiilor (MASC), inclusiv Materiale artificiale privind abuzuri sexuale împotriva copiilor,
- Șantaj financiar,
- Exploatarea copiilor în mediul online,
- Evaluarea amenințării Exploatării și Abuzului Sexual împotriva Copiilor (EASCO).

Dovezi ale cercetării (30 de minute)

Revizuirea cercetărilor academice publicate (la nivel național și internațional) în domeniul siguranței în mediul online.

Scenarii (60 de minute)

Utilizând scenarii, un exercițiu pentru a discuta implicațiile asupra copiilor și modul de a răspunde provocărilor, va fi dezvoltat în cadrul acestei sesiuni.

Tehnologii viitoare (60 de minute)

Sesiune despre tehnologii emergente, în mod special, Inteligența Artificială Generativă și potențialele riscuri pentru copii – ce vor trebui să ia în considerare participanții în viitor pentru a-i proteja pe copii?

ZIUA 2 – STRATEGII ȘI MANAGEMENT

Trecerea în revistă a zilei 1 (30 de minute)

Un scurt rezumat, evidențiind aspectele abordate în cursul primei zile.

Strategii privind siguranța în mediul online pentru pedagogi, asistenți sociali și medici (90 de minute)

O discuție detaliată cu privire la strategiile, politicile și instrumentele pe care o organizație le-ar putea avea în vigoare pentru a proteja copiii, în mod eficace, în mediul online, în special:

- Responsabilitatea
- Raportarea
- Politica
- Dezvoltarea personalului
- Educația copiilor
- Asigurarea tehnologiei
- Evaluarea

Strategii privind siguranța în mediul online pentru părinți (90 de minute)

O explorare a strategiilor, instrumentelor și resurselor disponibile părinților pentru a gestiona utilizarea tehnologiei de către familiile lor și pentru a crea un mediu adecvat, în special:

- Înțelegerea accesului și a serviciilor – identificarea dispozitivelor de care dispune familia și a serviciilor utilizate de către propriii copii pentru a determina gradul de acces la mediul online.
- Inițiative de conversație – sugestii pentru inițierea de discuții privind siguranța în mediul online și un echilibru digital sănătos.

- Instrumente de partajare în familie și gestionarea provocării privind timpul petrecut în fața ecranului – un rezumat al disponibilității instrumentelor pe care le au părinții pentru a gestiona și limita utilizarea de către copii atât a dispozitivelor, cât și a serviciilor. Extinderea către exemple de gestionare a timpului petrecut în fața ecranului, în special pe timpul nopții și în orele de masă.
- Gestionarea accesului – o discuție care pornește de la instrumentele disponibile părinților pentru a analiza măsurile fizice de gestionare a accesului, inclusiv momentul în care se poate oferi primul telefon mobil, conexiunea cu alți părinți pentru a combate presiunea din partea colegilor și acordurile familiale SMART (specifice, măsurabile, tangibile, realiste, setate în timp).
- Gestionarea setărilor de confidențialitate – un rezumat al setărilor de confidențialitate disponibile pentru cele mai populare servicii ale rețelelor sociale și modul de accesare a acestora.
- Exemplu de model digital (în calitate de părinte) – conștientizarea utilizării tehnologiei de către părinți și importanța oferirii unui model de utilizare sănătoasă a tehnologiei.
- Gestionarea influenței – modul de inițiere a unor discuții sănătoase cu copiii despre înțelegerea influenței conținutului din mediul online (de ex., referitor la imaginea corporală) și, de asemenea, modalitatea de gestionare a presiunii din partea colegilor.
- Cerințe privind vârsta minimă – un rezumat al celor mai populare servicii online și cerințele privind vârsta minimă asociate acestora.

Pauza de prânz

Practici existente de siguranță în mediul online (60 de minute)

Oportunitatea de a analiza și de a împărtăși cu participanții măsurile și practicile proprii existente de siguranță în mediul online. Sesiunea va identifica exemple de bune practici.

Resurse eficiente de siguranță în mediul online (30 minute)

Indicarea resurselor eficiente de siguranță în mediul online.

Cadrul național (60 de minute)

O prezentare generală a mecanismelor naționale specifice de prevenire, raportare și sesizare, alături de protocoalele existente pentru fiecare categorie de profesioniști în cazurile de violență împotriva copiilor.

Rezumat (30 de minute)

O trecere în revistă a întregului conținut abordat și oferirea oportunității delegaților de a adresa întrebări de clarificare și consolidare.

Conținutul cursului

1. PREZENTARE

Diapozitivul 1

Obiectivul principal al Programului de formare a formatorilor în domeniul siguranței în mediul online este de a oferi unui grup select de formatori din Georgia, Republica Moldova și Muntenegru competențele, cunoștințele și resursele necesare pentru a proteja copiii, în mod eficace, de riscurile prezente în mediul online. Acești formatori, la rândul lor, vor aplica instruirea în cascadă a altor profesioniști din țările lor, creând un efect de undă care amplifică amploarea și impactul programului.

Obiective specifice

Creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a siguranței în mediul online: Participanții vor dezvolta o înțelegere profundă a diverselor riscuri asociate utilizării tehnologiei de către copii, cu accent pe exploatarea și abuzul sexual în mediul online. Aceasta include nu numai înțelegerea diferitor tipuri de amenințări prezente în mediul online, ci și recunoașterea factorilor psihologici și sociali care exacerbează aceste riscuri.

Dotarea formatorilor cu competențe practice: Programul este conceput să ofere formatorilor competențe practice pentru a identifica, a răspunde și a atenua riscurile privind siguranța în mediul online. Acesta include familiarizarea cu cele mai recente instrumente, strategii și tehnologii care pot fi utilizate pentru a proteja copiii în mediul online.

Promovarea gândirii critice și a soluționării problemelor: Prin exerciții și discuții bazate pe scenarii, participanții își vor îmbunătăți gândirea critică și abilitățile de soluționare a problemelor în contexte reale.

Promovarea celor mai bune practici și elaborarea de politici: Participanții vor explora și împărtăși cele mai bune practici în domeniul siguranței în mediul online, contribuind la stabilirea unui cadru de strategii și politici eficace, care pot fi puse în aplicare în cadrul propriilor organizații și comunități.

Dezvoltarea capacității de învățare și adaptare continuă: Peisajul digital este în continuă evoluție, precum sunt și riscurile asociate acestuia. Programul urmărește să insufle o mentalitate de învățare și adaptare continuă, asigurându-se că participanții rămân la curent cu cele mai recente evoluții în domeniul siguranței în mediul online.

Facilitarea învățării colaborative și a creării de rețele: Prin reunirea profesioniștilor din diferite sectoare și țări, programul favorizează un mediu de învățare colaborativă. Participanții vor avea ocazia să își creeze rețele, să împărtășe experiențe și să învețe unii de la alții, construind o comunitate de practicieni care se extinde dincolo de instruirea propriu-zisă.

Împuternicirea formatorilor să transmită cunoștințe în cascadă: În cele din urmă, programul își propune să ofere participanților încrederea și capacitatea de a transmite cunoștințele și abilitățile către alți profesioniști din țările lor. Acest efect multiplicator asigură un impact mai larg și mai susținut, atingând un public mai larg și creând medii online mai sigure pentru copii.

Rezultate

Către sfârșitul celor două zile de instruire, participanții:

- Vor avea o înțelegere cuprinzătoare a peisajului actual al siguranței în mediul online, inclusiv a tehnologiilor emergente și a riscurilor asociate.

- Vor fi competenți în identificarea și abordarea problemelor specifice de siguranță aferente exploatării și abuzului sexual al copiilor în mediul online și vor avea, de asemenea, o conștientizare mai largă a problemelor conexe, cum ar fi violența psihologică cibernetică, informațiile false, securitatea dispozitivelor și designul persuasiv în tehnologie.
- Vor deține strategii și instrumente practice pentru a pune în aplicare măsuri eficiente de siguranță în mediul online, în cadrul organizațiilor și comunităților proprii.
- Vor fi capabili să implice și să educe părinții cu privire la gestionarea vieții digitale a copiilor lor, promovarea utilizării sănătoase a tehnologiei și protejarea vieții private.
- Vor fi stabilit legături cu alți profesioniști, creând o rețea de sprijin pentru colaborarea continuă și schimbul de cunoștințe.
- Vor fi pregătiți să ofere cursuri de instruire suplimentară, colegilor și altor părți interesate, extinzând astfel aria de acoperire și impactul programului.

Diapozitivul 2 – Conținut (Ziua 1)

Acest curs va acoperi următoarele module:

1. **Prezentări:** Moment de prezentare a participanților la curs și a formatorilor.
2. **Tehnologii în schimbare:** Tehnologia se schimbă într-un ritm uimitor; care sunt tehnologiile emergente și oportunitățile pe care acestea le oferă copiilor.
3. **Ce este siguranța în mediul online?** Discuție generală privind gama de riscuri pe care tehnologia o prezintă pentru copii, în special cele 4 C-uri (Conținut, Contact, Conduită și Contract).
4. **Problemele specifice privind siguranța în mediul online / protecția copiilor:** O oportunitate de a explora și discuta în profunzime riscurile mai largi privind siguranța în mediul online și modul în care acestea pot fi asociate **exploatării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online**, inclusiv:
 - Sănătatea și bunăstarea
 - Securitatea cibernetică
 - Informarea falsă și dezinformarea
 - Violența psihologică (Bullying)
 - Conținutul dăunător
 - Influența

O sesiune axată pe Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online, analizând:

 - Comportamentul sexual dăunător în mediul online
 - Materiale privind abuzuri sexuale împotriva copiilor (MASC), inclusiv Materiale artificiale privind Abuzuri Sexuale împotriva Copiilor
 - Șantajul financiar
 - Exploatarea copiilor în mediul online
 - Evaluarea amenințării Exploatării și Abuzului Sexual împotriva Copiilor (EASCO)
5. **Dovezi ale cercetării:** Revizuirea cercetărilor academice publicate (la nivel național și internațional) în domeniul siguranței în mediul online.
6. **Scenarii:** Utilizând scenarii, un exercițiu pentru a discuta implicațiile asupra copiilor și modul de a răspunde provocărilor, va fi dezvoltat în cadrul acestei sesiuni.
7. **Tehnologii viitoare:** Sesiunea despre tehnologii emergente, în mod special, Inteligența Artificială Generativă și potențialele riscuri pentru copii – ce vor trebui să ia în considerare participanții în viitor pentru a-i proteja pe copii?

Sfârșitul zilei 1.

Diapozitivul 3 – Conținut (Ziua 2)

La începutul Zilei 2, mai întâi, vom Recapitula cele discutate în Ziua 1.

1. Strategii privind siguranța în mediul online pentru pedagogi, asistenți sociali și medici: O discuție detaliată cu privire la strategiile, politicile și instrumentele pe care o organizație le-ar putea avea în vigoare pentru a proteja copiii, în mod eficace, în mediul online, în special:

- Responsabilitatea
- Raportarea
- Politica
- Dezvoltarea personalului
- Educația copiilor
- Asigurarea tehnologiei
- Evaluarea

2. Strategii privind siguranța în mediul online pentru părinți: O explorare a strategiilor, instrumentelor și resurselor disponibile părinților pentru a gestiona utilizarea tehnologiei de către familiile lor și pentru a crea un mediu adecvat, în special:

- Înțelegerea accesului și a serviciilor – identificarea dispozitivelor de care dispune familia și a serviciilor utilizate de către propriii copii pentru a determina gradul de acces la mediul online.
- Inițiative de conversație – sugestii pentru inițierea de discuții privind siguranța în mediul online și un echilibru digital sănătos.
- Instrumente de partajare în familie și gestionarea provocării privind timpul petrecut în fața ecranului – un rezumat al disponibilității instrumentelor pe care le au părinții pentru a gestiona și limita utilizarea de către copii, atât a dispozitivelor, cât și a serviciilor. Extinderea către exemple de gestionare a timpului petrecut în fața ecranului, în special pe timpul nopții și la orele de masă.
- Gestionarea accesului – o discuție care pornește de la instrumentele disponibile părinților pentru a analiza măsurile fizice de gestionare a accesului, inclusiv momentul în care se poate oferi primul telefon mobil, conexiunea cu alți părinți pentru a combate presiunea din partea colegilor și acordurile familiale SMART (specifice, măsurabile, tangibile, realiste, setate în timp).
- Gestionarea setărilor de confidențialitate – un rezumat al setărilor de confidențialitate disponibile pentru cele mai populare servicii ale rețelelor sociale și modul de accesare a acestora.
- Exemplu de model digital (în calitate de părinte) – conștientizarea utilizării tehnologiei de către părinți și importanța oferirii unui model de utilizare sănătoasă a tehnologiei.
- Gestionarea influenței – modul de inițiere a unor discuții sănătoase cu copiii despre înțelegerea influenței conținutului din mediul online (de ex., referitor la imaginea corporală) și, de asemenea, modalitatea de gestionare a presiunii din partea colegilor.

Cerințe privind vârsta minimă – un rezumat al celor mai populare servicii online și cerințele privind vârsta minimă asociate acestora.

3. Practici existente de siguranță în mediul online: Oportunitatea de a analiza și de a împărtăși cu participanții măsurile și practicile proprii existente de siguranță în mediul online. Sesiunea va identifica exemple de bune practici.

4. Cadrul național: O prezentare generală a mecanismelor naționale specifice de prevenire, raportare și sesizare, alături de protocoalele existente pentru fiecare categorie de profesioniști în cazurile de violență împotriva copiilor.

5. Resurse privind siguranța în mediul online: Indicarea resurselor eficace de siguranță în mediul online.

6. Rezumat: O trecere în revistă a întregului conținut abordat și oferirea oportunității participanților de a adresa întrebări de clarificare și consolidare.

2. PREZENTĂRI

Diapozitivul 4

Participanții vor fi împărțiți în câteva grupuri mici.

În timpul alocat (max. 10 min) fiecare grup va trebui să pregătească o prezentare de max. 2 min despre membrii grupului (de exemplu: dezagregare de gen; profesii și funcții; experiență profesională în domeniul prevenirii și combaterii Exploatării și Abuzului Sexual împotriva Copiilor etc.).

La expirarea timpului alocat, grupurile vor fi încurajate să ofere o prezentare publică de max. 2 min.

Diapozitivul 5

Prezentarea trainerului.

Diapozitivul 6

Prezentarea organizației/centrului trainerului.

Diapozitivul 7 – Note privind formarea formatorilor

EASC(O) este un subiect sensibil și rețineți importanța creării unei atmosfere prietenoase, informale, astfel încât participanții să se simtă confortabil atunci când discută despre acest subiect.

Formatorii trebuie să convină în prealabil asupra unei proceduri în cazul în care un participant se prezintă ca victimă a EASC.

3. TEHNOLOGII ÎN SCHIMBARE

Diapozitivul 8

Secțiunea Tehnologii în schimbare – Tehnologia se schimbă într-un ritm uimitor; care sunt tehnologiile emergente și oportunitățile pe care acestea le oferă copiilor.

Diapozitivul 9 – Gradul de extindere a tehnologiei în locuințe

Introducere: În acest diapozitiv, vom explora prezența tot mai mare a tehnologiilor conectate în locuințele noastre. În mod tradițional, ne gândim la laptopuri, tablete și telefoane mobile, dar multe locuințe includ, în prezent, o gamă largă de dispozitive inteligente. Această discuție își propune să încurajeze participanții să se gândească la amploarea tehnologiei din propriile lor locuințe și la implicațiile acesteia pentru viața privată și securitate.

Prezentarea generală a diapozitivului:

Obiectiv: Evidențiați varietatea de dispozitive conectate din locuințele moderne și discutați impactul acestora asupra vieții de familie și a securității.

Puncte cheie:

- **Dispozitive tradiționale:**
 - **Laptopuri, tablete și telefoane mobile:** Discutați despre utilizarea pe scară largă a acestor dispozitive tradiționale în viața de zi cu zi pentru comunicare, muncă și divertisment.
- **Bucătărie conectată:**
 - **Electrocasnice inteligente:** Menționați frigiderele inteligente care pot urmări inventarul și pot sugera rețete, cuptoarele inteligente care pot fi controlate de la distanță și becurile inteligente care reglează iluminatul.
 - **Încălzire centrală:** Evidențiați termostatele inteligente care învață preferințele utilizatorului și pot fi controlate prin intermediul aplicațiilor pentru telefoane inteligente (smartphone).
- **Tehnologie pentru camera de zi:**
 - **Televizoare inteligente:** Discutați despre modul în care televizoarele inteligente oferă servicii de transmitere în direct (streaming), navigare pe internet și integrare cu alte dispozitive inteligente din locuință.
 - **Difuzoare inteligente:** Explicați rolul difuzoarelor inteligente precum Amazon Echo și Google Home în controlarea altor dispozitive, redarea muzicii și oferirea de răspunsuri la întrebări.
- **Camerele copiilor:**
 - **Console de jocuri:** Menționați consolele de jocuri populare, precum PlayStation și Xbox, care oferă nu doar servicii de joc, ci și de streaming și interacțiune online.
 - **Dispozitive educaționale:** Evidențiați jocurile și dispozitivele inteligente utilizate în scopuri educaționale care se conectează la internet pentru actualizarea conținutului și interacțiune.

- **Biroul de acasă:**
 - **Calculatoare și imprimante:** Discutați despre rolul esențial al calculatoarelor și imprimantelor în configurația unui birou la domiciliu.
 - **Echipamente de rețea:** Menționați routerele și modemurile care sunt esențiale pentru conectivitatea la internet și care includ adesea caracteristici inteligente.
- **Cloud-ul:**
 - **Stocarea datelor:** Explicați cât de multe gospodării utilizează serviciile cloud pentru a stoca documente, fotografii și alte fișiere importante. Evidențiați caracterul convenabil și potențialele preocupări privind viața privată ale stocării în cloud.

Pași de urmat:

- **Exercițiu interactiv:** Rugați participanții să enumere toate dispozitivele conectate din locuințele lor, cameră cu cameră. Eventual, puneți la dispoziție un model sau o foaie de lucru pentru această activitate.
- **Întrebări pentru discuții:**
 - „Care sunt unele dintre beneficiile și provocările asociate cu existența mai multor dispozitive conectate în locuință?”
 - „Cum asigurați securitatea acestor dispozitive?”
- **Partajarea resurselor:** Furnizați link-uri către resurse privind securizarea dispozitivelor inteligente de acasă și gestionarea setărilor de confidențialitate.

Discuție:

- **Experiențe personale:** Invitați delegații să își împărtășească experiențele cu dispozitivele inteligente de acasă. Ce beneficii au observat? Cu ce provocări s-au confruntat?
- **Măsuri de securitate:** Discutați măsurile obișnuite de securitate, cum ar fi schimbarea parolelor implicite, actualizarea permanentă a software-ului și utilizarea autentificării cu doi factori.

Concluzie: Numărul tot mai mare de dispozitive conectate din locuințele noastre oferă multe facilități, dar ridică, de asemenea, și probleme de confidențialitate și securitate. Înțelegând amploarea tehnologiei din locuințele noastre, putem lua măsuri pentru a ne proteja familiile și informațiile personale.

Diapozitivul 10 – Date naționale privind utilizarea tehnologiei de către copii

Introducere: În această secțiune, vom examina datele naționale privind utilizarea și experiențele trăite de copii în materie de tehnologie. Exemplul oferit provine de la Ofcom, care oferă informații valoroase cu privire la obiceiurile digitale și preocupările de siguranță ale copiilor din Regatul Unit. Aceste date servesc drept model pentru înțelegerea unor tendințe similare în alte regiuni și pot fi completate sau înlocuite cu dovezi naționale mai specifice, în cazul în care acestea sunt disponibile.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Evidențierea importanței datelor naționale în înțelegerea utilizării tehnologiei și a experiențelor copiilor și încurajarea utilizării datelor locale acolo în cazul în care acestea sunt disponibile.

Puncte cheie:

- **Scopul datelor naționale:**
 - **Înțelegerea tendințelor:** Datele naționale ajută la identificarea tendințelor în ceea ce privește modul în care copiii interacționează cu tehnologia, inclusiv tiparele de utilizare și platformele populare.
 - **Elaborarea de politici:** Aceste date informează factorii de decizie politică, pedagogii și părinții, contribuind la dezvoltarea unor strategii eficiente pentru siguranța și educația digitală.
 - **Analiza comparativă:** Permite compararea între diferite regiuni, ajutând la identificarea provocărilor unice și a celor mai bune practici.

- **Exemplu: Date Ofcom (Regatul Unit):**
 - **Statistici de utilizare:** Discutați procentul de copii care utilizează diferite tipuri de dispozitive și frecvența utilizării acestora.
 - **Popularitatea platformelor:** Evidențiați care sunt platformele (de ex., rețele sociale, jocuri) cele mai populare în rândul copiilor.
 - **Preocupări privind siguranța:** Prezentați statistici referitoare la probleme precum violența psihologică cibernetică, preocupările privind confidențialitatea și expunerea la conținut inadecvat.
- **Implicațiile datelor:**
 - **Conștientizarea parentală:** Evidențiați necesitatea conștientizării de către părinți cu privire la activitățile digitale ale propriilor copii și la platformele pe care aceștia le utilizează.
 - **Inițiative educaționale:** Evidențiați modul în care școlile pot utiliza aceste date pentru a integra alfabetizarea digitală și siguranța în programa școlară.
 - **Elaborarea de politici:** Discutați modul în care factorii de decizie politică pot valorifica aceste date pentru a crea medii online mai sigure pentru copii.
- **Încurajarea utilizării datelor locale:**
 - **Relevanță:** Subliniați importanța utilizării datelor locale pentru a asigura relevanța și aplicabilitatea la contextul specific al publicului.
 - **Accesibilitate:** Oferiți sfaturi cu privire la locurile în care pot fi găsite date locale, cum ar fi rapoarte guvernamentale, studii academice și sondaje ale organizațiilor locale.
 - **Adaptabilitate:** Sugerăți modalități de adaptare a constatărilor din datele naționale la contextele locale, luând în considerare diferențele culturale și regionale.

Pași de urmat:

- **Exercițiu interactiv:** Rugați participanții să împărtășească orice date sau rapoarte naționale pe care le cunosc. Încurajați discuțiile cu privire la modul în care aceste date pot fi utilizate în practicile lor profesionale.
- **Întrebări pentru discuții:**
 - „Care sunt unele dintre principalele constatări din datele naționale privind utilizarea tehnologiei de către copii în țara dumneavoastră?”
 - „Cum putem aplica aceste constatări pentru a îmbunătăți siguranța și educația digitală în comunitățile noastre locale?”
- **Partajarea resurselor:** Furnizați link-uri către rapoarte naționale și baze de date relevante unde participanții pot găsi informații suplimentare.

Discuție:

- **Experiențe personale:** Invitați participanții să își împărtășească experiențele cu privire la datele naționale. Cum i-au ajutat acestea în rolurile lor? Ce lacune consideră aceștia că există în ceea ce privește datele disponibile?
- **Utilizarea datelor:** Discutați modalități practice de utilizare a acestor date pentru a informa practicile didactice, îndrumarea părinților și elaborarea de politici.

Concluzie: Datele naționale privind utilizarea tehnologiei de către copii sunt esențiale pentru înțelegerea tendințelor, identificarea problemelor de siguranță și informarea unor politici și practici eficiente. Prin valorificarea acestor date, putem sprijini mai bine utilizarea sigură și responsabilă a tehnologiilor digitale de către copii.

Diapozitivul 11 – Dovezi ale peisajului național

Date cu privire la utilizarea tehnologiilor de către copii în Republica Moldova sunt puține. Această dimensiune este cercetată de ceva timp de către AO La Strada, care publică periodic, din 2016, cercetări cu privire la siguranța copiilor online. De exemplu, în 2021, rezultatele cercetării [Siguranța copiilor pe internet](#) (La Strada Moldova, Magenta, Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei) indica următoarele:

60% din copii pot naviga pe Internet oricând doresc sau au nevoie, 22% – se pot conecta deseori la Internet, 16% – uneori, iar 1% niciodată.

Odată cu creșterea vârstei, sporește ponderea copiilor care utilizează Internetul ori de câte ori au nevoie (de la 45% dintre copiii de 9–11 ani la 72% – dintre copiii de 15–17 ani).

Au acces practic nelimitat la Internet într-o proporție mai mare fetele (63%), comparativ cu băieții (56%).

Copiii din mediul urban (62%) se pot conecta mereu la Internet, comparativ cu cei din mediul rural (56%).

47% – utilizează aproape tot timpul Internetul când sunt acasă, iar 44% – când sunt singuri.

7% – utilizează aproape tot timpul Internetul când sunt la școală. Cea mai mare pondere a copiilor care accesează Internetul la școală au vârsta de 15–17 ani.

Internetul este mai puțin utilizat de copiii de 9–11 ani, comparativ cu cei de 12–17 ani. De exemplu, acasă Internetul este utilizat aproape tot timpul de 28% dintre copii de 9–11 ani, 54% dintre copiii de 12–14 ani și de 70% dintre copiii de 15–17 ani. Au acces mai limitat la Internet copiii de 9–11 ani, precum și cei din mediul rural, dintr-o familie cu statut socioeconomic mai redus, în care îngrijitorii copilului nu lucrează.

Fiecare al doilea copil este conectat mereu la Internet acasă și navighează online singur, nesupravegheat. Cu cât vârsta, timpul de navigare online nesupravegheat crește. 25% dintre copiii de 9–11 ani sunt conectați mereu la Internet atunci când sunt singuri. Numărul adolescenților care navighează online când sunt singuri e mult mai mare: 53% de 12–14 ani și 67% de 15–17 ani. Odată cu creșterea în vârstă a copiilor, în special a celor de 15–17 ani, se remarcă tendința de accesare a Internetului de câteva ori pe zi ori aproape tot timpul din mai multe locuri: acasă, la prieteni sau rude, în localuri publice, când merg undeva (pe stradă sau în transport), precum și la școală sau colegiu.

Copiii accesează cel mai mult Internetul de pe telefonul mobil: 50% accesează aproape tot timpul Internetul de pe telefonul mobil, iar 11% – de câteva ori pe zi. Puțin peste jumătate dintre respondenți nu utilizează niciodată Internetul de pe computerul staționar, iar 66% nu utilizează niciodată tableta pentru a accesa Internetul și 84% nu utilizează niciodată telefonul simplu cu butoane pentru a intra pe Internet. Aceste date indică tendința copiilor din Republica Moldova de a accesa Internetul tot mai des de pe propriile dispozitive digitale și de a evita dispozitivele comune (notebook, computer staționar). Tipul dispozitivului utilizat pentru a accesa Internetul depinde și de vârsta copiilor. Tableta este un dispozitiv utilizat mai des de copiii de 9–11 ani, comparativ cu copiii de 15–17 ani. Telefonul mobil inteligent (smartphone), și computerul laptop sunt utilizați mai des de copiii de 15–17 ani decât de cei de 9–11 ani.

Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor de 9–17 ani sunt: Viber (68%), Instagram (54%), Tik Tok (53%), Facebook Messenger (28%), WhatsApp (23%), Facebook (23%). În topul rețelelor de socializare accesate de copii sunt Instagram și Tik Tok. În anul 2020 fiecare al doilea copil din Moldova a accesat platforma Instagram și Tik Tok, fiind mai populare decât platforma Youtube. Popularitatea acestor platforme se explică și prin interesele copiilor de a viziona și crea conținuturi video online. În general, rețelele de socializare sunt utilizate de un număr mai mare de fete decât de băieți: în jur de 60% dintre fete utilizează Instagram și Tik Tok, comparativ cu 45% dintre băieți.

Viber este cea mai utilizată aplicație de mesagerie în rândul copiilor din Moldova, în special la vârsta de 9–11 ani (75%). Odată cu înaintarea în vârstă crește ponderea copiilor care utilizează Instagram. Astfel, 27% dintre copiii de 9–11 ani, 67% dintre copiii de 12–14 ani și 85% dintre copiii de 15–17 ani utilizează Instagram.

4. CE ESTE SIGURANȚA ÎN MEDIUL ONLINE?

Diapozitivul 12 – Secțiunea privind siguranța în mediul online

Discuție generală privind gama de riscuri pe care tehnologia o prezintă pentru copii, în special cele 4 C-uri (Conținut, Contact, Conduită și Contract).

Diapozitivul 13 – Discuții cu privire la ce este siguranța în mediul online

Încurajați participanții să își spună părerea cu privire la ceea ce consideră ei că este siguranța în mediul online – care sunt problemele pe care le percep și le experimentează.

Diapozitivul 14 – Riscurile și amenințările din mediul online cu care se confruntă copiii

Introducere

Pe acest diapozitiv, explorăm clasificarea riscurilor și amenințărilor din mediul online cu care se confruntă copiii. Cadrul „4 C” al Profesoarei Sonia Livingstone¹ este un model eficient pentru înțelegerea acestor pericole complexe și variate.

Defalcarea diapozitivului de conținut

- **Prezentarea generală a celor „4 C”**
 - Cei „4 C” înseamnă Conținut, Contact, Conduită și Contract. Aceste categorii cuprind gama de riscuri cu care se confruntă copiii în mediul online. Fiecare categorie evidențiază diferite dimensiuni ale prejudiciului potențial.
- **Riscuri de conținut**
 - **Descriere:** Riscurile de conținut implică expunerea la materiale potențial dăunătoare.
 - **Exemple:** Informații violente, sângeroase, grafice, rasiste, instigatoare la ură sau extremiste, precum și pornografie dăunătoare sau ilegală, sexualizarea culturii și norme opresive privind imaginea corporală.
 - **Impact:** Acestea pot afecta, în mod negativ, sănătatea mintală, dezvoltarea și viziunea asupra lumii a unui copil.
- **Riscuri de contact**
 - **Descriere:** Riscurile de contact se referă la interacțiunile dăunătoare cu adulții, în mediul online.
 - **Exemple:** Hărțuirea, urmărirea, comportamentul instigator la ură, supravegherea nedorită sau excesivă, hărțuirea sexuală, ademenirea, șantajul sexual și distribuirea sau solicitarea de materiale privind abuzurile sexuale împotriva copiilor.
 - **Impact:** Astfel de interacțiuni pot duce la pericol psihologic și fizic, manipulare și exploatare.

¹ Cei 4 C ai riscurilor din mediul online: Raport scurt și blog privind actualizarea tipologiei riscurilor din mediul online pentru a include riscurile de conținut, contact, comportament, contract – Baza de cunoștințe CO:RE (core-evidence.eu).

- **Riscuri de conduită**

- **Descriere:** Riscurile de conduită se referă la modul în care copiii se comportă în mediul online și la modul în care aceste comportamente îi pot pune în pericol.
- **Exemple:** Violența psihologică, comunicarea plină de ură sau ostilă, activitatea colegilor, cum ar fi trolling-ul, excluderea, umilirea și participarea la provocări riscante. Solicitări de conținut sexual auto-generat, hărțuire sexuală și șantaj sexual.
- **Impact:** Acest lucru poate duce la represalii, pierderea intimității sau pericol fizic și psihologic.

- **Riscuri contractuale**

- **Descriere:** Riscurile contractuale implică exploatarea prin intermediul activităților comerciale.
- **Exemple:** Furt de identitate, fraudă, phishing, înșelăciuni, piratare (hacking), șantaj, riscuri de securitate, vânzarea/cumpărarea de MASC, transmiterea în direct (livestreaming) și trafic în scopul exploatării sexuale.
- **Impact:** Copiii pot suferi pierderi financiare, cheltuieli neautorizate și compromiterea informațiilor personale. Ca o notă suplimentară, traficul de copii poate duce la traume [grave], Tulburare de stres posttraumatic (TSPT), stigmatizare, discriminare, izolare, probleme de sănătate reproductivă.

Probleme transversale: În plus, aceste riscuri implică probleme transversale, inclusiv încălcări ale vieții private, riscuri pentru sănătatea fizică și mentală, precum și inegalități și discriminare. Acestea subliniază natura omniprezentă a riscurilor din mediul online și evidențiază necesitatea unor măsuri cuprinzătoare de protecție.

Puncte de discuție – Întrebări pentru implicarea audienței:

- Cum vedeți manifestarea acestor riscuri în experiența dumneavoastră profesională?
- Ce strategii ați descoperit că sunt eficiente în reducerea acestor riscuri pentru copii?

Observații finale

Înțelegerea cadrului celor „4 C” ne ajută să protejăm mai bine copiii în era digitală. Aceasta evidențiază importanța vigilenței și a măsurilor proactive pentru a le asigura siguranța și bunăstarea în mediul online.

5. PROBLEMELE SPECIFICE PRIVIND SIGURANȚA ÎN MEDIUL ONLINE / PROTECȚIA COPIILOR

Diapozitivul 15

O oportunitate de a explora și discuta în profunzime riscurile mai largi privind siguranța în mediul online și modul în care acestea pot fi asociate exploataării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online – Care sunt problemele specifice privind protecția copiilor?

Diapozitivul 16 – Probleme generale care afectează siguranța copiilor în mediul online

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Conținut:** Prezentarea a șase aspecte esențiale: Sănătate și bunăstare, securitate cibernetică, informare falsă și dezinformare, violență psihologică (bullying), conținut dăunător și influență.

Puncte cheie de acoperit:

- **Prezentarea problemelor generale:**
 - Importanța înțelegerii diferitor probleme de siguranță a copiilor în mediul online.
 - Natura interconectată a acestor probleme necesită o abordare cuprinzătoare.
- **Sănătatea și bunăstarea:** Tehnologia și serviciile sunt concepute pentru a convinge și a constrânge utilizatorii să continue utilizarea și să revină la utilizare. Sesiunea va explora exemple de design persuasiv, abordând psihologia subiacentă, care afectează nu numai copiii, ci și părinții, distrăgându-le eventual atenția de la copiii lor.
- **Securitatea cibernetică:** Securitatea dispozitivelor reprezintă o provocare din ce în ce mai mare în contextul criminalității organizate.
- **Informarea falsă și dezinformarea:** Inteligență artificială generativă revoluționează tehnologia și crearea de conținut, care nu este în totalitate corectă.
- **Violența psihologică (Bullying):** Explorarea violenței psihologice online și a impactului pe care aceasta îl poate avea.
- **Conținut dăunător:** O analiză a vulnerabilității – Persoanele cel mai expuse riscului în mediul online, sunt și cele mai expuse riscului în lumea fizică.
- **Influența:** O analiză a influenței pe care tehnologia (influenceri) și mediul înconjurător (colegi, frați/surori) o au asupra copiilor și a impactului acesteia (imagine corporală, Frica de a rata ceva important (FOMO – fear of missing out) etc.).

Ulterior, în cadrul unei sesiuni dedicate, vom discuta și subiecte privind exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online.

Diapozitivul 17 – Influența în mediul online

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Conținut:** Explorarea cu ajutorul unor exemple și studii de caz, a modului în care copiii sunt influențați în mediul online.

Puncte cheie de acoperit:

- **Introducere în influența în mediul online:**
 - Semnificația înțelegerii modului în care copiii sunt influențați în lumea digitală.
 - Diferite surse de influență, inclusiv rețelele sociale, influencerii, colegii și tehnologia propriu-zisă.
- **Mecanisme de influență:**
 - Algoritmi și conținut personalizat care vizează interesele și comportamentele copiilor.
 - Rolul influencerilor din rețelele sociale în modelarea opiniilor, comportamentelor și imaginii de sine a copiilor.
 - Influența colegilor prin intermediul rețelelor sociale și al interacțiunilor online.
- **Tipuri de influență:**
 - Influență pozitivă: conținut educațional, comunități de susținere.
 - Influență negativă: probleme referitoare la imaginea corporală, teama de a rata ceva important (FOMO), presiunea colegilor.
- **Puncte de discuție:**
 - Modul în care părinții și pedagogii îi pot ajuta pe copii să navigheze influențele din mediul online.
 - Strategii de încurajare a gândirii critice și alfabetizarea mediatică în rândul copiilor.
 - Importanța monitorizării și a stabilirii unor limite pentru activitatea online.
- **Sfaturi de implicare:**
 - Încurajați participanții să își împărtășească observațiile sau preocupările cu privire la comportamentul copiilor în mediul online.
 - Utilizați exemple din viața reală și studii de caz pentru a ilustra provocările.
 - Alocați timp pentru întrebări și discuții pentru a aprofunda înțelegerea.

Diapozitivul 18

Redarea [videoclipului](#) – Acest videoclip dezvăluie faptul că de multe ori se acordă o atenție sporită pentru a șlefui modul în care o persoană apare în mediul online și acesta nu este întotdeauna adevărat sau nu reflectă viața reală.

Imaginea corporală ca exemplu.

Probleme referitoare la imaginea corporală în mediul online:

- **Expunerea la imagini idealizate:** Platformele de social media prezintă, adesea, imagini editate, filtrate și idealizate ale standardelor de frumusețe și corporale, care pot crea așteptări nerealiste.
- **Cultura comparației:** Expunerea constantă la asemenea imagini duce la comparare, făcând persoanele, în special tinerii, să se simtă inadecvate sau nemulțumite de propriul corp.
- **Presiunea colegilor:** Interacțiunile în mediul online pot include comentarii și aprecieri care întăresc importanța aspectului exterior, crescând presiunea de conformare cu aceste idealuri.
- **Violența psihologică cibernetică (Cyberbullying):** Comentariile negative și criticarea aspectului fizic al unei persoane (body shaming) pot exacerba problemele legate de imaginea corporală și pot contribui la o stimă de sine scăzută și la probleme de sănătate mintală.

Efectele influenței online:

- **Sănătatea mintală:** Imaginea corporală negativă influențată de conținutul online poate duce la depresie, anxietate, tulburări alimentare și alte probleme de sănătate mintală.
- **Schimbări comportamentale:** Persoanele se pot angaja în comportamente nesănătoase, cum ar fi diete extreme sau exerciții fizice excesive, pentru a atinge standardele corporale ideale percepute.
- **Stima de sine:** Comparațiile frecvente și feedback-ul negativ pot reduce semnificativ stima de sine și sentimentul propriei valori.

Impactul general:

Influența din mediul online afectează profund imaginea corporală prin promovarea unor standarde nerealiste, încurajând o cultură a comparației și conducând, uneori, la rezultate de sănătate mintală și comportamentale dăunătoare.

Diapozitivul 19 – Sănătatea și bunăstarea

Diapozitivul 20 – Timpul petrecut în mediul online

Întrebări pentru discuție:

- Cât timp petrec copiii în mediul online?
- Cât timp petrec adulții în mediul online?
- Grupul petrece prea mult sau prea puțin timp în mediul online?

Diapozitivul 21 – Sănătatea mintală și bunăstarea – designul persuasiv

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Conținut:** Examinarea cu exemple și întrebări interactive, a modului în care designul persuasiv în materie de tehnologie influențează sănătatea mintală și bunăstarea.

Puncte cheie de acoperit:

- **Introducere în designul persuasiv:**
 - Definiție: Designul persuasiv implică utilizarea principiilor psihologice pentru a influența comportamentul utilizatorilor.
 - Scop: Conceput pentru a monopoliza timpul utilizatorilor și a-i menține angajați în interacțiunea cu dispozitivele și serviciile.
- **Întrebări interactive pentru implicarea audienței:**
 - **Întrebare:** „Care a fost primul lucru pe care l-ați făcut în această dimineață când v-ați trezit?”
 - Răspuns probabil: Am verificat știrile, mesajele sau feed-ul de pe rețelele sociale pe un dispozitiv mobil.
 - **Întrebare:** „Când v-ați verificat ultima dată telefonul?”
 - Evidențiați frecvența și natura automată a acestui comportament.
- **Explicarea tehnicilor designului persuasiv:**
 - **Mecanismul de reîmprospătare:**
 - Analogie: Comparativ cu jocurile de noroc și cu un aparat de joc cu monede.
 - Acțiune: Trageți în jos pentru a reîmprospăta inbox-ul (căsuța cu mesaje primite) sau fluxul de pe rețelele sociale, similar cu apăsarea manetei unui aparat de joc cu monede.
 - Impact: Creează anticiparea și îi obligă pe utilizatori să verifice în continuu noile actualizări.

- **Snapstreak-uri:**
 - Definiție: O funcție din Snapchat prin care utilizatorii își trimit instantanee unii altora, în mod consecutiv, pentru a menține o serie.
 - Impact: Încurajează implicarea zilnică și interacțiunea regulată pentru a evita întreruperea seriei.
- **Trei puncte (indicatori de tastare):**
 - Descriere: Punctele pulsatorii indică faptul că cineva răspunde unui mesaj.
 - Scop: Menține utilizatorii în aplicația de mesagerie, așteptând răspunsul.
 - Eficacitate: Crește timpul petrecut în aplicație deoarece utilizatorii așteaptă mesajele pe care le primesc.
- **Impactul asupra sănătății mintale și a bunăstării:**
 - Creșterea timpului petrecut în fața ecranului poate duce la:
 - Anxietate și stres.
 - Tulburări ale tiparelor de somn.
 - Reducerea interacțiunilor sociale față în față.
 - Implicarea continuă în interacțiunea cu dispozitivele poate distra atenția de la interacțiunile și responsabilitățile din viața reală.
- **Puncte de discuție:**
 - Cum pot utilizatorii să devină mai conștienți de aceste tehnici de design?
 - Ce strategii pot fi utilizate pentru a reduce impactul negativ al designului persuasiv?
 - Rolul părinților și al pedagogilor în sprijinirea copiilor în gestionarea timpului petrecut în fața ecranelor și în dezvoltarea unor obiceiuri digitale sănătoase.

Sfaturi de implicare:

- Încurajați audiența să își partajeze experiențele avute cu caracteristicile de design persuasiv.
- Utilizați exemple din viața reală și demonstrați utilizarea unui dispozitiv mobil.
- Alocați timp pentru întrebări și reflecții pentru a aprofunda înțelegerea.

Diapozitivul 22 – Securitatea cibernetică

Diapozitivul 23 – Intersecția dintre securitatea cibernetică, siguranța în mediul online, protecție și alfabetizarea media

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Conținut: Discuție privind interconectarea dintre securitatea cibernetică, siguranța în mediul online, protecție și alfabetizarea media.**

Puncte cheie de acoperit:

- **Introducere în conceptele interconectate:**
 - Explicați faptul că securitatea cibernetică, siguranța în mediul online, protecția și alfabetizarea mediatică nu sunt concepte izolate; acestea se suprapun și se influențează, adesea, reciproc.
 - Subliniați importanța înțelegerii acestor intersecții pentru a crea o abordare holistică a bunăstării digitale.
- **Definiții:**
 - **Securitatea cibernetică:** Protecția sistemelor conectate la internet, inclusiv hardware, software și date, împotriva atacurilor cibernetic.

- **Siguranța în mediul online:** Practici și tehnologii pentru protecția utilizatorilor, în special a copiilor, de pericolele din mediul online, cum ar fi violența psihologică cibernetică, exploatarea și conținutul inadecvat.
- **Protecție:** Măsuri de protecție a persoanelor, în special a copiilor și adulților vulnerabili, împotriva daunelor, abuzurilor și exploatării, atât în mediul online, cât și offline.
- **Alfabetizarea media:** Capacitatea de a accesa, analiza, evalua și crea media în diverse forme, înțelegând rolul mass-mediei în societate.
- **Exemple de interconectare:**
 - **Exemplul 1: Escrocherii prin phishing**
 - **Aspectul securității ciberneticice:** Măsuri tehnice pentru detectarea și prevenirea tentativelor de phishing.
 - **Aspectul siguranței în mediul online:** Educarea utilizatorilor cu privire la recunoașterea e-mailurilor de tip phishing și a nu da clic pe link-urile suspecte.
 - **Aspectul protecției:** Protecția informațiilor sensibile împotriva exploatării de către actori rău intenționați.
 - **Aspectul alfabetizării media:** Înțelegerea modului în care sunt create înșelătoriile de tip phishing și a motivelor din spatele acestora.
 - **Exemplul 2: Utilizarea rețelelor sociale**
 - **Aspectul securității ciberneticice:** Asigurarea faptului că setările de confidențialitate sunt configurate pentru a proteja datele cu caracter personal.
 - **Aspectul siguranței în mediul online:** Conștientizarea potențialului de violență psihologică cibernetică și prădători online.
 - **Aspectul protecției:** Monitorizarea și îndrumarea interacțiunilor copiilor pe rețele sociale, în vederea asigurării siguranței acestora.
 - **Aspectul alfabetizării media:** Evaluarea critică a conținutului întâlnit pe rețelele sociale și înțelegerea impactului potențial al acestuia.
- **Importanța unei abordări integrate:**
 - Subliniați faptul că abordarea acestor domenii, în mod izolat, poate duce la lacune în materie de protecție și educație.
 - Abordarea integrată asigură o protecție exhaustivă și oferă utilizatorilor cunoștințele și competențele necesare pentru a naviga în siguranță în lumea digitală.
- **Implicațiile practice:**
 - **Pentru pedagogi:** Încorporați lecții care acoperă toate aceste aspecte pentru a oferi elevilor o înțelegere completă a siguranței digitale.
 - **Pentru părinți:** Rămâneți informați și implicați în activitățile online ale copiilor, combinând măsuri tehnice de protecție cu conversații deschise referitoare la comportamentul în mediul online.
 - **Pentru factorii de decizie:** Elaborați politici care să reflecte natura interconectată a acestor domenii, asigurând reglementări coerente și eficiente.

Sfaturi de implicare:

- Utilizați scenarii din viața reală pentru a ilustra modul în care aceste concepte se intersectează în interacțiunile digitale de zi cu zi.
- Încurajați participarea audienței, solicitându-le să își împărtășească experiențele privind siguranța în mediul online și provocările aferente securității ciberneticice.
- Oferiți sfaturi practice și resurse pentru integrarea acestor aspecte în rutinele zilnice.

Diapozitivul 24 – Amenințări la adresa securității cibernetice în școli

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Conținut:** Subliniați faptul că școlile și organizațiile care lucrează cu copii sunt ținte principale pentru escrocheriile care implică securitatea cibernetică. Menționați datele naționale relevante privind frecvența încălcării securității datelor.
- Republica Moldova se confruntă cu provocări crescânde în domeniul securității cibernetice. Transformarea digitală rapidă și adaptarea tehnologiilor moderne expun statul și cetățenii săi la un număr tot mai mare de atacuri cibernetice. Acestea variază de la atacuri de tip phishing și ransomware la amenințări avansate și persistente (APT) care vizează infrastructurile critice ale statului.
 - Conform Global Cybersecurity Index (GCI) – Republica Moldova este plasată pe locul 63. GCI clasifică nivelul de dezvoltare al fiecărei țări în funcție de măsurile juridice, tehnice și organizaționale ale acesteia, precum și de dezvoltarea capacității și cooperării în domeniul securității cibernetice. Deși GCI evaluează măsurile tehnice de securitate cibernetică ale Moldovei ca fiind „relativ puternice”, organizarea și dezvoltarea capacității sale trebuie îmbunătățite. Alte recomandări din partea GCI sunt: dezvoltarea unei strategii privind protecția infrastructurii critice și implementarea sistematică a sistemelor de management al securității informațiilor, care va necesita o creștere a numărului de ministere de resort certificate cu standardul ISO 27001.
 - Conform raportului USAID și datelor furnizate de CERT-GOV-MD (Computer Emergency Response Team of the Government of Moldova), numărul atacurilor cibernetice a crescut semnificativ în ultimii ani². Tipologia atacurilor:
 - Phishing: Email-uri frauduloase menite să obțină informații sensibile de la utilizatori. În 2023, a fost raportată o creștere de 45% a atacurilor de phishing față de anul anterior.
 - Ransomware: Software malițios care blochează accesul la date până la plata unei recompense. Cazurile de ransomware au crescut cu 50% în ultimii doi ani, afectând atât instituții publice, cât și companiile private.
 - DDoS (Distributed Denial of Service): Atacuri care inundă serverele cu trafic pentru a le face indisponibile. Atacurile DDoS au crescut în intensitate, cu un număr de 250 de incidente raportate doar în primul trimestru al anului 2023.
 - APT (Advanced Persistent Threats): Atacuri bine finanțate și orchestrate, de obicei de către state sau grupuri organizate. APT-urile sunt dificil de detectat și pot cauza daune semnificative infrastructurilor critice.
 - Statistici relevante: În 2023, au fost raportate peste 1 000 de incidente cibernetice majore; Creșterea cu 30% a atacurilor de tip phishing față de anul precedent.
 - Date sistematice și sistematice cu privire la încălcări sau atacuri cibernetice în instituții educaționale sau altele care au activități cu și pentru copii aproape sunt absente. Cu toate acestea, puteți urmări:
 - [Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică \(STISC\)](#), creat prin HG 414/2018, publică săptămânal noutăți din domeniul securității cibernetice.
 - [Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova](#) poate fi notificat cu privire la încălcări de securitate a datelor personale.

Puncte cheie de acoperit:

- **Introducere în amenințările la adresa securității cibernetice:** Subliniați numărul tot mai mare de atacuri la adresa securității cibernetice, care vizează școlile și organizațiile care lucrează cu copii.
- **Încălcări ale securității datelor în școli:** Menționați că școlile sunt deosebit de vulnerabile în ceea ce privește încălcările securității datelor din cauza informațiilor personale valoroase pe care le dețin, cum ar fi dosarele elevilor și informațiile referitoare la personal.
- **Exemplu privind date naționale:**
 - Înlocuiți exemplul din Regatul Unit cu date naționale relevante care arată prevalența încălcării securității datelor în școli.

² [Evaluarea ecosistemului digital la nivel de țară: Moldova. Decembrie 2022.](#)

- Date sistemice și sistematice cu privire la încălcări sau atacuri cibernetice în instituții educaționale sau altele care au activități cu și pentru copii aproape sunt absente. Cu toate acestea, puteți urmări:
 - **Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC)**, creat prin HG 414/2018, publică săptămânal noutăți din domeniul securității cibernetice.
 - **Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova** poate fi notificat cu privire la încălcări de securitate a datelor personale.
- Exemplu de declarație: „Datele internaționale recente indică faptul că școlile sunt, în mod semnificativ, mai vizate de atacurile cibernetice comparativ cu alte sectoare.”
- **Motivele pentru care sunt vizate școlile:** Discutați de ce școlile sunt ținte atractive:
 - Acestea stochează informații personale sensibile.
 - Școlile pot avea sisteme de apărare de securitate cibernetică mai slabe.
 - Resurse limitate pentru măsuri ferme de securitate cibernetică.
- **Impactul breșelor de securitate cibernetică:** Explicați consecințele încălcării securității datelor în școli:
 - Perturbarea activităților educaționale.
 - Costuri financiare pentru remediere.
 - Pierderea încrederii părinților, elevilor și personalului.
 - Potențialul de furt de identitate și de exploatare a informațiilor cu caracter personal.
- **Importanța măsurilor de securitate cibernetică:**
 - Subliniați necesitatea unor practici solide de securitate cibernetică în instituțiile de învățământ.
 - Menționați importanța instruirii personalului și a elevilor în ceea ce privește recunoașterea și răspunsul la amenințările cibernetice.

Sfaturi de implicare:

- Utilizați un grafic sau o diagramă simplă pentru a ilustra creșterea numărului de încălcări ale securității datelor care vizează școlile.
- Încurajați discuțiile întrebând audiența dacă are cunoștință de incidente sau de măsuri locale luate de școli pentru a spori securitatea cibernetică.

Diapozitivul 25 – Cum se manifestă amenințările în școli

- **Introducere:** Acest diapozitiv evidențiază modul în care se manifestă amenințările la adresa securității cibernetice în școli, utilizând ca exemplu date din Regatul Unit. Școlile și organizațiile care lucrează cu copii sunt din ce în ce mai vizate de amenințările cibernetice.
- **Puncte cheie:**
 - **Atacurile de phishing:** O majoritate semnificativă de școli au identificat atacurile de tip phishing drept amenințarea prevalentă.
 - **Uzurparea identității:** Multe școli au raportat incidente în care infractorii cibernetici preiau identitatea organizațiilor lor pentru a păcăli persoanele să divulge informații sensibile.
 - **Codurile ostile:** A fost raportată prezența virușilor, a programelor spion (spyware) și a altor coduri ostile (malware), care prezintă riscuri pentru securitatea datelor și a rețelei școlare.
 - **Accesul neautorizat al elevilor:** Incidentele în care elevii obțin acces neautorizat la fișiere sau rețele sunt, de asemenea, de remarcat.
 - **Piratarea conturilor:** Au fost identificate încercări de spargere a conturilor bancare online și a altor sisteme critice.
 - **Atacuri de tip ransomware (programe dăunătoare care solicită fraudulos răscumpărări financiare victimei):** Atacurile de tip ransomware, în care datele sunt criptate și condiționate de obținerea unei răscumpărări, reprezintă, de asemenea, o preocupare pentru instituțiile de învățământ.

- **Concluzie:** Aceste exemple subliniază importanța unor măsuri solide de securitate cibernetică în școli și în organizațiile care lucrează cu copii. Acestea trebuie să rămână vigilenți și proactivi în ceea ce privește protejarea împotriva acestor amenințări în continuă evoluție.

Diapozitivul 26 – Informarea falsă și dezinformarea

- **Introducere în informarea falsă și dezinformare:**
 - **Informarea falsă** se referă la informațiile false sau inexacte răspândite fără intenții răuvoitoare. Acest lucru se poate întâmpla prin intermediul zvonurilor, neînțelegerilor sau informațiilor neverificate difuzate pe scară largă.
 - **Dezinformarea** este creată, în mod deliberat, și diseminată cu intenția de a înșela sau induce în eroare. Aceasta poate implica povești inventate, conținut manipulat și campanii coordonate pentru a influența opinia sau comportamentul public.
- **Impactul asupra copiilor:** Informarea falsă și dezinformarea pot avea un impact semnificativ asupra copiilor, influențându-le comportamentul, sănătatea mintală și percepția realității. Copiii sunt deosebit de vulnerabili din cauza abilităților lor de gândire critică în dezvoltare și a probabilității mai crescute de a avea încredere în conținutul online.
- **Studiu de caz: Provocarea Balena Albastră (2017):**
 - **Context:** Provocarea Balena Albastră a fost un presupus joc online care ar fi glorificat sinuciderea și ar fi inclus 53 de provocări din ce în ce mai extreme, culminând cu comiterea sinuciderii de către participant.
 - **Impact raportat:** S-a afirmat că 150 de copii din Federația Rusă s-ar fi sinucis ca urmare a participării la această provocare.
 - **Realitate:** S-a dovedit ulterior că Provocarea Balena Albastră a fost o poveste inventată. În ciuda numeroaselor avertismente și a gradului ridicat de conștientizare, nu au existat dovezi substanțiale care să susțină existența unei astfel de provocări.
 - **Lecție:** Acest caz ilustrează modul în care informația falsă poate crea panică și teamă, pe scară largă, afectând atât copiii, cât și adulții. Aceasta subliniază importanța verificării informațiilor înainte de a le răspândi.
- **Alte exemple: Provocarea Momo (2019):**
 - Similar cu Provocarea Balena Albastră, Provocarea Momo a implicat rapoarte cu privire la un joc care încuraja copiii să îndeplinească sarcini periculoase, ducând, în cele din urmă, la automutilare sau suicid.
 - Provocarea a implicat un personaj înfrorător „Momo”, și a fost raportată, pe scară largă, în mass-media, creând teamă în rândul părinților și copiilor.
 - Totuși, și aceasta a fost dezmințită ca fiind o farsă, neexistând cazuri verificate de copii care să fi fost vătămați ca urmare a provocării.

Concluzie:

- Aceste exemple demonstrează puterea și pericolul informării false și al dezinformării în era digitală. Este esențial să educăm copiii cu privire la gândirea critică și la importanța verificării informațiilor din surse de încredere.
- În calitate de pedagogi și îngrijitori, trebuie să rămânem vigilenți și proactivi în combaterea răspândirii de informații false, în scopul protejării bunăstării copiilor.

Diapozitivul 27 – violența psihologică (bullying-ul) online

- **Introducere în violența psihologică online:**
 - Violența psihologică online, cunoscută și sub denumirea de violență psihologică cibernetică (cyberbullying), implică utilizarea platformelor digitale, cum ar fi rețelele sociale, aplicațiile de mesagerie și comunitățile de jocuri, pentru a hărțui, amenința sau umili persoane.

- Spre deosebire de violența psihologică (bullying-ul) tradițională, violența psihologică online poate avea loc 24 de ore din 24, 7 zile din 7 și poate ajunge rapid la un public larg, exacerbând impactul acesteia asupra victimelor.
- **Prezentare generală a problemei:**
 - **Prevalență:** Violența psihologică online este o problemă răspândită, care afectează copiii și adolescenții, la nivel mondial. Aceasta poate lua diverse forme, inclusiv răspândirea de zvonuri, divulgarea de informații private, trimiterea de mesaje amenințătoare și crearea de conținut dăunător cu privire la victimă (inclusiv conținut de natură sexuală).
 - **Impactul asupra victimelor:** Efectele psihologice ale violenței psihologice online pot fi grave, ducând la anxietate, depresie, stimă de sine scăzută și chiar gânduri suicidare. Victimele se simt adesea nepuțințioase și izolate, deoarece violența psihologică poate fi neîncetată și greu de evitat.
- **Dovezi și statistici:**
 - Conform **Global Kids Online**³, un număr semnificativ de copii se confruntă cu violența psihologică online. În studiul lor, s-a constatat că:
 - **35%** dintre copiii cu vârste cuprinse între 9 și 17 ani au declarat că au fost supuși violenței psihologice cibernetice, în ultimul an.
 - **24%** au indicat că au fost intimidați, în mod frecvent.
 - Un alt studiu realizat de **Centrul de Cercetare a Violenței Psihologice Cibernetice**⁴ a raportat că aproximativ **37%** dintre elevi s-au confruntat cu violența psihologică cibernetică pe durata vieții lor, iar **30%** dintre aceștia s-au confruntat cu ea de mai multe ori.
 - **UNICEF**⁵ subliniază, de asemenea, că copiii care se confruntă cu violența psihologică online sunt mai predispuși să chiulească de la școală, să aibă rezultate academice slabe și să dezvolte probleme de sănătate mintală (a se vedea mai târziu diapozitivul privind impactul EASCO asupra victimelor).
- **Studii de caz și exemple din lumea reală:**
 - **Amanda Todd (2012):** Amanda Todd, o tânără de 15 ani din Canada, și-a împărtășit experiența în materie de violență psihologică în mediul online prin intermediul unui videoclip pe YouTube. Aceasta a fost victima violenței psihologice cibernetice și a șantajului sexual, ceea ce a dus la depresie severă și, în cele din urmă, la sinucidere. Povestea ei a atras o atenție semnificativă asupra problemei hărțuirii online și a necesității unor măsuri preventive.
 - **Megan Meier (2006):** Megan Meier, o tânără de 13 ani din Statele Unite, a fost hărțuită prin intermediul unui cont MySpace fals creat de un vecin. Violența psihologică neîncetată a dus la sinuciderea ei, evidențiind pericolele hărțuirii anonime în mediul online.

Interactivitate: Discuții – există persoane care au fost martore la cazuri de violență psihologică online, denumită, de asemenea, și violență psihologică cibernetică?

Concluzie:

- Problema violenței psihologice online evidențiază necesitatea unei educații cuprinzătoare în domeniul alfabetizării digitale și a unor sisteme de sprijin pentru victime. Școlile, părinții și factorii de decizie trebuie să colaboreze pentru a crea un mediu online sigur copiilor.
- Încurajarea comunicării deschise, predarea empatiei și a respectului și punerea în aplicare a unor politici stricte de combatere a violenței psihologice sunt etape esențiale în combaterea violenței psihologice online.

Diapozitivul 28 – Conținut online dăunător

● Introducere:

- Conținutul online dăunător poate afecta, în mod semnificativ, sănătatea mintală, comportamentul și bunăstarea generală a copiilor.

3 Ziua internațională împotriva violenței și a violenței psihologice | Global Kids Online.

4 Date privind violența psihologică cibernetică 2019 – Centrul de Cercetare a Violenței Psihologice Cibernetice.

5 Violența psihologică cibernetică: Ce este aceasta și cum să o oprim | UNICEF.

- Această secțiune va trece prin exemple specifice pentru a ilustra diferite tipuri de conținut dăunător pe care copiii le pot întâlni online.
- **Exemple de conținut online dăunător:**
 - **Conținut violent:**
 - Expunerea la videoclipuri, imagini și jocuri violente.
 - Poate desensibiliza copiii la violență și duce la un comportament agresiv.
 - **Conținut sexual:**
 - Accesul la pornografie și materiale explicite (majoritatea adolescenților din SUA au declarat că au văzut pornografie la vârsta de 13 ani).
 - Poate duce la o percepție distorsionată a sexului și a relațiilor, și la un comportament sexual inadecvat sau chiar la traume (în funcție de natura acestui conținut).
 - **Discursul de instigare la ură:**
 - Conținut care promovează rasismul, xenofobia și alte forme de discriminare.
 - Poate însufla prejudecăți dăunătoare și încuraja comportamente de excludere.
 - **Autovătămarea și suicidul:**
 - Site-uri web și forumuri care promovează automutilarea, tulburările alimentare și suicidul.
 - Exemplele includ Provocarea Balena Albastră și alte tendințe virale care glorifică automutilarea.
 - **Informarea falsă și dezinformarea:**
 - Informații false privind sănătatea, știința și evenimentele actuale.
 - Pot conduce la comportamente periculoase și la neîncredere în sursele credibile.
- **Puncte de discuție:**
 - **Impactul asupra copiilor:**
 - Traume psihologice, anxietate, depresie și alte probleme de sănătate mintală.
 - Schimbări comportamentale, inclusiv agresivitate crescută sau retragere.
 - **Rolul părinților și pedagogilor:**
 - Importanța monitorizării activității în mediul online și a discuțiilor deschise cu copiii (identificarea copiilor expuși la conținut dăunător).
 - Dezvoltarea abilităților de gândire critică pentru a face diferență între informațiile credibile și cele cu conținut dăunător.
 - Propunerea unui răspuns adecvat (psihologic, juridic etc.) pentru copiii expuși sau implicați în conținut online dăunător.

Observații finale: Vom explora acum câteva studii de caz pentru a exemplifica problemele și impactul pe care conținutul dăunător îl are asupra copiilor.

Diapozitivul 29 – Cazul Molly Russell

- **Introducere:**
 - Caz tragic care evidențiază impactul conținutului online dăunător asupra tinerilor.
 - Accentul se pune pe Molly Russell, o fată în vârstă de 14 ani care și-a luat viața în 2018.
 - De reținut – aceste exemple de caz sunt pe larg mediatizate în presa publică. Manifestați prudență în ceea ce privește identitatea copiilor.
- **Prezentarea generală a cazului:**
 - **Detaliile incidentului:**
 - Molly Russell a murit prin sinucidere în noiembrie 2017.

- Ancheta medicului legist, din 2018, a dezvăluit informații esențiale cu privire la factorii care au contribuit la moartea ei.
- **Influența conținutului online:**
 - S-a descoperit că Molly vizionase peste 2 000 de conținuturi depresive, de automutilare sau suicidare pe platforme precum Instagram și Pinterest.
 - Medicul legist a concluzionat că această expunere a influențat, în mod semnificativ, decizia ei de a-și lua viața.
- **Puncte cheie:**
 - **Platforme implicate:**
 - Instagram și Pinterest au fost menționate, în mod special, în cadrul anchetei.
 - Aceste platforme au algoritmi care pot promova, în mod neglijent, conținut dăunător, prin sugerarea continuă de materiale similare pe baza interacțiunilor anterioare.
 - **Tipuri de conținut:**
 - Postări depresive, imagini cu autovătămare și conținut cu idei suicidare.
 - Volumul mare și natura conținutului au acționat ca o întărire negativă.
- **Puncte de discuție:**
 - **Impactul algoritmilor:**
 - Modul în care algoritmii rețelelor sociale pot crea o cameră cu ecou dăunător pentru persoanele vulnerabile.
 - Importanța reglementării și monitorizării conținutului promovat de acești algoritmi.
 - **Rolul companiilor de social media:**
 - Discuții privind responsabilitatea platformelor de social media de a-și proteja utilizatorii.
 - Măsurile luate de aceste companii după incident, cum ar fi punerea în aplicare a unor politici mai stricte de moderare a conținutului și oferirea de resurse de sănătate mintală.
 - **Măsuri preventive:**
 - Importanța monitorizării parentale și a comunicării deschise cu privire la activitățile în mediul online.
 - Școlile și comunitățile trebuie să ofere sprijin și educație privind recunoașterea și abordarea conținutului online dăunător.

Observații finale:

- Cazul Molly Russell reamintește, în mod clar, consecințele în viața reală ale conținutului online dăunător.
- Subliniați necesitatea unor eforturi de colaborare între părinți, educatori, companiile de social media și factorii de decizie politică, în vederea protejării copiilor și adolescenților în mediul online.

Diapozitivul 30 – Cazul Frankie Thomas

- **Introducere:**
 - Un alt exemplu tragic care ilustrează consecințele grave ale activității nemonitorizate în mediul online și ale lipsei unor măsuri de protecție corespunzătoare.
 - Accent pe Frankie Thomas, o fată de 15 ani cu autism care și-a luat viața în 2017.
- **Prezentarea generală a cazului:**
 - **Detaliile incidentului:**
 - Frankie Thomas era elevă la o școală specială independentă concepută pentru a răspunde nevoilor acesteia din cauza autismului ei.
 - Deși era la școală toată săptămâna, aceasta participa doar la 1 sau 2 lecții pe săptămână.

- **Utilizarea iPad-ului:**
 - Școala i-a pus la dispoziție un iPad în timpul șederii ei acolo.
 - Pe acest dispozitiv deținut și gestionat de școală, Frankie a accesat diverse tipuri de conținut, inclusiv materiale cu caracter suicidar.
- **Puncte cheie:**
 - **Lipsa controalelor:**
 - Medicul legist a constatat că școala credea că iPad-urile aveau control parental și filtrare a conținutului, dar, în realitate, acestea nu existau.
 - Acest lucru i-a permis lui Frankie să acceseze conținut dăunător, în mod liber, contribuind la decizia ei de a-și lua viața mai târziu, în acea zi.
 - **Conștientizarea vulnerabilității:**
 - Școala nu a reușit să recunoască faptul că diferiți copii au diferite niveluri de vulnerabilitate în mediul online.
 - Această lipsă de înțelegere și de acțiune adecvată a contribuit la rezultatul tragic.
- **Puncte de discuție:**
 - **Rolul școlilor:**
 - Importanța școlilor în asigurarea unor medii digitale sigure pentru toți elevii, în special pentru cei cu nevoi speciale.
 - Necesitatea unor politici cuprinzătoare de siguranță digitală, inclusiv utilizarea eficientă a controlului parental și a filtrării conținutului.
 - **Controlul parental și filtrarea:**
 - Evidențierea rolului esențial al controlului parental și al filtrării conținutului pe dispozitivele utilizate de copii.
 - Necesitatea unor verificări și actualizări periodice pentru a se asigura că aceste măsuri sunt în vigoare și eficiente.
 - **Măsuri de protecție personalizate:**
 - Necesitatea unor măsuri de protecție personalizate pentru a proteja elevii cu vulnerabilități și nevoi diferite.
 - Asigurarea faptului că personalul și părinții sunt pregătiți să recunoască și să abordeze aceste vulnerabilități și indicatori de victimizare, în mod corespunzător și în timp util.
- **Măsuri preventive:**
 - **Monitorizarea periodică:**
 - Evidențierea importanței monitorizării regulate de către școli a activităților elevilor în mediul online.
 - Punerea în aplicare a unei instruirii solide în domeniul siguranței digitale pentru personal și elevi.
 - **Eforturile de colaborare:**
 - Rolul părinților, al pedagogilor și al factorilor de decizie politică în crearea unui mediu online mai sigur pentru copii.
 - Încurajarea comunicării deschise între toate părțile pentru a aborda și a atenua riscurile în mod eficiente.

Observații finale:

- Cazul lui Frankie Thomas evidențiază necesitatea urgentă de măsuri riguroase în materie de siguranță în mediul online, în școli.
- Evidențierea importanței înțelegerii și abordării vulnerabilităților unice ale fiecărui elev pentru a preveni astfel de tragedii.

- Acest caz exemplifică faptul că cei care prezintă riscul cel mai crescut în mediul online sunt, adesea, cei care prezintă riscul cel mai crescut în mediul offline. Diapozitivul următor va furniza dovezi în sprijinul acestui punct de vedere.

Diapozitivul 31 – Cercetarea Internet Matters: Refugiu și risc

- **Introducere:**
 - Prezentare generală a importanței înțelegerii intersecției dintre vulnerabilitatea fizică și riscurile online.
 - Introducere în cercetarea efectuată de Internet Matters intitulată „Refugiu și risc”⁶ care evidențiază efectele vulnerabilității fizice asupra siguranței în mediul online.
- **Principalele constatări ale cercetării:**
 - **Vulnerabilitatea fizică și riscul online:**
 - Copiii care sunt vulnerabili offline din cauza unor dizabilități fizice, a unor probleme de sănătate mintală sau a altor factori prezintă, de asemenea, un risc mai crescut în mediul online.
 - Aceste vulnerabilități îi fac mai susceptibili la hărțuirea cibernetică, expunerea la conținut dăunător și ademenirea în mediul online.
 - **Dovezi statistice:**
 - Cercetarea furnizează date care arată o incidență mai mare a riscurilor online pentru copiii vulnerabili din punct de vedere fizic.
 - Exemple de statistici ar putea include procente mai ridicate de incidente de violență psihologică cibernetică sau de expunere la conținut inadecvat în rândul acestor copii.
- **Impactul riscurilor din mediul online asupra copiilor vulnerabili:**
 - **Efecte asupra sănătății mintale:** Expunerea la riscurile din mediul online poate exacerba problemele de sănătate mintală existente, ducând la agravarea anxietății, depresiei și altor efecte psihologice.
 - **Izolarea și excluderea:** Copiii vulnerabili se pot simți mai izolați și excluși, atât online, cât și offline, din cauza propriilor experiențe.
- **Studii de caz și exemple:**
 - Evidențiați cazuri specifice sau întâmplări din cadrul cercetării, care ilustrează provocările cu care se confruntă copiii vulnerabili din punct de vedere fizic, în mediul online.
 - Aceste exemple oferă o înțelegere concretă a impactului riscurilor din mediul online asupra acestor copii.
 - 23% [dintre copiii cu tulburări de alimentație] au declarat că „cineva online a încercat să mă convingă să întreprind o formă de activitate sexuală pe care nu o doream”. Aproape o treime au spus că imaginea lor nud a fost distribuită ca răzbunare de către un fost partener, după o despărțire.”
 - „din cauza vieții mele online (...) «uit să mănânc, apoi mănânc mult și ulterior mă simt prost»”
 - (observând faptul că tulburările de alimentație pot fi un simptom al traumei sau al tulburării de stres posttraumatic)
- **Recomandările Internet Matters:**
 - **Măsuri sporite de protecție:** Punerea în aplicare a unor măsuri mai stricte de protecție digitală adaptate nevoilor copiilor vulnerabili din punct de vedere fizic.
 - **Sprijin parental și educațional:** Furnizarea de resurse și instruire pentru părinți și pedagogi pentru a sprijini și proteja mai bine acești copii în mediul online.
 - **Politici și susținere:** Încurajarea factorilor de decizie politică să ia în considerare nevoile unice ale copiilor vulnerabili în reglementările și inițiativele privind siguranța digitală.
- **Puncte de discuție:**
 - Cum pot școlile și părinții să lucreze împreună pentru a reduce aceste riscuri?

6 [Internet-Matters-Refuge-And-Risk-Report.pdf \(internetmatters.org\)](https://www.internetmatters.org/reports/internet-matters-refuge-and-risk-report/).

- Ce resurse și instrumente suplimentare sunt disponibile pentru a sprijini copiii vulnerabili în mediul online?

Observații finale:

- Subliniați importanța continuării cercetărilor și a măsurilor proactive pentru protecția în mediul online a copiilor vulnerabili din punct de vedere fizic.
- Evidențiați faptul că abordarea acestor probleme necesită un efort colectiv din partea părinților, a pedagogilor, a factorilor de decizie politică și a industriei tehnologiei.

Diapozitivul 32 – Amplificarea vulnerabilității în spațiile online

Conținutul diapozitivului:

- Evidențiați fiecare bară orizontală care reprezintă vulnerabilitățile fizice.
- Explicați amplificarea riscurilor din mediul online pentru copiii vulnerabili din punct de vedere fizic.

Puncte cheie de acoperit:

- **Prezentarea generală a diagramei:**
 - Fiecare bară orizontală reprezintă o vulnerabilitate fizică specifică.
 - Blocurile colorate indică procentul de copii cu respectiva vulnerabilitate care se confruntă cu anumite riscuri online.
- **Exemple de vulnerabilități în mediul online:**
 - **Verde închis:** Procentul de copii care se întâlnesc cu o persoană pe care au cunoscut-o online.
 - **Violet:** Procentul de copii care utilizează pornografie.
- **Amplificarea riscului:**
 - Diagrama ilustrează riscurile sporite în mediul online pentru copiii vulnerabili din punct de vedere fizic.
 - Evidențiați modul în care vulnerabilitățile fizice pot duce la o expunere crescută la pericolele din mediul online.
- **Vulnerabilitate generală:**
 - Clarificați faptul că copiii fără vulnerabilități fizice nu sunt imuni la riscurile din mediul online.
 - Evidențiați faptul că toți copiii se pot confrunța cu amenințări în mediul online, dar cei cu vulnerabilități fizice sunt expuși unui risc mai crescut.

Puncte de discuție:

- **Introducere:** Prezentați diagrama ca parte a cercetării efectuate de Internet Matters privind riscurile din mediul online pentru copiii vulnerabili.
- **Explicarea diagramei:**
 - „Fiecare dintre aceste bare orizontale reprezintă o anumită vulnerabilitate fizică, cum ar fi autismul sau dificultățile de sănătate mintală.”
 - „Blocurile de culori diferite din fiecare bară arată procentul de copii cu vulnerabilitatea respectivă care se confruntă cu riscuri specifice în mediul online.”
- **Exemple de vulnerabilități specifice:** „De exemplu, blocul verde închis arată procentul de copii care se întâlnesc cu o persoană pe care au cunoscut-o online, în timp ce blocul violet îi indică pe cei care utilizează pornografie.”
- **Amplificarea riscurilor:** „Ceea ce arată clar această diagramă este amplificarea riscurilor din mediul online pentru copiii cu vulnerabilități fizice. Acești copii sunt mai susceptibili de a se confrunța cu diverse amenințări în mediul online în comparație cu colegii lor care nu prezintă aceste vulnerabilități.”
- **Risc universal:** „Este important de remarcat faptul că, deși copiii vulnerabili din punct de vedere fizic se confruntă cu riscuri mai mari, niciun copil nu este complet ferit de pericolele din mediul online. Acest lucru subliniază necesitatea unor măsuri cuprinzătoare de siguranță în mediul online pentru toți copiii.”

Observații finale: „Această reprezentare vizuală subliniază legătura esențială dintre vulnerabilitățile fizice și riscurile crescute în mediul online. Ea servește drept un memento puternic al necesității unor intervenții specifice pentru a proteja cei mai vulnerabili copii din societatea noastră.”

Urmând aceste note, puteți transmite, în mod eficient, amplificarea semnificativă a riscurilor din mediul online pentru copiii vulnerabili din punct de vedere fizic, subliniind, în același timp, natura universală a amenințărilor din mediul online.

Diapozitivul 33 – Procentul copiilor expuși la diverse riscuri în mediul online

Prezentare generală: Acest diapozitiv prezintă date de la Global Kids Online⁷, care arată procentul de copii din diferite țări care au fost expuși la diverse riscuri din mediul online. Datele evidențiază natura globală a acestor probleme și subliniază importanța abordării siguranței în mediul online pentru copiii din diferite regiuni.

Puncte cheie:

- **Conținut privind automutilarea:**

- Albania: 18%
- Bulgaria: 18%
- Chile: 15%
- Ghana: 15%
- Italia: 22%
- Filipine: 14%
- Africa de Sud: 18%
- Uruguay: 22%

- **Conținut suicidar:**

- Albania: 12%
- Bulgaria: 12%
- Chile: 12%
- Ghana: 16%
- Italia: 13%
- Filipine: 20%
- Africa de Sud: 18%
- Uruguay: 16%

- **Discursul de instigare la ură:**

- Albania: 10%
- Bulgaria: 28%
- Chile: 21%
- Ghana: 12%
- Italia: 35%
- Filipine: 12%
- Africa de Sud: 34%
- Uruguay: 35%

- **Conținut violent:**

- Albania: 35%

⁷ Realizată corect, utilizarea internetului poate spori învățarea și competențele | Global Kids Online.

- Bulgaria: 26%
- Chile: 30%
- Ghana: 18%
- Italia: 33%
- Filipine: 30%
- Africa de Sud: 33%
- Uruguay: 40%
- **Conținut sexual:**
 - Albania: 16%
 - Bulgaria: 37%
 - Chile: 24%
 - Ghana: 39%
 - Italia: 27%
 - Filipine: 22%
 - Africa de Sud: 51%
 - Uruguay: 36%

Puncte de discuție:

- **Perspectivă globală:**
 - Datele ilustrează faptul că copiii din întreaga lume sunt expuși la o varietate de riscuri în mediul online, indiferent de localizarea lor geografică.
 - Diferite regiuni prezintă niveluri diferite de expunere la tipuri specifice de conținut dăunător.
- **Implicații pentru siguranța în mediul online:**
 - Înțelegerea acestor statistici este esențială pentru dezvoltarea de intervenții specifice și programe educaționale pentru protecția copiilor în mediul online.
 - Subliniați necesitatea colaborării internaționale în abordarea acestor probleme și în schimbul de bune practici.
- **Implicați audiența:**
 - Încurajați reflecțiile asupra diferențelor dintre țări și discutați eventuali factori culturali, economici sau de reglementare, care ar putea influența aceste variații.
 - Invitați la întrebări și discuții cu privire la modul în care aceste date pot informa strategiile locale și globale de îmbunătățire a siguranței copiilor în mediul online.

Concluzie: Datele din Global Kids Online subliniază natura universală a riscurilor din mediul online cu care se confruntă copiii și necesitatea urgentă de măsuri cuprinzătoare pentru protejarea experiențelor lor în mediul online.

Diapozitivul 34 – Aspecte naționale

Rezultatele cercetării [Siguranța copiilor pe internet](#) (2021, La Strada Moldova, Magenta, Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei) indica următoarele:

- Discuții pe internet cu persoane necunoscute

35% dintre copiii au discutat pe Internet cel puțin o dată cu o persoană pe care nu au întâlnit-o în viața reală. Cu cât copiii sunt mai mari, cu atât crește ponderea celor care au discutat cel puțin o dată pe Internet cu o persoană pe care nu au întâlnit-o în realitate: 18% dintre copiii de 9–11 ani, 43% – dintre copiii de 12–14 ani și 57% – dintre cei de 15–17.

O pondere mai mare printre respondenții care au discutat pe Internet cu persoane necunoscute se atestă în mediul rural (61%) comparativ cu respondenții din mediul urban.

Deși, toți copiii au declarat că pe Internet nu trebuie să vorbească cu persoane necunoscute, mai mult de jumătate dintre ei au spus că se întâmplă totuși să vorbească pe Internet cu persoane necunoscute, iar alții chiar au prieteni pe Internet cu care nu s-au văzut în viața reală.

- Întâlniri în viața reală cu persoane cunoscute pe internet

18% s-au văzut cu persoane pe care le-au cunoscut pe Internet. Cu înaintarea în vârstă crește ponderea celor care se văd față în față cu persoane pe care le-au cunoscut online: 8% dintre copiii de 9–11 ani, 23% dintre copiii de 12–14 ani și 31% dintre copiii de 15–17 ani.

De regulă, copiii au atitudini diferite față de întâlnirile offline cu persoanele pe care le-au cunoscut online. Unii consideră că este necesară stabilirea unei întâlniri offline cu o persoană pe care au cunoscut-o pe Internet, pentru a o cunoaște mai bine. Alții cred că ar trebui să țină cont de riscurile care există, pentru a evita eventuale pericole în cazul unei întâlniri offline cu o persoană cu care s-au cunoscut pe Internet. Reacțiile și atitudinile copiilor față de experiența întâlnirii offline cu persoane care le-au cunoscut pe Internet au fost diferite. Deși 73% dintre copii au declarat că s-au simțit bucuroși și mulțumiți că s-au văzut cu persoana respectivă în viața reală, 2% s-au simțit supărați din cauza celor întâmplate la acea întâlnire.

- Probleme întâlnite în procesul de navigare pe internet

Navigând pe Internet, copiii s-au confruntat cu următoarele probleme: au deschis întâmplător imagini sau secvențe video cu caracter sexual în timp ce căutau unele informații pe Internet – 13%; au primit mesaje ce conțineau cuvinte vulgare sau imagini cu conținut sexual – 12%; au primit mesaje înjositoare în adresa lor pe aplicații de tip Messenger, Viber, Forum, Chatroom – 12%; cineva le-a spart parola și a accesat informațiile personale pentru a se da drept altcineva – 9%.

- Expunerea involuntară la conținut sexual, precum și comunicarea cu caracter sexual sau recepționarea unor imagini cu conținut sexual

Expunerea involuntară la conținut sexual, precum și comunicarea cu caracter sexual sau recepționarea unor imagini cu conținut sexual este un risc care prevalează în special în rândul adolescenților de 15–17 ani. Riscul predomină în egală măsură atât în rândul fetelor, cât și al băieților, precum și este mai sporit în rândul adolescenților care provin din familii monoparentale, în care unul din părinți lucrează peste hotare ori a celor care nu au părinți. Într-un procent mai mare, astfel de experiențe se întâmplă în rândul copiilor care locuiesc cu familia extinsă (bunica sau bunelul) sau alte rude/persoane.

Copiii de 12–14 ani cel mai des sunt expuși riscului de a primi mesaje înjositoare în adresa lor pe aplicații de tip Messenger, de a li se accesa informațiile personale prin furt de parole, furt de identitate sau hărțuire online prin publicarea unor comentarii sau fotografii denigratoare, care pot fi văzute de toată lumea. Aceste riscuri predomină în rândul copiilor din familii cu statut socioeconomic mai scăzut.

Copiii de 9–11 ani sunt expuși riscurilor online într-o pondere mai mică. Cu toate acestea, și ei se confruntă cu situații în care au accesat involuntar conținut sexual, au primit mesaje înjositoare în adresa lor, mesaje cu caracter sexual ori s-au confruntat cu cazuri de furt de identitate. Unii copii de această vârstă s-au confruntat cu situații în care au fost amenințați cu distribuirea informațiilor sau fotografiilor personale intime, în cazul în care nu îndeplineau ceea ce li se cerea (3%). Asemenea experiențe li se întâmplă de două ori mai des fetelor, decât băieților de 9–11 ani. Acest risc predomină în rândul copiilor care nu au părinți, în care unul din părinți lucrează peste hotare sau care provin dintr-un mediu cu nivel socioeconomic mai redus.

- Situații neplăcute pe internet

Sunt mai predispuși riscului de a se confrunța cu o situație neplăcută pe Internet zilnic ori aproape zilnic copiii de 15–17 ani, comparativ cu copiii de 9–11 sau 12–14 ani.

41% au fost destul de supărați sau foarte supărați de întâmplări neplăcute cu care s-au confruntat pe internet. Impactul situațiilor neplăcute pe Internet a fost mai profund resimțit de copiii care nu au părinți, în care cel puțin unul din părinți lucrează peste hotare sau care provin din familii monoparentale și în care părintele lucrează peste hotare ori în altă localitate. Copiii care locuiesc cu ambii părinți, care provin din familii monoparentale, însă părintele locuiește cu copilul, precum și copiii care provin din familii în care cel puțin unul din îngrijitori lucrează au manifestat o reacție mai lejeră față de cele întâmplate pe Internet.

- Recepționarea de mesaje sau imagini cu conținut sexual pe chat-uri

7% dintre copiii de 9–11 ani au primit mesaje sau imagini cu conținut sexual pe chat-uri. Totodată, 3% dintre copiii de 9–12 ani au primit de la cineva online conținut sexual explicit, înregistrări video sau fotografii cu conținut sexual, imagini cu persoane dezgolite sau care fac sex.

6% din numărul total al copiilor de 12–17 ani au primit prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex. Din numărul copiilor care au primit astfel de conținut prin Internet, o pondere mai mare o constituie cei de 15–17 ani (9%) comparativ cu copiii de 12–14 ani (5%). În același timp, mai mulți vorbitorii de limbă rusă au primit prin Internet conținuturi foto sau video cu caracter sexual (16%) comparativ cu vorbitorii de limbă română (6%).

49% dintre copiii au primit fotografii și înregistrări cu conținut sexual de la o persoană necunoscută. Acest risc predomină în rândul fetelor (65% au primit conținut sexual de la o persoană necunoscută), comparativ cu 28% băieți. Totodată, cea mai mare parte dintre băieți au primit mesaje cu conținut sexual de la un prieten pe care îl cunosc în viața reală (29%).

Deși atât copiii de 12–14 ani, cât și cei de 15–17 au primit fotografii sau video cu conținuturi sexuale de la persoane cu care sunt într-o relație, de obicei, copiii de 12–14 ani primesc astfel de fotografii de la persoane cu care sunt într-o relație, dar pe care le cunosc doar din online. La 15–17 ani copiii primesc astfel de fotografii sau video de la persoanele cu care sunt într-o relație și pe care le cunosc deja în viața cotidiană. Această realitate dictează nevoia comunicării cu copiii de 12–14 ani despre relațiile online și riscurile care pot surveni în interacțiunile cu persoane necunoscute. La 15–17 ani deja este mai binevenită abordarea subiectelor ce vizează expedierea de conținut sexual între semeni, sexting și riscurile unor asemenea acțiuni.

- Expedierea de conținut sexual, imagini sau înregistrări video cu părți intime ale corpului

Fiind solicitați să expedieze conținut sexual, imagini sau înregistrări video cu părți intime ale corpului, 1% dintre copiii de 9–12 ani recunosc că au expedit astfel de materiale.

Practici de expediere a fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual persistă atât în rândul preadolescenților, cât și al adolescenților (12–17 ani). De două ori mai mulți adolescenți de 15–17 ani expediază astfel de conținut, comparativ cu copiii de 9–11 ani sau preadolescenții de 12–14 ani.

39% din numărul total al celor care au expedit fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual, au transmis aceste materiale persoanei cu care erau într-o relație și o cunosc în viața reală.

Fiecare al 5-lea copil a transmis fotografii intime din curiozitate și nu consideră că acest lucru ar fi o problemă, deoarece nu i se vede fața în fotografiile expediate. În 8% dintre cazuri copiii au transmis fotografii intime, fiind amenințați de un solicitant.

- Solicitarea de a expedia fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual

Primirea unei solicitări de a expedia fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual de către un copil reprezintă o situație ce sporește vulnerabilitatea copiilor la abuz sexual online. 5% dintre copiii de 12–17 ani au fost solicitați să transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual în cursul unui an. Acest risc predomină în special în rândul fetelor de 15–17 ani (7%), spre deosebire de băieții (3%) de aceeași vârstă.

Fiecare al doilea copil a primit solicitare de a transmite prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual de la o persoană necunoscută. Riscul de a primi o solicitare de acest gen de la o persoană necunoscută sau de la o persoană pe care o cunosc doar din online este mai mare în rândul copiilor de 12–14 ani, comparativ cu cei de 15–17 ani. Sunt afectați în proporție mai mare (68%) copiii din mediul rural, comparativ cu cei din mediul urban.

Copiii de 15–17 ani sunt mai vulnerabili în fața solicitării de a expedia conținut cu caracter sexual de la o persoană pe care o cunosc în viața reală, prieten sau chiar iubit/iubită. La această vârstă adolescenții sunt deosebit de vulnerabili în relațiile lor cu semenii, ceea ce îi determină să recepționeze mai des astfel de materiale și solicitări. Aceste date denotă că atitudinile și practicile frecvent întâlnite în relațiile de iubire ale adolescenților – de a primi solicitări cu caracter sexual, de a transmite fotografii sau înregistrări video cu caracter sexual – au tendința de a deveni o normalitate.

8% dintre copiii de 12–17 ani care au expedit fotografii sau înregistrări video cu sine în ipostaze sexuale au făcut-o din cauză că au fost amenințați de către solicitant. Alte 4% au făcut-o pentru a obține bani sau anumite bunuri. Aceste experiențe vorbesc despre posibile elemente de exploatare sexuală, întrucât acești copii au dat curs solicitărilor cu caracter sexual fiind constrânși de solicitant, ori pentru a obține ceva în schimb.

Circa 30% dintre copiii de 12–17 ani, care au expedit fotografii sau înregistrări video cu sine în ipostaze nud, au indicat că ulterior au fost șantajați cu distribuirea sau publicarea acestor materiale. În 3% dintre cazuri alte persoane decât cea căreia i-ar fi expedit inițial materialele, au solicitat să li se expedieze fotografii și înregistrări video similare. Ceea ce denotă că solicitantul cel mai probabil ar fi văzut fotografiile sau înregistrările video cu copilul în ipostaze sexuale, ele determinându-l să solicite materiale similare noi.

5.1 EXPLOATAREA ȘI ABUZUL SEXUAL ÎMPOTRIVA COPILOR ÎN MEDIUL ONLINE

Diapozitivul 35 – Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online

Introducere generală

Având în vedere accentul critic pe care proiectul nostru îl pune pe exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online (EASCO), această secțiune își propune să ofere o înțelegere cuprinzătoare a diferitelor fațete ale EASCO.

Vom aprofunda următoarele domenii-cheie:

- **Abuzul sexual împotriva copiilor:**
 - Examinarea prevalenței și a impactului abuzului sexual împotriva copiilor facilitat prin platformele online.
 - Evidențierea rolului tehnologiilor digitale în exploatarea și abuzul împotriva copiilor.
- **Comportamentele sexuale dăunătoare:**
 - Înțelegerea tipurilor de comportamente sexuale inadecvate și dăunătoare pe care copiii le pot manifesta sau experimenta în mediul online.
 - Discutarea implicațiilor unor astfel de comportamente asupra bunăstării mentale și fizice a copiilor.
- **Evaluarea amenințărilor:**
 - Evaluarea diferitor amenințări asociate EASCO.
 - Înțelegerea modului în care aceste amenințări sunt evaluate și a măsurilor luate pentru a le atenua.
- **Șantajul financiar:**
 - Explorarea modului în care copiii sunt vizați pentru șantaj financiar prin intermediul interacțiunilor din mediul online.
 - Discutarea metodelor utilizate de infractori pentru a extorca bani și informații sensibile de la copii.

Puncte cheie de acoperit:

- **Introducere în EASCO:**
 - Definiția și domeniul de aplicare al exploatării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online (EASCO).

Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online (EASCO) se referă la o serie de activități de exploatare și abuz care sunt săvârșite împotriva copiilor și facilitate de platformele digitale. Termenul înglobează diverse forme de exploatare sexuală, inclusiv, dar fără a se limita la, producerea, distribuirea și consumul de materiale conținând abuzuri sexuale împotriva copiilor (MASC), ademenirea în mediul online în scopuri sexuale, abuzurile sexuale transmise în direct (live-stream) și extorcarea de acțiuni sau imagini sexuale sub amenințare. Abuzurile din mediile online și offline sunt, adesea, interconectate: copiii vulnerabili sunt mai expuși riscului de EASCO; victimelor li se cere să efectueze acțiuni sexuale, în viața reală, în vederea utilizării online a unei capturi digitale a acesteia; se observă consecințe (grave) offline asupra victimelor...

- Domeniul de aplicare:
 - Extinderea la nivel global: EASCO depășește granițele, reprezentând o problemă globală care necesită eforturi internaționale coordonate. Autorii pot acționa, în mod anonim, de oriunde din lume, exploatând adesea lacunele din legislațiile jurisdicționale.
 - Anonimatul și accesibilitatea: Internetul oferă infractorilor un anumit grad de anonim, care, împreună cu disponibilitatea pe scară largă a dispozitivelor digitale, facilitează transmiterea în direct a EASC, precum și producerea, difuzarea și consumul rapid de MASC. Accesibilitatea copiilor în mediul online prin intermediul rețelelor de socializare, al platformelor de jocuri și al aplicațiilor de comunicare, creează multiple posibilități pentru infractori de a aborda și ademeni victimele în scopuri sexuale.
 - Complexitatea identificării și urmării penale: Natura digitală a EASCO face ca detectarea și urmărirea penală să fie deosebit de dificile. Unii infractori utilizează tehnici și tehnologii pentru a evita autoritățile de aplicare a legii, inclusiv criptarea, dark web-ul (Internetul Întunecat) și criptomonede, ceea ce complică eforturile de urmărire și identificare a acestora.
 - Deseori, copiii nu se consideră victime, sunt speriați sau le este rușine să spună adevărul, ceea ce împiedică identificarea acestora.
 - Impactul psihologic și social: EASCO are efecte profunde și de lungă durată asupra victimelor, inclusiv traume psihologice, stigmatizare socială și perturbări în dezvoltarea normală în copilărie. Impactul se extinde dincolo de victimele individuale, afectând familiile, comunitățile și societatea mai largă.

Această introducere nu doar oferă o definiție clară a EASCO, dar subliniază, de asemenea, domeniul de aplicare extins și multifacțat al problemei, pregătind terenul pentru o explorare mai aprofundată a diferitelor sale dimensiuni, în următoarele diapozitive.

- Importanța abordării EASCO în contextul creșterii utilizării internetului în rândul copiilor.
- **Abuzul sexual împotriva copiilor:**
 - Forme de abuzuri sexuale împotriva copiilor în mediul online (de ex., ademenirea, transmiterea în direct a abuzurilor).
 - Impactul asupra victimelor și a familiilor acestora.
 - Considerații juridice și etice.
- **Comportamentele sexuale dăunătoare:**
 - Definiție și exemple de comportamente sexuale dăunătoare în mediul online.
 - Factori psihologici și sociali care contribuie la astfel de comportamente.
- **Evaluarea amenințărilor:**
 - Cadre și metodologii pentru evaluarea amenințărilor aferente EASCO.
 - Rolul autorităților de aplicare a legii și de protecție a copilului în evaluarea amenințărilor.
- **Șantajul financiar:**
 - Mecanisme de șantaj financiar care implică copii.
 - Studii de caz și exemple din lumea reală.
 - Măsuri preventive și îndrumare parentală.

Concluzie: Această secțiune va oferi cunoștințe de bază cu privire la diferite dimensiuni ale exploatării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online. Fiecare domeniu va fi explorat în detalii, evidențiind provocările, implicațiile și măsurile de protecție asociate cu EASCO. Diapozitivele următoare vor aprofunda fiecare dintre aceste domenii critice, oferind perspective și strategii pentru combaterea acestor probleme presante.

Diapozitivul 36 – Convenția de la Lanzarote: un cadru cuprinzător pentru combaterea violenței sexuale împotriva copiilor

Puncte cheie:

- **Scop:** Convenția de la Lanzarote este primul tratat regional care vizează, în mod specific, protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual. Aceasta stabilește diferite forme de abuz sexual împotriva copiilor ca infracțiuni penale, inclusiv cele săvârșite în cadrul familiei sau prin constrângere.
- **Punere în aplicare și monitorizare:** Convenția mandatează statele membre să adopte legislație specifică pentru a preveni, proteja și urmări penal cazurile de abuz sexual împotriva copiilor. Un comitet specializat, Comitetul de la Lanzarote, este însărcinat cu monitorizarea punerii efective în aplicare a convenției și cu identificarea celor mai bune practici în rândul statelor membre.
- **Extinderea la nivel global:** Convenția de la Lanzarote extinde posibilitatea de aderare a oricărei țări la nivel mondial, evidențiind abordarea sa globală în ceea ce privește protecția copiilor împotriva violenței sexuale.
- **Măsuri juridice și practice:** Convenția pune accentul pe crearea unui mediu sigur pentru copii, atât în domeniul fizic, cât și în cel digital, prin încorporarea de măsuri împotriva ademenirii în scopuri sexuale și a altor riscuri din mediul online.

Această convenție reflectă angajamentul ferm al Consiliului Europei de a proteja drepturile copiilor și de a asigura o abordare juridică și socială holistică pentru combaterea abuzului sexual atât în mediul fizic, cât și în cel digital.

Diapozitivul 37 – Convenția de la Lanzarote

Notele formatorului:

Convenția de la Lanzarote este cel mai exhaustiv instrument internațional care abordează exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor. Aceasta definește principalele infracțiuni și mandatează măsuri preventive, mecanisme de protecție și strategii de urmărire penală. Iată principalele infracțiuni penalizate de Convenție:

- **Abuzuri sexuale (articolul 18):** Angajarea în activități sexuale cu un copil care nu a împlinit vârsta legală de consimțământ, inclusiv prin constrângere sau manipulare.
- **Prostituția infantilă (articolul 19):** Constrângerea sau recrutarea unui copil pentru a participa la activități sexuale în schimbul unei remunerații.
- **Pornografia infantilă (articolul 20):** Producerea, distribuirea, transmiterea, importul, exportul, oferirea, vânzarea sau deținerea de materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor.
- **Participarea copiilor la spectacole pornografice (articolul 21):** Recrutarea sau constrângerea copiilor să participe în direct (live) la spectacole de natură sexuală.
- **Coruperea copiilor (articolul 22):** Expunerea sau implicarea copiilor în activități sexuale sau pornografie, subminându-le dezvoltarea morală.
- **Acostarea copiilor în scopuri sexuale (ademenirea în scopuri sexuale) (articolul 23):** Inițierea intenționată a comunicării cu un copil, prin intermediul TIC, în scopul comiterii asupra acestuia de abuzuri sexuale, atât în mediul online, cât și în cel offline.

Convenția subliniază necesitatea unor măsuri juridice și politice cuprinzătoare pentru a proteja copiii de exploatarea și abuzul sexual, atât în mediul offline, cât și în cel online.

Republica Moldova a ratificat Convenția de la Lanzarote la 12 martie 2012, iar aceasta a intrat în vigoare la 1 iulie 2012. Legislația penală a Republicii Moldova incriminează în mod cuprinzător abuzul sexual și exploatarea sexuală a copiilor. În 2020, Republica Moldova a introdus o nouă legislație pentru a stabili pedepse mai stricte pentru autorii infracțiunilor de trafic și exploatare sexuală, cu sancțiuni mai aspre pentru cazurile caracterizate de circumstanțe agravante, inclusiv atunci când victima este un copil. În plus, în noiembrie 2022, Legea privind asigurarea drepturilor victimelor a fost adoptată de Parlament și a intrat în vigoare în ianuarie 2023, cu scopul de a asigura drepturile victimelor infracțiunilor legate de viața sexuală și de violența în familie, precum și de a ajusta legislația penală la standardele internaționale, cum ar fi cele incluse în Convenția de la Lanzarote. Cu toate acestea, provocările persistente și noi, inclusiv a normelor tradiționale, educația sexuală a copiilor și îmbunătățirea sistemelor de raportare și a protecției copiilor victime, încă necesită abordări sistematice și sistematice.

Conform articolului 4 din Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Moldova este parte (de exemplu, Convenția de la Lanzarote, Convenția privind drepturile copilului etc.), prevalează asupra legislației naționale în caz de conflict, cu condiția ca ele să fie aplicabile direct.

De altfel, [Convenția cu privire la Drepturile Copilului](#) a fost ratificată de Republica Moldova în 12 decembrie 1990 și este în vigoare pentru țara noastră din 25 februarie 1993.

Convenția cu privire la drepturile copilului impune statului să respecte și să protejeze drepturile copiilor, asigurând implementarea la nivel național a standardelor internaționale prevăzute de aceasta, inclusiv dar nelimitat la accesul la educație, sănătate, protecția împotriva abuzurilor, exploatării și discriminării, precum și dreptul de a fi ascultați și de a participa în luarea deciziilor care îi afectează etc.

Republica Moldova a adoptat diverse legi și politici pentru a respecta angajamentele asumate prin această convenție, inclusiv strategii de protecție a copilului și planuri naționale pentru a îmbunătăți drepturile și bunăstarea copiilor. Printre acestea se numara, de exemplu:

- [Legea 370/2023 privind drepturile copilului](#), care stabilește drepturile fundamentale ale copilului, principiile și măsurile de asigurare a drepturilor copilului, atribuțiile autorităților publice centrale și locale și interacțiunea acestora în procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului;
- [Legea 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#), care stabilește procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective;
- [Hotărârea Guvernului 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului](#);
- [Hotărârea Guvernului 347/2022 cu privire la aprobarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022–2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia](#); etc.

Totodată, Moldova raportează periodic Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului despre măsurile luate și progresele realizate în implementarea convenției. În 2024, candidatura Republicii Moldova, pentru prima dată în istorie, a fost aleasa membra a Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului urmare a scrutinului din mai 2024 în Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite. Aceasta este Mariana Ianachevici.

Diapozitivul 38 – Cine sunt victimele

Introducere:

Notele formatorului:

- În conformitate cu standardele internaționale, copiii sunt persoane care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Prin urmare, EASCO se referă la abuzurile săvârșite împotriva persoanelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani⁸.
- Victimele pot fi băieți sau fete.
- Pot fi identificate victime de toate vârstele: unele cercetări indică faptul că adolescenții pot fi mai afectați⁹, în timp ce altele arată că cei de vârstă prepubertară sunt supraprezențați în MASC¹⁰.

Puncte cheie¹¹

- După cum s-a explicat, copiii care sunt vulnerabili în viața reală sunt, adesea, vulnerabili și în mediul online. De exemplu: un raport din 2023 al WeProtect arată că „copiii din grupuri minoritare sau marginalizate pe baza orientării lor sexuale, a rasei, a etniei sau a dizabilității sunt mai expuși la daune sexuale în mediul online”. În plus, victimele care au suferit abuzuri sexuale sau alte traume în trecut, sunt expuse unui risc mai crescut de a fi revictimizate, inclusiv în mediul online.
- Victimele sunt adesea alese din mediul apropiat al abuzatorului.

8 <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

9 Întreruperea vătămării – ECPAT, INTERPOL.

10 <https://www.weprotect.org/wp-content/uploads/Global-Threat-Assessment-2023-English.pdf>

11 <https://www.weprotect.org/wp-content/uploads/Global-Threat-Assessment-2023-English.pdf>;
<https://www.weprotect.org/economist-impact-parents-survey/>

- Adolescenții sunt mai puțin predispuși să raporteze abuzurile către adulți decât copiii mai mici.

Concluzie:

- Este important să nu separăm abuzurile din mediul online de cele din mediul offline.
- Profesioniștii trebuie să evalueze, în mod regulat, vulnerabilitățile copiilor, pentru a-i detecta mai bine pe cei expuși riscului și pe copiii victime.
- Eforturile educaționale trebuie să vizeze toți copiii cu mesaje adecvate vârstei, precum și să se extindă către părinții acestora.

Diapozitivul 39 – Ademenirea copiilor în scopuri sexuale

Introducere:

- Acest diapozitiv se concentrează pe acțiunile de ademenire a copiilor în scopuri sexuale: modul în care persoanele pot ademeni copiii pe diverse platforme online cu scopul de a-i implica în activități sexuale.
- Ademenirea copiilor în scopuri sexuale în mediul online este atunci când o persoană face schimb de informații online cu un copil, pentru a-i crea încredere și a-l manipula să participe la activități sexuale.

Puncte cheie¹²:

- Copiii pot fi ademeniți în scopuri sexuale în mediul online, offline sau ambele.
- Ademenirea copiilor online în scopuri sexuale urmărește normalizarea comportamentelor sexuale și implicarea copilului în activități sexuale în mediul online (cu un aparat de fotografiat) sau offline (întâlnire în viața reală), sau partajarea de conținut sexual autogenerat.
- Pentru a face acest lucru, agresorii pot discuta cu copilul, îi pot arăta conținut pornografic sau conținut sexual cu ei înșiși, pot speria copilul etc.
- În mediul online, copiii sunt, adesea, ademeniți în scopuri sexuale pe aplicații de mesagerie, rețele sociale, aplicații de întâlniri sau platforme de jocuri (de ex., Instagram, Facebook, Discord, Whatsapp, Telegram, Grindr, Fortnite, Minecraft, Roblox, VRChat etc.)¹³.
- Agresorii sunt, cel mai adesea, adulți, dar pot fi, de asemenea, și copii. Aceștia pot fi străini, se pot preface că sunt altcineva (inclusiv un copil) sau pot fi cunoscuți de copil.

Puncte de discuție:

- Încurajați audiența să discute cu copiii despre principalele limite pe care trebuie să le respecte: să nu accepte niciodată întâlniri în persoană, fără a consulta un adult și să nu partajeze niciodată conținut intim în mediul online.
- Discutați despre importanța conștientizării aplicațiilor și site-urilor web riscante, precum și despre înțelegerea comportamentelor copiilor în mediul online.

Concluzie:

- Încheiați subliniind importanța menținerii unui dialog permanent cu copiii și a înțelegerii indicatorilor exploatării și abuzului sexual împotriva copiilor în mediul online (EASCO) pentru a facilita identificarea timpurie a victimelor.

Diapozitivul 40 – materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC)

Notele formatorului:

Introducere:

- Materialele care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC) reprezintă o încălcare gravă a drepturilor copiilor și constituie o problemă globală semnificativă – adesea denumită, în mod eronat, pornografie infantilă.

¹² A se vedea, de asemenea: <https://inhope.org/EN/articles/the-stages-of-grooming>

¹³ https://bd9606b6-40f8-4128-b03a-9282bdcff0f.usrfiles.com/ugd/bd9606_0d8ae7365a8f4bfc977d8e7aeb2a1e1a.pdf
<https://unicri.it/sites/default/files/2022-11/Gaming%20and%20the%20Metaverse.pdf>
<https://safeonline.global/disrupting-harm/>

- Termenul „material care conține abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC)” este utilizat, în mod deliberat, în loc de „pornografie infantilă” pentru a descrie mai precis și mai sensibil natura infracțiunii și impactul acesteia asupra victimelor. Preferința pentru MASC are la bază mai multe motive esențiale:
 1. Recunoașterea gravității infracțiunii: Termenul „pornografie infantilă” este înșelător, deoarece poate implica o formă consensuală sau legală de pornografie, diminuând gravitatea infracțiunii. În schimb, „materialul care conține abuzuri sexuale asupra copiilor” identifică, în mod explicit, materialul ca dovadă a activității infracționale și a abuzului, subliniind gravitatea infracțiunii.
 2. Recunoașterea suferinței victimei: Referirea la un astfel de conținut ca „pornografie” poate ascunde existența unui copil real, care este abuzat și exploatat. Termenul „MASC” centrează copilul ca victimă a abuzului, nu ca participant la pornografie, subliniind natura neconsensuală și explozivă a actului.
 3. Accentul pe abuz, nu pe conținut: „Pornografia infantilă” sugerează centrarea pe conținutul propriu-zis, în timp ce „MASC” evidențiază acțiunile abuzive și ilegale care produc astfel de materiale. Termenul „MASC” arată, în mod clar, că problema se referă la abuzul împotriva copiilor, nu la producerea oricărei forme de „divertisment”.
 4. Implicații juridice și sociale: Utilizarea termenului „pornografie infantilă” poate perpetua concepții greșite dăunătoare, ceea ce poate duce eventual la o indignare publică redusă și la sancțiuni juridice mai blânde. Prin utilizarea „MASC”, terminologia se aliniază cadrelor juridice și standardelor internaționale care recunosc întreaga amploare a infracțiunii, asigurându-se că aceasta este tratată cu seriozitatea pe care o merită.
 5. Consensul global și cele mai bune practici: Organizațiile internaționale, inclusiv Organizația Națiunilor Unite, Interpol și Consiliul Europei, pledează pentru utilizarea sintagmei „materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor”, pentru a asigura o abordare coerentă, centrată pe victimă, pentru a răspunde acestei infracțiuni. Această terminologie face parte din eforturile ample de standardizare a răspunsurilor la exploatarea sexuală a copiilor în mediul online și de prioritizare a protecției și demnității victimelor. Termenii relevanți care trebuie utilizați atunci când se discută despre EASC(O) și definițiile acestora au fost reunite de aceste organizații în „Orientările de la Luxemburg”¹⁴.
- Pe scurt, termenul „materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC)” nu este doar o descriere mai precisă, ci și un instrument esențial în reformularea conversației în jurul acestor infracțiuni. Acesta garantează că limbajul pe care îl utilizăm, reflectă adevărata natură a infracțiunii, prejudiciul adus victimelor și nevoia urgentă de răspunsuri juridice și sociale solide.
- Acest diapozitiv evidențiază amploarea și impactul MASC, subliniind necesitatea unei conștientizări și a unor măsuri preventive sporite.

Puncte cheie:

- **Definiție și domeniu de aplicare:**

- MASC se referă la orice material de natură sexuală sau utilizat în scopuri sexuale care prezintă un copil¹⁵.
- Aceasta include imagini, videoclipuri și alt conținut digital produs, partajat și/sau distribuit în mediul online.

- **Prevalență:**

- Problema MASC este omniprezentă, cu milioane de rapoarte anual.
- În 2022, Centrul Național pentru Copii Dispăruți și Exploatăți a analizat 32 de milioane de rapoarte MASC, evidențiind caracterul amplu al acestei probleme.
- MASC poate fi găsit în cantități semnificative pe internetul liber, ceea ce îl face accesibil oricui.

¹⁴ Terminology Guidelines for the Protection of Children from Sexual Exploitation and Sexual Abuse

¹⁵ „Directiva UE 2011/93 se referă, în Preambulul său, la faptul că «[p]ornografia infantilă include adesea imagini care dovedesc abuzurile sexuale asupra copiilor de către adulți», dar susține că pornografia infantilă poate fi, de asemenea, ceva mai larg, adăugând «[a]ceasta poate include, de asemenea, imagini ale unor copii implicați într-un comportament sexual explicit sau ale organelor sexuale ale acestora, iar aceste imagini sunt produse sau utilizate în principal în scopuri sexuale și exploatate cu sau fără știința copiilor. Mai mult, conceptul de pornografie infantilă se referă de asemenea la imagini cu caracter real ale unui copil implicat sau înfățișat ca implicat într-un comportament sexual explicit, în principal cu scop sexual» (Considerent alineatul 8)”: Orientările de la Luxemburg, p. 39: <https://ecpat.org/wp-content/uploads/2021/05/Terminology-guidelines-396922-EN-1.pdf>

- **Raportare și detectare:**

- Organizații precum liniile telefonice de urgență INHOPE¹⁶, Fundația Internet Watch (FIW), INTERPOL, EUROPOL joacă un rol crucial în detectarea și eliminarea MASC.
- Graficul din diapozitiv arată tendințele în ceea ce privește rapoartele privind imaginile cu copii, în ultimii ani, reflectând o creștere alarmantă.
- Este important de remarcat că MASC prezintă, adesea, abuzuri sexuale asupra copiilor în viața reală și nu constituie doar o problemă a mediului online. Aceasta indică faptul că un copil este în pericol. Prin urmare, luarea de măsuri în cazul detectării MASC implică mai mult decât îndepărtarea materialului sau blocarea circulației acestuia; ea presupune, de asemenea, abordarea abuzului subiacent și protecția copilului, dacă acest lucru este posibil.
- Cum să recunoaștem dacă MASC este ilegal (în scopul raportării): poate fi dificil să determinăm dacă o imagine sau un videoclip este ilegal, mai ales că MASC poate traversa frontierele, iar legile variază de la o țară la alta. Standardele internaționale elaborate de INTERPOL și utilizate de profesioniștii din întreaga lume pot ajuta în acest proces. În conformitate cu aceste standarde, o imagine sau o înregistrare video este considerată ilegală oriunde, dacă:
 - Prezintă un copil real, de vârstă prepubertară, și
 - Prezintă zone genitale sau anale, SAU activități sexuale.

Acest lucru nu înseamnă că producerea, deținerea sau partajarea unor astfel de materiale sunt acceptabile în cazul în care copilul reprezentat este un adolescent, dar ar putea totuși să vă ajute să decideți ce măsuri să luați.

- **Provocări tehnologice:**

- Progresele în materie de tehnologie, inclusiv dark web-ul (Internetul Întunecat) și criptarea, precum și utilizarea P2P (peer-to-peer – „de la persoană – la persoană”) au facilitat partajarea de MASC de către infractori, care evită, în același timp, aplicarea legii.
- În prezent, sunt în curs de dezvoltare instrumente de IA și de „învățare” automată în vederea detectării și prevenirii mai eficace a distribuirii MASC.

- **Impactul asupra victimelor:**

- Victimele MASC suferă consecințe psihologice, emoționale și sociale pe termen lung.
- Abuzul este adesea continuu, deoarece imaginile sunt partajate și vizualizate, în mod repetat, provocând traume repetate și fără sfârșit.

- **Măsuri juridice și de protecție:**

- Cooperarea la nivel mondial și legile stricte sunt esențiale în combaterea MASC, la fel ca eforturile din partea sectorului privat de a reglementa, în mod corespunzător, utilizarea serviciilor lor.
- Eforturile includ, de asemenea, sancțiuni mai aspre pentru infractori și sisteme de sprijin pentru victime.
- Locurile de muncă pot juca, de asemenea, un rol semnificativ în detectarea MASC pe dispozitivele de lucru.

Concluzie:

- MASC este o problemă critică ce necesită o abordare multidimensională care implică aplicarea legii, tehnologia și conștientizarea publicului.
- Evidențiați necesitatea unei vigilențe și a unor acțiuni continue pentru a proteja copiii de o astfel de exploatare odioasă.

Diapozitivul 41 – Materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor

Puncte cheie:

- Prevalența materialelor care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC) reprezintă o preocupare semnificativă la nivel global.

¹⁶ [inhopenetwork_hotlinedirectory.pdf](#)

- Multe entități sunt esențiale în combaterea MASC, și anume Fundația Internet Watch (FIW), INHOPE, NCMEC, Thorn, INTERPOL, EUROPOL, liniile telefonice naționale de urgență și poliția națională.
- Datele recente arată o creștere drastică a numărului de rapoarte și de cazuri confirmate de MASC.
- [2023 Rapoarte CyberTipline pe țări \(missingkids.org\)](#) – locația conținutului MASC raportat către CNCDE.
 - Georgia 15 055
 - Moldova 30 972
 - Muntenegru 8 490

Puncte detaliate:

- **Problema și prevalența MASC:**
 - Creșterea disponibilității și distribuției MASC este alarmantă, indicând o amenințare tot mai crescută la adresa siguranței copiilor în mediul online.
- **Datele și analiza FIW:**
 - Fundația Internet Watch (FIW – Fundația pentru Supravegherea Internetului) și [WeProtect](#) a raportat o creștere substanțială a numărului de rapoarte primite și de cazuri confirmate de MASC, din 2019 până în 2023.
 - În 2023, FIW a primit 392 660 de rapoarte, o parte semnificativă dintre acestea fiind confirmate ca având conținut ilegal.
 - Se observă o creștere semnificativă a conținutului autogenerat, în special în rândul copiilor mai mici. Datele arată o creștere de 1000% a imaginilor care implică copii cu vârste cuprinse între 7 și 10 ani.
- **Conținut autogenerat:**
 - O parte semnificativă a MASC confirmate este autogenerată, implicând adesea copii care sunt constrânși sau ademeniți să creeze materiale explicite.
 - Creșterea conținutului autogenerat ridică noi provocări în materie de prevenire și intervenție.

Date vizuale:

- **Diagramă cu bare:**
 - Diagrama cu bare din stânga ilustrează numărul de rapoarte realizate de către FIW pe ani (2019–2023).
 - Graficul din mijloc arată rapoartele confirmate cu conținut ilegal.
 - Graficul din dreapta evidențiază creșterea în ceea ce privește conținutul autogenerat, un număr semnificativ implicând copii foarte mici.

Statistici cheie:

- **Rapoarte primite:**
 - 2019: 260 400
 - 2020: 299 600
 - 2021: 361 000
 - 2022: 375 230
 - 2023: 392 660
- **Rapoarte confirmate:**
 - 2019: 132 700
 - 2020: 153 350
 - 2021: 252 000
 - 2022: 255 570
 - 2023: 275 655

- **Etichetat ca autogenerat:**

- 2019: 38 400
- 2020: 68 000
- 2021: 182 000
- 2022: 199 360
- 2023: 254 070

Notă importantă: Datele evidențiază o problemă în creștere, copiii mai mici, chiar și de 7–10 ani, fiind din ce în ce mai reprezentați în MASC autogenerate, subliniind nevoia urgentă de măsuri solide de protecție.

Concluzie: Această secțiune subliniază problema gravă și în creștere a materialelor care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor, subliniind rolul esențial al monitorizării, raportării și măsurilor preventive în protecția copiilor de exploatare în mediul online.

În cursul îndatoririlor dumneavoastră profesionale, este posibil să vă confrunțați cu circulația MASC care implică copii aflați în grija dumneavoastră sau a colegilor. Este esențial să luați măsuri, păstrând în același timp dovezile digitale pentru a evita compromiterea oricăror investigații potențiale. (Acest lucru va fi detaliat în Ziua a 2-a).

Diapozitivul 42 – IA și materialele care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC)

Introducere:

- În octombrie 2023, Fundația Internet Watch (FIW) a publicat un raport¹⁷ care evidențiază utilizarea alarmantă a IA pentru a crea materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC).
- Acest studiu la scară redusă s-a concentrat pe un singur forum de pe dark web, scoțând la iveală 10 500 de imagini MASC artificiale, dintre care 2 500 îndeplinesc pragul legal (din Regatul Unit) pentru MASC.

Principalele constatări:

- **Dimensiunea problemei:** Raportul a demonstrat volumul semnificativ de MASC artificiale care sunt generate și partajate pe platformele de pe dark web.
- **Implicații juridice:** Un număr substanțial dintre aceste imagini sunt considerate ilegale în temeiul legislației britanice, evidențiind gravitatea amenințării reprezentate de conținutul generat de IA.
- **Tendințe emergente:** Centrul pentru un internet mai sigur din Regatul Unit a raportat, în noiembrie 2023, că copiii utilizează din ce în ce mai mult IA și aplicații/servicii de „nudificare” pentru a crea MASC cu colegii lor. Aceste instrumente elimină digital hainele din imagini, creând conținut explicit fără actul fizic.
- **Actualizare iulie 2024:** peste 3 500 de MASC noi generate de IA încărcate pe același forum din octombrie 2023 (utilizând din ce în ce mai mult imagini ale unor victime ale abuzului sexual al copiilor deja cunoscute); mai multe imagini înfățișează cea mai gravă categorie de abuz; au început să circule videoclipuri (deepfakes); utilizarea internetului liber pentru circulația MASC este în creștere¹⁸.

Puncte de discuție:

- **Abuzul tehnologic:** Inteligența artificială, deși benefică în multe privințe, este manipulată în scopuri răuvoitoare, ceea ce ridică noi probleme pentru protecția copilului.
- **Impactul asupra victimelor:** Crearea și distribuirea de MASC artificiale pot avea consecințe psihologice și sociale grave pentru victime, în special atunci când sunt implicați colegi.
- **Măsuri preventive:** Necesitatea unei monitorizări și reglementări solide a tehnologiilor IA și a platformelor online pentru a preveni abuzurile. Importanța educării copiilor de a nu partaja imagini cu ei înșiși în mediul online (precum și sfătuirea părinților să nu partajeze imagini cu copiii lor).

¹⁷ Cum se abuzează de inteligența artificială pentru a crea materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor (MASC) în mediul online (iwf.org.uk).

¹⁸ https://www.iwf.org.uk/media/opkpmx5q/iwf-ai-csam-report_update-public-jul24v11.pdf?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=July%20Newsletter%3A%20Prevention%20and%20emerging%20threats&utm_campaign=July%202024%20Newsletter

A se vedea: <https://www.aru.ac.uk/news/growing%20demand%20on%20dark%20web%20for%20ai%20abuse%20images>

Concluzie:

- Această problemă exemplifică partea întunecată a progreselor tehnologice și necesitatea urgentă de strategii cuprinzătoare pentru a combate exploatarea copiilor prin intermediul IA.
- Evidențiați importanța colaborării între companiile de tehnologie, autoritățile de aplicare a legii și organizațiile de protecție a copilului pentru a aborda și a atenua aceste riscuri.

Diapozitivul 43 – Transmiterea în direct (live-streaming) a abuzurilor sexuale asupra copiilor

Introducere:

- EASC transmisă în direct înseamnă că abuzul sexual asupra unui copil este transmis în mediul online, în mod instantaneu, către telespectator, care poate privi și/sau participa în timpul desfășurării abuzului.
- Transmisiunile în direct sunt în creștere, în special în țările în curs de dezvoltare precum Filipine sau Madagascar. Totuși, acestea pot avea loc peste tot, iar materialele transmise în direct autogenerate în mod voluntar și induse, sunt cele mai comune forme, victimele fiind adesea în SUA și Europa.

Puncte cheie:

- Există 3 tipuri de astfel de abuzuri¹⁹: materiale transmise în direct autogenerate voluntar (fără constrângere); materiale transmise în direct autogenerate induse (cu constrângere sau ademenire în scopuri sexuale); materiale transmise în direct la distanță (comandate de la distanță de un spectator adult și realizate de un alt adult – adesea pe continente diferite).
- Acestea nu lasă nicio urmă, cu excepția cazului în care cineva le înregistrează, în mod deliberat, ceea ce face dificilă identificarea victimelor și a infractorilor.
- Infractorii dețin adesea MASC.²⁰

Punct de discuție (exercițiu – dacă timpul permite)

- Identificarea copiilor victime ale transmisiunilor în direct necesită o atenție deosebită la semnele EASCO. Care sunt acestea?

Concluzie

- Această formă de EASCO arată că doar soluțiile tehnice în sine nu pot preveni sau detecta întotdeauna astfel de abuzuri. Prin urmare, mecanismele și procedurile interne de identificare a victimelor trebuie să prioritizeze construirea încrederii, observarea și implicarea în relația cu copiii.

Diapozitivul 44 – Pornografia fără consimțământ: „Linia telefonică de ajutor pentru pornografia de răzbunare”

Acest lucru nu afectează doar copiii. Adulții sunt, de asemenea, foarte afectați.

Prezentare generală a conținutului diapozitivului:

- Evidențiați problema partajării fără consimțământ a imaginilor intime.
- Subliniați disponibilitatea de sprijin pentru persoanele afectate.

Notele formatorului:

Introducere:

- Acest diapozitiv se concentrează asupra Liniei telefonice de ajutor pentru pornografia de răzbunare din Regatul Unit, care oferă sprijin și consiliere persoanelor care au fost victime ale partajării imaginilor intime fără consimțământ.
- Deși atenția noastră este, în principal, pe siguranța copiilor în mediul online, este esențial să recunoaștem că abuzul în mediul online afectează persoane de toate vârstele.

¹⁹ <https://www.datocms-assets.com/74356/1662373940-netcleanreport-2019.pdf>

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment-iocta-2019>

Puncte cheie:

- **Natura problemei:**

- Partajarea de imagini intime fără consimțământ, adesea denumită „pornografie de răzbunare”, poate provoca daune emoționale și psihologice semnificative.
- Acest tip de abuz nu este limitat la copii; adulții se confruntă, de asemenea, cu asemenea încălcări, subliniind domeniul larg de aplicare al preocupărilor privind siguranța în mediul online.

- **Rolul liniei telefonice de asistență:**

- Linia telefonică de ajutor pentru pornografia de răzbunare din Regatul Unit oferă consiliere și sprijin confidențial persoanelor afectate.
- Linia telefonică de asistență ajută persoanele să elimine imaginile neconsensuale de pe internet și oferă sprijin emoțional și îndrumare cu privire la opțiunile juridice.

- **Statistici și impact:**

- Discutați despre prevalența cazurilor de pornografie de răzbunare, dacă sunt disponibile, și despre necesitatea tot mai mare de astfel de servicii de sprijin.
- Evidențiați importanța creșterii gradului de conștientizare cu privire la resursele disponibile pentru a ajuta victimele acestui tip de abuz.

Puncte de discuție:

- Încurajați audiența să analizeze modul în care măsurile de siguranță în mediul online pot fi îmbunătățite pentru a proteja împotriva partajării fără consimțământ a imaginilor intime.
- Discutați importanța educării tinerilor cu privire la riscurile și implicațiile juridice ale partajării imaginilor intime.

Concluzie:

- Încheiați prin reafirmarea importanței siguranței exhaustive în mediul online și a educației sexuale exhaustive, precum și a disponibilității resurselor de sprijin pentru toate grupele de vârstă.
- Evidențiați faptul că problema se extinde dincolo de copii și afectează adulții, necesitând o abordare mai largă a siguranței în mediul online și a serviciilor de sprijin.

Diapozitivul 45

Această diagramă reprezintă numărul de imagini, în funcție de sex, raportate (și înlăturate) de Linia telefonică de ajutor pentru pornografia de răzbunare. În medie, fiecare caz primit de Linia telefonică de ajutor pentru pornografia de răzbunare de la un bărbat avea 0,3 imagini per caz, comparativ cu 8,6 pentru femei – o creștere de 30 de ori în funcție de sex.

Diapozitivul 46 – Introducere în șantajul financiar sau „sextorcarea”

- Treceți la diapozitivul următor.

Diapozitivul 47 – Sextorcarea

Introducere în șantajul financiar sau „sextorcarea”

Definiție:

- **Sextorcarea** presupune constrângerea unor persoane să furnizeze imagini explicite, videoclipuri, bani sau alte favoruri prin amenințarea cu expunerea conținutului lor privat. Aceasta începe de obicei cu o interacțiune în mediul online în care victima este convinsă sau păcălită să partajeze conținut intim, care este apoi utilizat pentru a o șantaja.

Ținta demografică:

- Deși sextorcarea poate afecta pe oricine, copiii, tinerii și bărbații sunt deosebit de vulnerabili din cauza utilizării frecvente a rețelelor sociale și a platformelor online unde aceștia pot fi vizați. În 2023, Linia telefonică

de ajutor pentru pornografia de răzbunare a raportat²¹ că 30% dintre cazurile lor au implicat sextorcarea, 93% dintre aceste cazuri implicând victime de sex masculin.

Mecanismele sextorcării:

- **Achiziționarea de conținut:** Autorii obțin acces la imagini sau videoclipuri private prin diverse mijloace, inclusiv piraterie informatică, înșelăciune, impostură sau partajare consensuală, care sunt, ulterior, exploatare.
- **Amenințări și constrângere:** Victimele sunt amenințate cu divulgarea materialului lor privat dacă nu se conformează cererilor șantajatorului, ceea ce duce, adesea, la suferințe financiare și emoționale semnificative.

Impactul asupra victimelor:

- **Suferință emoțională și psihologică:** Victimele suferă adesea de anxietate severă, teamă și rușine, ceea ce duce la probleme psihologice pe termen lung. Stigmatul asociat cu sextorcarea poate împiedica victimele să solicite ajutor, agravându-și astfel situația.
- **Consecințe financiare:** Șantajistii cer, de obicei, bani, ceea ce duce la tensiuni financiare, în special pentru victimele tinere sau familiile lor.

Tendință în creștere:

- A existat o creștere globală vizibilă a cazurilor de sextorcare, determinată de utilizarea, pe scară largă, a tehnologiei și de conectivitatea la internet. Raportarea cazurilor de sextorcare a crescut, în mod semnificativ, în 2021 și aceasta a rămas cea mai raportată problemă la Linia telefonică de asistență, în 2022, evidențiind natura continuă și în creștere a acestei amenințări.

Măsuri preventive și răspuns:

- **Educație și conștientizare:** Educarea tinerilor cu privire la pericolele partajării de conținut explicit și promovarea unor comportamente sigure în mediul online, este esențială. Comunicarea deschisă între părinți, pedagogi și copii cu privire la siguranța pe internet poate contribui la prevenirea unor astfel de incidente.
- **Sprrijin și resurse:** Instituirea unor sisteme de sprijin, inclusiv linii telefonice de asistență, consiliere și asistență juridică, este esențială. Încurajarea victimelor să raporteze cazurile de sextorcare prin intermediul unor mecanisme de raportare accesibile și anonime, fără teama de judecată sau represalii, este esențială pentru intervenția în timp util.
- Importanța educării copiilor de a nu partaja imagini cu ei înșiși în mediul online (precum și sfătuirea părinților să nu partajeze imagini cu copiii lor).

Concluzie:

- **Apel la acțiune:** Evidențiați importanța eforturilor colective ale părinților, pedagogilor, medicilor, autorităților de aplicare a legii și companiilor de tehnologie pentru a proteja persoanele, în special copiii, de sextorcare.
- **Resurse disponibile:** Furnizați informații cu privire la locurile în care victimele pot solicita ajutor și sprijin, subliniind importanța serviciilor anonime de sprijin în abordarea acestei probleme în creștere.

Diapozitivul 48 – Creșterea numărului de cazuri de sextorcare

Introducere la clipul de știri ITV cu privire la sextorcare:

- Vom viziona acum un scurt clip de știri produs de ITV News, în aprilie 2024²².
- Acest clip evidențiază noi cifre alarmante cu privire la creșterea numărului de victime ale sextorcării, care vizează, în mod special, elevii.
- Clipul oferă o prezentare detaliată a peisajului actual al sextorcării, concentrându-se pe metodele utilizate de infractori și pe impactul asupra victimelor tinere.
- Clipul conține, de asemenea, comentarii ale experților și relatări din viața reală care subliniază gravitatea și omniprezența acestei probleme.

²¹ [revenge-porn-helpline-report-2023.pdf](#) (revengepornhelpline.org.uk).

²² „Ne-au ucis fiul”: escrocii online distrug familii pe măsură ce numărul cazurilor de sextorcare crește vertiginos.

Puncte cheie de urmărit:

- **Creșterea statistică:** Acordați atenție statisticilor care arată creșterea numărului de cazuri de sextorcări raportate.
- **Ținta demografică:** Rețineți faptul că sunt vizați, în mod specific, elevii și motivele care stau la baza acestei tendințe.
- **Opiniile experților:** Ascultați opiniile oferite de experți cu privire la motivele pentru care sextorcarea este în creștere și la măsurile care pot fi luate pentru combaterea acesteia.
- **Relatăriile victimelor:** Ascultați relatăriile victimelor care s-au confruntat cu sextorcarea, evidențiind impactul personal și consecințele psihologice.

Diapozitivul 49 – Alertă națională: Șantajul sexual motivat financiar

- **Context:** Agenția Națională împotriva Criminalității (ANC) și Comandamentul privind exploatarea copiilor și protecția online (ECPO) din Regatul Unit au emis o alertă urgentă către instituțiile de învățământ din întreaga țară. Acest lucru evidențiază problema presantă a sextorcării, care vizează, în mod specific, copiii și tinerii.
- **Prezentare generală a conținutului:**
 - **Definiție:** Extorcarea sexuală motivată financiar (sextorcare) implică constrângerea victimelor să plătească bani sau să îndeplinească alte cerințe financiare sub amenințarea de a face publice imagini sau videoclipuri intime.
 - **Dimensiunea problemei:** Alerta evidențiază creșterea semnificativă a numărului de cazuri raportate la nivel global, în care copiii sunt forțați să se implice în astfel de situații de către grupuri de crimă organizată (GCO-uri) cu sediul în străinătate.
 - **Caracteristicile demografice ale victimelor:** Deși sextorcarea afectează toate vârstele și genurile, o mare parte din cazuri implică victime de sex masculin cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani.
- **Puncte de acțiune pentru profesioniștii din domeniul educației:**
 - **Dezvoltarea înțelegerii:** Familiarizați-vă cu detaliile extorcării sexuale motivate financiar citind această alertă și ghidul privind partajarea nudurilor și semi-nudurilor, publicat de Consiliul pentru Siguranța pe Internet din Regatul Unit.
 - **Procesul de sesizare:** În cazul în care sunt dezvăluite sau identificate cazuri de sextorcare, sesizați conform procedurilor indicate în HG270/2014, poliția și autoritatea tutelară locală.
 - **Limbaaj de susținere:** Evitați să utilizați un limbaj care blamează victima și sprijiniți copiii și tinerii să obțină înlăturarea propriilor imagini.
 - **Responsabilizare:** Educați copiii și tinerii cu privire la modul în care pot răspunde în siguranță solicitărilor sau presiunilor de a furniza imagini intime sau videoclipuri, subliniind faptul că responsabilitatea nu este a copilului.
 - **Importanța conștientizării:** Această alertă subliniază importanța de a fi vigilenți și proactivi în protecția copiilor împotriva amenințării în creștere a sextorcării. Este esențială integrarea acestor practici în eforturile mai ample de siguranță în mediul online și de protecție a copiilor.

Concluzie: Evidențiați urgența și necesitatea de a fi bine informați și pregătiți pentru a gestiona cazurile de sextorcare în mediul educațional. Evidențiați rolul pedagogilor în protejarea copiilor și promovarea unui mediu online sigur.

Diapozitivul 50 – Cine sunt făptașii (abuzatorii)?

Notele formatorului:

Puteți începe prin a întreba publicul: „Cine credeți că sunt făptașii (abuzatorii)?” Această întrebare poate oferi o oportunitate de a discuta despre prejudecăți.

Puncte cheie:

- Nu există un profil specific în ceea ce privește agresorii sexuali ai copiilor.

- Abuzatorii pot fi pedofili, dar nu întotdeauna. Pedofilia este un termen clinic care descrie persoanele care sunt atrase sexual de copiii de vârstă prepubertară. Hebefilia se referă la persoanele care sunt atrase de adolescenți, care pot fi influențați de miturile referitoare la virginitate (*Atenție! Medicii din sală ar putea dori să comenteze acești termeni și definiții*). Acești termeni nu sunt utilizați în legislație. Accentul se pune mai degrabă pe comportamentul infracțional decât pe preferințele persoanei. Unii infractori pot fi activi sexual doar cu adulți și abuzează copiii doar pentru că s-a ivit ocazia, uneori fără a realiza că persoana era minoră.
- Autorii EASC pot fi atât bărbați, cât și femei, deși aceștia sunt predominant bărbați.
- Aceștia pot fi adulți sau copii, un număr din ce în ce mai mare de copii fiind identificați ca autori ai EASCO (a se vedea diapozitivele următoare).
- În mediul online, la fel ca și în viața reală, autorii sunt adesea din mediul copilului, în special atunci când abuzul implică materiale autogenerate²³: 60% din cazurile de abuz în mediul online implică un autor cunoscut de copil (sursa: Raportul Întreruperea vătămării²⁴).

Puncte de discuție:

- Membrii de personal pot fi, de asemenea, autori ai EASCO. Ce măsuri ați lua dacă ați descoperi că un coleg stochează MASC pe dispozitivele sale sau arată conținut pornografic copiilor?

Diapozitivul 51 – Comportamentul sexual dăunător

În această secțiune, vom discuta despre **comportamentele sexuale dăunătoare** (CSD) în rândul copiilor și tinerilor, în mediul online. Înțelegerea CSD este esențială, deoarece înglobează o serie de comportamente inadecvate sau abuzive pe care copiii le pot manifesta sau la care pot fi supuși în mediul online. Aceste comportamente pot avea implicații grave pentru bunăstarea emoțională și psihologică a persoanelor afectate.

Puncte cheie de acoperit:

- **Definiție și domeniu de aplicare: Comportamentul sexual dăunător (CSD):** Se referă la o serie de comportamente sexuale exprimate de copii și tineri care sunt inadecvate din punct de vedere al dezvoltării, pot fi dăunătoare pentru ei înșiși sau pentru alții sau pot fi abuzive față de un alt copil, tânăr sau adult.
- **Prevalență:**
 - CSD este din ce în ce mai recunoscut în contextul lumii digitale, unde accesibilitatea și anonimatul internetului pot exacerba aceste comportamente.
 - Studiile și rapoartele indică o tendință de creștere a cazurilor de CSD în rândul copiilor, adesea facilitate de rețelele sociale, aplicațiile de mesagerie și platformele de jocuri online.
- **Factori care contribuie la CSD:**
 - **Expunerea la conținut inadecvat:** Copiii pot imita comportamentele la care au fost expuși prin intermediul pornografiei sau al altor conținuturi explicite în mediul online.
 - **Presiunea colegilor și influența socială:** Platformele online pot amplifica presiunea colegilor, ducând la normalizarea comportamentelor dăunătoare.
 - **Ademenirea copiilor în scopuri sexuale:** Făptuitorii pot manipula copiii pentru a-i determina să manifeste sau să participe la CSD.
- **Impactul CSD:**
 - **Victime:** Copiii care sunt victime ale CSD suferă adesea traume emoționale și psihologice pe termen lung.
 - **Autorii:** Copiii care manifestă CSD s-ar putea confrunta cu provocări sociale, educaționale și de dezvoltare, precum și cu consecințe juridice, și ar putea necesita sprijin specializat pentru a aborda aceste comportamente.
- **Măsuri preventive și răspuns:**
 - **Educație și conștientizare:** Învățarea copiilor despre relațiile sănătoase (în special despre sexualitate și consimțământ) și despre limite poate contribui la prevenirea CSD.

²³ <https://www.weprotect.org/wp-content/uploads/Global-Threat-Assessment-2023-English.pdf>

²⁴ [Întreruperea vătămării | Safe Online](#).

- **Control parental:** Supravegherea activă și utilizarea controlului parental pe dispozitivele digitale pot reduce expunerea la conținut dăunător.
- **Sprijin profesional:** Accesul la consiliere și sprijin psihologic atât pentru victime, cât și pentru agresori este esențial.

Vom trece acum la explorarea unor exemple și studii de caz specifice pentru a înțelege diferite dimensiuni ale CSD și modul în care acestea se manifestă în mediul online.

Diapozitivul 52 – Everyone’s Invited (Toată lumea este invitată) și analiza Ofsted a abuzului sexual în școli (2021)

Introducere: Această secțiune aprofundează problema critică a comportamentului sexual dăunător în mediile educaționale, bazându-se pe două surse semnificative: platforma Everyone’s Invited (Toată lumea este invitată) și analiza Ofsted a abuzului sexual în școli și colegii realizată în 2021²⁵. Ambele oferă informații esențiale și subliniază necesitatea urgentă de a aborda hărțuirea și abuzul sexual în rândul tinerilor.

Everyone’s Invited (Toată lumea este invitată):

- **Prezentare generală a platformei:**
- **Site web:** everyonesinvited.uk
- **Scop:** Lansată pentru a oferi supraviețuitorilor hărțuirii și abuzurilor sexuale un spațiu sigur în care să își împărtășească experiențele, în mod anonim.
- **Impact:** Vocile amplificate a mii de persoane, dezvăluind natura amplă a acestor probleme în cadrul instituțiilor de învățământ și nu numai.
- **Semnificație:** Scoate în evidență prevalența deseori nevăzută a comportamentului sexual inadecvat și încurajează schimbarea sistemică în cadrul mediilor educaționale.

Citate cheie din diapozitiv:

- *„Hărțuirea sexuală și abuzul sexual în mediul online sunt atât de larg răspândite încât trebuie abordate în relație cu toți copiii și tinerii.”*
- **Interpretare:** Acest lucru evidențiază natura omniprezentă a hărțuirii sexuale și necesitatea urgentă de măsuri exhaustive pentru combaterea acesteia.

Analiza Ofsted a abuzului sexual în școli (2021):

- **Context:** Realizată ca răspuns la mărturiile împărtășite pe Everyone’s Invited (Toată lumea este invitată).
- **Domeniul de aplicare:** Analiză amplă în diferite școli și colegii din Regatul Unit.
- **Constatări:**
 - **Prevalență:** Hărțuirea sexuală, inclusiv abuzul în mediul online, este mult mai frecventă decât s-a recunoscut anterior.
 - **Recomandări:**
 - Școlile și colegiile, împreună cu partenerii multi-instituționali, trebuie să acționeze, în mod proactiv, împotriva hărțuirii sexuale și a abuzului din mediul online.
 - Trebuie luate măsuri chiar și în absența unor rapoarte specifice, recunoscând natura normalizată a unui astfel de comportament în rândul elevilor.
 - **Semnificație:** Analiza subliniază necesitatea unor măsuri proactive de protecție și importanța creării unui mediu educațional sigur pentru toți elevii.

Citate cheie din diapozitiv:

- *„Recomandă ca școlile, colegiile și partenerii multi-instituționali să acționeze ca și cum hărțuirea sexuală și abuzul sexual online au loc, chiar și atunci când nu există rapoarte specifice.”*

²⁵ Analiza abuzului sexual în școli și colegii – GOV.UK (www.gov.uk).

- **Interpretare:** Acest lucru evidențiază necesitatea unei abordări proactive în abordarea hărțuirii sexuale, recunoscând faptul că absența rapoartelor nu echivalează cu absența incidentelor.

Copiii, în special fetele, au primit, în mod curent, imagini sexuale nedorite și cereri privind imagini intime.

Diapozitivele 53–55 – Impactul EASCO asupra victimelor (3 diapozitive)

Notele formatorului:

Ați putea avea în vedere să începeți prin a invita pe cineva din sală pentru a-și împărtăși experiența de discuta cu o victimă traumatizată.

Puncte cheie

- EASCO este traumatizantă și poate genera traume și tulburări de stres posttraumatic, ale căror simptome includ: depresie, anxietate, ostilitate, neîncredere excesivă, sentiment de vinovăție, pierderi de memorie, precum și simptome fizice (de ex., dureri de cap, tulburări alimentare etc.).
- Aceste simptome pot influența comportamentul victimei. Aceasta poate fi agresivă, poate refuza să vorbească, poate minți, ...
- Controlul pe care agresorul îl exercită asupra victimei poate influența, de asemenea, comportamentul victimei și dorința acesteia de a spune adevărul.
- În astfel de cazuri, comportamentul victimei poate duce la prejudecăți, neînțelegeri, îndoieli sau iritare din partea profesioniștilor.
- Aceste simptome pot fi utilizate ca indicatori ai EASCO și pot ajuta la identificarea victimelor.

Măsuri care trebuie luate

- Impactul EASCO asupra victimelor trebuie, prin urmare, să fie luat în considerare atunci când se intră în contact cu acestea. Profesioniștii trebuie să recunoască efectele traumei, să dea dovadă de răbdare, să-și adapteze răspunsurile în funcție de copil și să ofere sprijin adecvat (sprijin psiho-social și/sau juridic, sprijin în vederea înlăturării imaginilor cu aceștia...).
- Cel mai important: profesioniștii care lucrează cu copiii victime trebuie să evite să utilizeze un limbaj care blamează victima, să adreseze prea multe întrebări cu privire la ceea ce s-a întâmplat, să confrunte victima și agresorul, să facă observații cu privire la comportamentul victimei sau să pună victima în pericol (cum ar fi prin încălcarea confidențialității).

Puncte de discuție

- Interviewarea copiilor victime ale abuzurilor sexuale necesită competențe specifice. Participanții pot fi întrebați despre capacitatea lor de a realiza astfel de interviuri.

Concluzie

- Răspunsurile trebuie să fie centrate pe victimă și să ia în considerare toate aceste elemente pentru a nu vătăma și mai mult victima.

Dacă este posibil (exercițiu sugerat): jocul de rol. O persoană (participant sau formator) joacă rolul victimei care raportează un abuz (circularea înregistrării unui abuz sexual transmis în direct, de exemplu), în timp ce un alt participant joacă rolul unui profesionist (asistent social, pedagog sau medic). Ceilalți participanți pot fi împărțiți în 2 grupuri: un grup observă și ia notițe cu privire la modul în care profesionistul interacționează cu victima, în timp ce al doilea grup ia notițe cu privire la răspunsul propus. Rezultatele pot fi utilizate și a doua zi, atunci când se discută politicile și mecanismele de protecție.

(Acest exercițiu poate fi mutat la sfârșitul instruirii ca exercițiu de încheiere. În acest caz, un al treilea grup ar putea lucra la identificarea lacunelor în materie de măsuri de siguranță în mediul online.)

Diapozitivul 56 – Evaluarea amenințărilor a WeProtect

Prezentarea generală a diapozitivului:

- Acest diapozitiv oferă un rezumat al principalelor constatări din Evaluarea amenințărilor a Alianței Globale WeProtect privind exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online.

- Aceasta subliniază amploarea crescândă și evoluția metodelor de abuz, evidențiind necesitatea unor răspunsuri cuprinzătoare și coordonate.

Puncte cheie de acoperit:

- **O problemă care se acutizează:**
 - Exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online se intensifică atât ca amploare, cât și ca complexitate.
 - Noi tehnologii și platforme sunt exploatate de infractori pentru a viza copiii.
- **Importanța siguranței prin proiectare:**
 - Evidențiați necesitatea urgentă de a integra măsuri de siguranță în proiectarea platformelor digitale.
 - Discutați importanța alinierii reglementărilor globale privind internetul pentru a crea medii online mai sigure.
- **Abordarea bazată pe sănătatea publică:**
 - Pledați pentru adoptarea unor strategii de sănătate publică în vederea prevenirii violenței și a abuzurilor.
 - Încorporați perspectivele copiilor și adoptați abordări centrate pe copil pentru a înțelege și a aborda mai bine această problemă. O abordare centrată pe victimă include respectarea principiului „nu face rău / nu dăuna”. Profesioniștii trebuie să evite revictimizarea copiilor prin reacții inadecvate (așa cum s-a explicat anterior).
- **Făptuitorii sunt adesea cunoscuți:**
 - Prezentați statistica conform căreia 60% din cazurile de abuz în mediul online implică un făptaș cunoscut de copil (sursa: Raportul Întreruperea vătămării²⁶).
 - Acest lucru subliniază importanța educării copiilor cu privire la interacțiunile sigure din mediul online, chiar și cu persoane cunoscute.
- **Ademenirea rapidă în scopuri sexuale în mediile de jocuri:**
 - Împărtășiți datele care arată că timpul mediu necesar pentru ca un copil să fie ademenit în scopuri sexuale într-un mediu de jocuri sociale este de 45 de minute, cazuri extreme petrecându-se chiar și în doar 19 secunde.
 - Subliniați necesitatea vigilenței și implementării unor măsuri de protecție în cadrul platformelor de jocuri și de socializare.

Perspective în baza cărora se poate acționa:

- Încurajați adoptarea de măsuri proactive de siguranță de către companiile de tehnologie.
- Promovați conștientizarea și educația părinților, pedagogilor și copiilor cu privire la riscurile și semnele abuzului în mediul online.
- Pledați pentru o colaborare globală mai strânsă și pentru aplicarea reglementărilor privind siguranța pe internet.

Diapozitivul 57 – Înlăturarea imaginilor

Atât takeitdown.ncmec.org, cât și stopncii.org sunt inițiative menite să contribuie la combaterea răspândirii în mediul online a imaginilor cu conținut sexual explicit, în special a celor care implică minori sau partajarea fără consimțământ. Mai jos este prezentat un scurt rezumat al modului în care funcționează fiecare platformă:

TakeltDown (takeitdown.ncmec.org)

Dezvoltată de Centrul Național pentru Copii Dispăruți și Exploați (CNCDE), TakeltDown (Înlăturați-le) se adresează, în mod special, minorilor care doresc ca imaginile sau videoclipurile explicite care îi înfățișează să fie înlăturate de pe internet. Procesul este conceput pentru a păstra anonimatul persoanei.

²⁶ Întreruperea vătămării | Safe Online.

Cum funcționează:

- **Cerere:** Copiii pot trimite, în mod anonim, imagini sau videoclipuri explicite către TakeltDown.
- **Amprentarea digitală:** Platforma utilizează tehnologia pentru a crea o amprentă digitală unică (valoare hash) a conținutului, fără a stoca imaginile sau videoclipurile pe platformă.
- **Distribuția în baza de date:** Aceste hash-uri sunt adăugate la o bază de date care este accesibilă companiilor de tehnologie participante.
- **Înlăturarea conținutului:** Companiile utilizează aceste hash-uri pentru a identifica și înlătura conținutul din serviciile lor, împiedicând răspândirea în continuare.

StopNCII.org

StopNCII (NCII – Imagine intimă neconsensuală) face parte din Linia telefonică de ajutor pentru pornografia de răzbunare din Regatul Unit. Acesta este destinat victimelor abuzului de imagini intime neconsensuale cu vârsta peste 18 ani.

Cum funcționează:

- **Înregistrare și verificare:** Utilizatorii se înregistrează și își verifică identitatea pentru a se asigura că ei sunt subiecții conținutului în cauză.
- **Hashing:** Utilizatorii trimit imagini sau clipuri video pentru a li se atribui valori hash; conținutul real nu este stocat.
- **Utilizarea valorilor hash:** Similar cu TakeltDown, aceste hash-uri sunt partajate cu platforme tehnologice care le utilizează pentru a detecta și înlătura conținutul care are valorile hash respective.
- **Asistență:** StopNCII oferă, de asemenea, consiliere și asistență victimelor care navighează prin complexitățile emoționale și juridice asociate cu astfel de abuzuri.

Rezumat pentru prezentare

Ambele platforme utilizează tehnologia de hashing pentru a ajuta la înlăturarea conținutului explicit de pe internet, fără a stoca sau partaja imaginile sau videoclipurile propriu-zise. Acestea diferă în principal în ceea ce privește publicul țintă – copiii pentru TakeltDown și adulții pentru StopNCII – și tipul de asistență pe care îl oferă, reflectând necesitățile juridice și emoționale diferite ale acestor grupuri. Aceste inițiative reprezintă abordări moderne, bazate pe tehnologie, de protejare a drepturilor digitale și a demnității persoanelor.

Diapozitivul 58 – Consiliul European: Strategii integrate de combatere a violenței împotriva copiilor

Orientările politice ale Consiliului European referitor la strategiile naționale integrate pentru protecția copiilor împotriva violenței își propun să fie o sursă de inspirație pentru statele care se străduiesc să adopte o abordare holistică în ceea ce privește violența împotriva copiilor și să garanteze propriilor copii o copilărie lipsită de violență. Orientările conțin propuneri detaliate cu privire la modul de elaborare a unei strategii naționale integrate privind drepturile copilului și eradicarea violenței împotriva copiilor. Strategia este definită ca un cadru multidisciplinar și sistematic integrat în procesul național de planificare, înrădăcinat în CDC și care reunește toate părțile interesate.

Obiectiv: Protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv a abuzului sexual în mediile digitale, printr-o abordare integrată, care pune accentul pe prevenire, protecție, urmărire penală și participare.

Componente-cheie:

- **Cadrul juridic:**
 - Pledează pentru măsuri legislative solide care să susțină **Convenția de la Lanzarote**, ce vizează, în mod specific, exploatarea și abuzul sexual al copiilor, asigurând legi stricte, clare și aplicabile, în toate statele membre.
 - Încurajează țările să își adapteze legislația națională pentru a include domeniile digitale în care copiii pot fi expuși riscului.
- **Măsurile preventive:**
 - Promovează programe educaționale și campanii de conștientizare destinate copiilor, părinților și educatorilor pentru a spori înțelegerea riscurilor și a semnelor de exploatare digitală.

- Dezvoltă instrumente și resurse care le permit copiilor să fie în siguranță în mediul online.
- **Protecția și asistența:**
 - Asigură existența unor sisteme eficiente de raportare a abuzurilor și de furnizare de asistență și consiliere imediate și accesibile pentru copiii victime.
 - Încurajează dezvoltarea unor medii digitale sigure și utilizarea de soluții tehnologice pentru detectarea și prevenirea abuzurilor.
- **Urmărirea penală a infractorilor:**
 - Sprijină cooperarea transfrontalieră în urmărirea penală a infracțiunilor, reflectând natura globală a internetului.
 - Interacționează cu furnizorii de servicii de internet și companiile tehnologice pentru a asigura înlăturarea rapidă a materialelor abuzive și depistarea făptuitorilor.
- **Participarea copiilor:**
 - Încorporează opiniile și experiențele copiilor în procesele de elaborare a politicilor pentru a se asigura că măsurile sunt relevante și eficiente.
 - Promovează grupurile și platformele de susținere pentru copii, care le permit acestora să își exprime nevoile și sugestiile în vederea unor spații digitale mai sigure.

Obiectivele rezultate:

- Consolidarea capacității tuturor părților interesate implicate în protecția copilului de a răspunde, în mod eficace, provocărilor generate de mediul digital.
- Realizarea unei reduceri semnificative a incidentelor de abuz sexual asupra copiilor în mediul online prin eforturi de colaborare și cadre de politică solide.

Angajamentul Consiliului Europei:

- Demonstrează un angajament față de drepturile copilului prin integrarea standardelor de protecție a copilului în toate aspectele privind politicile și practicile digitale, vizând o abordare holistică, care nu doar reacționează la amenințări, ci le și previne, în mod activ.

Diapozitivul 59 – Aspecte naționale

Elementele privind stadiul ratificărilor ar putea fi incluse aici sau mai devreme:

- Moldova:
 - Convenția de la Lanzarote: semnare în 2007, ratificare în 2012, intrare în vigoare în 2012²⁷
 - Protocolul CDC: ratificare în 2007²⁸

²⁷ <https://www.coe.int/en/web/children/mapping-out-the-lanzarote-convention>

²⁸ https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&clang=_en

6. DOVEZI ALE CERCETĂRII

Diapozitivul 60 – Dovezi ale cercetării

Revizuirea cercetărilor academice publicate (la nivel național și internațional) în domeniul siguranței în mediul online.

Diapozitivul 61

Global Kids Online | Drepturile copiilor în era digitală²⁹

- **Platformă de cercetare pentru experiențele copiilor în mediul online:** Global Kids Online este o inițiativă internațională de cercetare, care investighează experiențele, riscurile și oportunitățile copiilor în mediul online, în diferite țări și culturi.
- **Perspective bazate pe date:** Platforma oferă informații cuprinzătoare, perspective bazate pe date, pentru a fundamenta politicile și practicile menite să sporească siguranța și bunăstarea copiilor în lumea digitală.
- **Colaborare și resurse:** Platforma servește drept spațiu de colaborare, oferind resurse, instrumente și metodologii pentru a sprijini cercetătorii, factorii de decizie și practicienii în înțelegerea și îmbunătățirea vieții digitale a copiilor, la nivel global.

Investigarea riscurilor și oportunităților pentru copii într-o lume digitală:³⁰

- **Echilibrarea riscurilor și oportunităților:** Raportul analizează modul în care tehnologiile digitale prezintă atât riscuri, cât și oportunități semnificative pentru copii, evidențiind necesitatea de a lua măsuri de protecție, maximizând, în același timp, beneficiile.
- **Constatări ale cercetării globale:** Raportul oferă informații din cercetarea globală privind experiențele copiilor în mediul online, evidențiind diversele moduri în care copiii se implică în platformele digitale și impactul diferit asupra bunăstării acestora.
- **Apel pentru strategii cuprinzătoare:** Raportul face apel la eforturi coordonate din partea guvernelor, a companiilor de tehnologie și a societății civile pentru a crea medii digitale sigure și de responsabilizare pentru copiii din întreaga lume.

Digital 2024 – Noi suntem sociali³¹

- **Reper cheie privind rețelele sociale:** Numărul de utilizatori ai rețelelor sociale la nivel mondial a depășit 5 miliarde, marcând o etapă importantă în conectivitatea digitală globală.
- **Schimbarea tiparelor de utilizare:** Raportul evidențiază tendințele în evoluție în ceea ce privește utilizarea rețelelor sociale, inclusiv importanța tot mai mare a conținutului video de scurtă durată și impactul în creștere al platformelor emergente.

²⁹ Global Kids Online | Drepturile copiilor în era digitală.

³⁰ Stoilova, M., Livingstone, S., and Khazbak, R. (2021) *Investigating Risks and Opportunities for Children in a Digital World: A rapid review of the evidence on children's internet use and outcomes*. Innocenti Discussion Paper 2020-03. UNICEF Office of Research – Innocenti, Florence.

³¹ Digital 2024 – Noi suntem sociali Regatul Unit.

Perspective privind peisajul digital: Analiza oferă informații esențiale cu privire la modul în care oamenii interacționează cu platformele digitale, oferind informații valoroase pentru întreprinderi, comercianți și factorii de decizie politică în vederea adaptării la mediul digital în schimbare rapidă.

Diapozitivul 62 – Cercetări și dovezi naționale

Copiii din republica Moldova: Si(n)guri online? Studiu privind siguranța copiilor online. Chișinău 2011. La Strada Moldova.

Siguranța copiilor pe internet. Sumar al studiului. 2017. La Strada Moldova si Sociopolis.

Siguranța online a copiilor: Stidiu de politici publice. 2020. La Strada Moldova cu suportul Fundației Soros Moldova.

Siguranța copiilor pe internet. Cercetare privind experiențele online ale copiilor din Republica Moldova și riscurile la care se expun. 2021. La Strada Moldova, Magenta, Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei.

Abuzul și expolatarea sexuală online a copiilor. Analiza practicilor judiciare din republica Moldova. 2023. La Strada Moldova.

7. SCENARII

Diapozitivul 63 – Scenarii

Utilizând scenarii, un exercițiu pentru a discuta implicațiile asupra copiilor și modul de a răspunde provocărilor.

Diapozitivul 64

- Prezentați obiectivele sesiunii: înțelegerea complexității siguranței digitale și a răspunsurilor etice.
- Explicați formatul: participanții vor fi împărțiți în patru grupuri, fiecare abordând unul dintre scenariile propuse.
- Încurajați gândirea critică și luarea în considerare atât a acțiunilor imediate, cât și a celor pe termen lung, în răspunsurile lor.

Scenariul 1 – Partajarea de imagini inadecvate între colegi

Rezumatul scenariului: O fată a trimis o imagine cu ea dezbrăcată prietenului ei prin WhatsApp și se pare că și alte persoane din clasă au acum acces la această imagine.

Întrebări pentru discuții:

- Care sunt măsurile imediate pentru a asigura siguranța și bunăstarea fetei?
- Cum i-ați aborda pe prieten și colegii de clasă care au imaginea?
- Ce măsuri preventive pot fi implementate pentru educarea elevilor cu privire la riscurile și consecințele împărtășirii de imagini intime?

Notele formatorilor:

- Evidențiați importanța unei abordări sensibile și confidențiale pentru susținerea fetei.
- Discutați implicațiile juridice, inclusiv legile privind protecția copilului și politicile împotriva distribuirii unui astfel de conținut.
- Sugerați implicarea consilierilor școlari și, eventual, a autorităților de aplicare a legii, dacă se va considera necesar.
- Evidențiați inițiativele educaționale precum programele de cetățenie digitală pentru a preveni astfel de incidente.
- Reamintiți necesitatea unei abordări centrate pe victimă.
- Discutați despre modul în care acest incident trebuie comunicat (părinților, mass-media...).

Scenariul 2 – Circularea de imagini pornografice ale personalului școlar

Rezumatul scenariului: Imagini pornografice despre care se spune că sunt ale personalului școlii circulă în rândul copiilor.

Întrebări pentru discuții:

- Care sunt pașii de urmat pentru a controla răspândirea acestor imagini?
- Cum trebuie să sprijine școala membrul(ii) personalului implicat(ți)?

- Ce măsuri disciplinare sunt adecvate pentru elevii care partajează imaginile?

Notele formatorilor:

- Insistați asupra acțiunilor imediate pentru a opri circulația în continuare a imaginilor (implicarea personalului IT, instruirea elevilor/studentilor să șteargă imaginile etc.).
- Discutați mecanismele de sprijin pentru personalul afectat, inclusiv asistența juridică și psihologică.
- Luați în considerare necesitatea unei strategii clare de comunicare pentru gestionarea zvonurilor și menținerea demnității tuturor persoanelor implicate.
- Luați în considerare implicarea consilierilor școlari pentru copii, dacă se va considera necesar.
- Investigați de ce circulă aceste imagini. Le-a partajat personalul cu copiii? / și măsurile care trebuie luate dacă aceasta este situația.

Scenariul 3 – Utilizarea tehnologiei de nudificare

Rezumatul scenariului: Un băiat a utilizat o aplicație de nudificare pentru a crea și partaja imagini intime cu fete și le-a partajat cu prietenii săi.

Întrebări pentru discuții:

- Cum trebuie abordată utilizarea abuzivă a tehnologiei în crearea de imagini intime neconsensuale?
- Care sunt implicațiile pentru băiatul care a creat și partajat imaginile?
- Cum sprijiniți victimele și cum abordați răspunsul comunității școlare?

Notele formatorilor:

- Concentrați-vă pe natura gravă a creării și distribuirii de „imagini intime artificiale neconsensuale”, accentuând consecințele juridice.
- Sugerați măsuri imediate de sprijin pentru victime și practici restaurative, dacă este cazul.
- Subliniați necesitatea de a încorpora informații privind riscurile digitale emergente, în programa școlară de alfabetizare digitală.

Scenariul 4 – Sextorcarea creează anxietate

Rezumatul scenariului: Un copil vine la cabinetul dumneavoastră și se plânge de probleme de somn. În timpul consultației, acesta dezvăluie faptul că este victima unui șantaj sexual. Copilul pare neliniștit și ezitant și nu este sigur de ceea ce trebuie să facă în continuare. Acesta se teme că imaginile sau videoclipurile explicite ar putea fi partajate dacă nu se conformează cerințelor autorului.

Întrebări pentru discuții:

1. Ce măsuri imediate trebuie să luați pentru a sprijini copilul și a-i asigura siguranța?
2. Cum v-ați ocupa de confidențialitate, implicând, în același, timp autoritățile de protecție necesare?
3. Care sunt sesizările și acțiunile ulterioare corespunzătoare pentru a sprijini sănătatea mintală și bunăstarea copilului?
4. Cum vă puteți asigura că copilul se simte în siguranță și sprijinit pe parcursul acestui proces?

Notele formatorilor:

- **Acțiune imediată:** Păstrați-vă calmul, ascultați fără să judecați, liniștiți copilul și documentați dezvăluirea acestuia.
- **Protecție:** Urmați protocoalele de asigurare a protecției, de ex. raportați la serviciile de protecție a copilului și consultați-vă cu autoritățile relevante.
- **Asistență:** Asigurați asistență pentru sănătatea mintală și oferiți resurse privind gestionarea amenințărilor din mediul online.
- **Urmărire ulterioară:** Monitorizați starea de bine a copilului și mențineți comunicarea cu echipele de protecție pentru a asigura o asistență continuă.

Acest scenariu ajută profesioniștii din domeniul sănătății să își analizeze rolul în protejarea copiilor afectați de exploatarea în mediul online.

Feedback și discuții în grup

Notele prezentatorului:

- Invitați fiecare grup să își prezinte soluțiile și argumentările propuse.
- Facilitați o discuție cu privire la diferitele abordări și la ceea ce poate fi învățat din fiecare scenariu.
- Rezumați principalele concluzii și consolidați angajamentul școlii față de un mediu digital sigur și respectuos.

8. TEHNOLOGII VIITOARE

Diapozitivul 65 – Tehnologii viitoare

Privind spre viitor, o privire asupra tehnologiei emergente, în mod special, Inteligența Artificială Generativă și potențialele riscuri pentru copii – ce vor trebui să ia în considerare participanții în viitor pentru a-i proteja pe copii?

Diapozitivul 66 – Inteligența artificială (IA)

- **Ce este inteligența artificială generativă (IAG)?**
 - Definiți IAG ca fiind o ramură a inteligenței artificiale care se concentrează pe crearea de conținut nou, de la text și imagini – la sunete și videoclipuri. Aceasta utilizează modele și date „învățate” pentru a genera rezultate care sunt noi și coerente.
 - Evidențiați faptul că, spre deosebire de IA tradițională, care este în primul rând analitică, IAG este creativă, ceea ce îi permite să producă conținuturi complet noi pe baza datelor „învățate”.
- **Mecanismele de bază ale IAG:**
 - **Învățarea din date:** Explicați că modelele de IAG sunt formate pe seturi mari de date. Aceasta implică absorbția unor volume vaste de informații pentru a înțelege structurile, nuanțele și relațiile dintre date.
 - **Recunoașterea și predicția tiparelor:** Detaliați modul în care aceste modele utilizează tehnici statistice pentru a recunoaște tipare și a prezice rezultate probabile. Aceasta este capacitatea care permite instrumentelor IAG să genereze conținut care este relevant din punct de vedere contextual și adesea imposibil de distins de conținutul creat de om.
 - **Rețele neuronale:** Prezentați rețelele neuronale ca fiind arhitectura cea mai frecvent utilizată în IAG. Acestea sunt inspirate de creierul uman și concepute pentru a reproduce abilitățile sale de recunoaștere a tiparelor. Straturile de noduri (neuroni) lucrează împreună pentru a analiza intrările și a genera rezultatele.
- **Exemple de IAG în acțiune:**
 - Furnizați exemple pentru a ilustra aplicațiile IAG:
 - Modelele de generare de text precum GPT (Transformator Generativ Preformat) pentru asistență la scriere.
 - Generatoare de imagini precum DALL-E care creează imagini din descrieri textuale.
 - Sisteme de sinteză muzicală care compun muzică pe baza diferitor genuri și stiluri.

Concluzie:

Rezumați prin a sublinia faptul că IAG reprezintă un salt semnificativ în capacitățile IA, trecând de la înțelegerea și analiza datelor la capacitatea de a genera, în mod creativ, conținut nou care imită calitatea și creativitatea umană.

Această introducere pregătește terenul pentru înțelegerea funcționalității și tehnologiei de bază din spatele inteligenței artificiale generative, oferind o bază clară înainte de a intra în discuții mai profunde privind aplicațiile și considerentele etice ale acestora.

Diapozitivul 67 – ChatGPT

În primul rând, invitați participanții să numească logo-ul.

Câți dintre ei l-au utilizat?

Faceți cunoștință cu ChatGPT: Un reper cheie de referință în IA conversațională.

Notele formatorului:

- **Prezentare generală a ChatGPT:**

- Definiți ChatGPT ca fiind un model lingvistic de ultimă generație dezvoltat de OpenAI, care se bazează pe arhitectura Transformatorului Generativ Preformat (GPT).
- Explicați că ChatGPT este conceput pentru a genera răspunsuri text asemănătoare celor umane, într-o manieră conversațională. Acesta poate înțelege și genera răspunsuri pe baza contextului conversației, ceea ce îl face extrem de eficace pentru o gamă largă de aplicații, de la servicii pentru clienți la crearea de conținut.

- **Dezvoltare și formare:**

- ChatGPT este instruit utilizând o variantă a tehnicilor de învățare automată cunoscută sub numele de învățare nesupravegheată, în care modelul este alimentat cu o cantitate masivă de date text și învață să prezică următorul cuvânt dintr-o propoziție.
- Procesul de „instruire” implică ajustarea parametrilor interni pentru a minimiza diferența dintre secvențele de text prezise și cele reale, sporind astfel capacitatea sa de a genera răspunsuri coerente și adecvate contextului.

- **Capacitățile ChatGPT:**

- Evidențiați abilitatea acestuia de a trata diverse subiecte, de la simple întrebări concrete – la discuții complexe care implică raționament, sfaturi și generarea de conținut creativ.
- Rețineți capacitatea sa de a menține un dialog pe parcursul mai multor ture, de a-și aminti contextul conversației și de a oferi răspunsuri care sunt relevante din punct de vedere contextual.

- **Cazuri de utilizare:**

- Menționați pe scurt cazurile comune de utilizare a ChatGPT, inclusiv asistența virtuală, instrumentele educaționale, ajutorul pentru scriere creativă și altele. ChatGPT a fost integrat în diverse aplicații destinate consumatorilor pentru a îmbunătăți interacțiunea cu utilizatorul prin înțelegerea limbajului natural.
- Din perspectiva EASCO, acesta ar putea fi utilizat pentru a asista ademenirea copiilor în scopuri sexuale, ca exemplu:
 - Indicație: „transpune această propoziție în limbajul adolescenților: „Bună, ce mai faci? ai vrea să stăm de vorbă? care sunt hobby-urile tale?”
 - A: „Salut! Care-i treaba? Vrei să pălăvrăgim? Cu ce-ți pierzi timpul zilele astea?”
 - Indicație: „transformă aceeași propoziție în limbaj de chat (discuții)”
 - A: „bună! cf? vrei să vb? ce hobbyuri ai?”

- **Segment interactiv:**

- Invitați participanții să indice dacă au utilizat ChatGPT sau instrumente similare bazate pe IA. Se poate trece apoi la o discuție referitoare la experiențele și observațiile directe cu privire la această tehnologie.

Concluzie:

- Rezumați prin a afirma că ChatGPT reprezintă un progres semnificativ în domeniul inteligenței artificiale, demonstrând potențialul modelelor generative de a transforma interacțiunile digitale.

Acest diapozitiv va oferi o înțelegere fundamentală a ChatGPT, pregătind terenul pentru discuții ulterioare privind implicațiile și aplicațiile sale în diverse sectoare.

Diapozitivul 68 – Prezentare cuprinzătoare a tehnologiilor de IA generativă

Titlu: Dezvăluirea capacităților IA generative în diferite medii.

Notele formatorului:

- **Generarea textului: ChatGPT, Gemini, Jasper**
 - **ChatGPT:** Utilizează „învățarea” automată pentru a simula texte asemănătoare celor umane pe baza unor indicații, utile pentru sarcini precum simularea conversațiilor, crearea de conținut și rezolvarea problemelor.
 - **Gemini:** Similar cu ChatGPT, Gemini ar putea fi o reprezentare fictivă a instrumentelor de generare a textului, specifice industriei, demonstrând soluții personalizate.
 - **Cum funcționează:** Aceste modele prezic probabilitatea fiecărui cuvânt următor, pe baza cuvintelor care l-au precedat, ajustând răspunsurile din seturi vaste de date de text.
- **Generarea imaginilor: DALL-E, MidJourney, Difuzie stabilă**
 - **DALL-E:** Generează imagini din descrieri textuale, îmbinând concepte abstracte, în mod creativ.
 - **MidJourney:** Se concentrează pe crearea de imagini artistice de înaltă calitate pentru industriile creative.
 - **Difuzia stabilă:** Un model de învățare profundă care permite utilizatorilor să creeze imagini detaliate din descrieri textuale, accesibile unui public mai larg.
 - **Cum funcționează:** Aceste modele utilizează versiuni ale rețelelor neuronale care înțeleg și interpolează datele vizuale, transformând descrierile textuale în imagini complexe prin asocieri învățate.
- **Generare video: Tehnologia Runway SORA, Synthesia, Deepfake**
 - **Runway SORA:** Specializată în editarea și efectele video bazate pe IA.
 - **Synthesia:** Creează conținut video personalizat din text, inclusiv avatare virtuale care țin discursuri sau prezentări.
 - **Tehnologia Deepfake:** Permite crearea de înregistrări video și audio convingător de reale.
 - **Cum funcționează:** Aceste tehnologii analizează modelele video existente pentru a sintetiza conținut nou care să corespundă intrărilor specificate, utilizând, adesea, „învățarea” profundă pentru a asigura realismul și coerența.
- **Sinteza vocii: ElevenLabs, Overdub de la Descript, Google Duplex**
 - **ElevenLabs:** Produce voce audio realistă din text.
 - **Overdub de la Descript:** Permite crearea de conținut voiceover (dublare voce) personalizat din text tastat.
 - **Cum funcționează:** Modelele de sinteză vocală convertește textul în sunet vorbit realist, utilizând intonații și ritmuri învățate din datele de vorbire.
- **Generarea de muzică: AIVA, Amper Music, Google Magenta**
 - **AIVA:** Compune muzică simfonică utilizând IA.
 - **Amper Music:** Permite utilizatorilor să creeze coloane sonore bazate pe stări de spirit și stiluri stabilite.
 - **Google Magenta:** Explorează rolul IA în crearea de artă și muzică captivante.
 - **Cum funcționează:** Aceste sisteme analizează teoria și structurile muzicale pentru a compune noi piese muzicale, învățând dintr-o gamă largă de compoziții muzicale existente.
- **Generarea de coduri: GitHub Copilot, Codex de la OpenAI**
 - **GitHub Copilot:** Oferă sugestii de cod direct în IDE (Integrated Development Environment) – Mediu de dezvoltare integrat (este o aplicație software care ajută programatorii să dezvolte eficient codul software) pe baza contextului utilizatorului.
 - **Codex de la OpenAI:** Alimentează limbajul natural pentru generarea de cod, ajutând dezvoltatorii prin sugerarea unor linii sau blocuri întregi de cod.
 - **Cum funcționează:** Aceste modele valorifică structura și sintaxa limbajelor de programare, sugerând sau generând fragmente de cod pe baza celor mai bune practici și a modelelor „învățate”.
- **Crearea de modele 3D: Runway, NVIDIA Omniverse, Google Dream Fusion**
 - **Runway:** Oferă instrumente creative pentru aplicații 3D și de învățare automată.

- **NVIDIA Omniverse:** O platformă pentru crearea și operarea de aplicații metaverse, inclusiv simulări 3D realiste.
- **Cum funcționează:** Aceste instrumente utilizează IA avansată pentru a interpreta, modela și reda medii 3D din diverse informații introduse, aplicând algoritmi complecși pentru a simula texturi, iluminare și fizică realiste.

Concluzie:

- Încheiați prin a sublinia potențialul de transformare al IA generative în diverse domenii, permițând atât creativitatea, cât și eficiența. Subliniați faptul că aceste tehnologii sunt în continuă evoluție, lărgind sfera a ceea ce poate fi automatizat sau îmbunătățit prin IA.

Acest diapozitiv oferă o introducere solidă la diversele funcționalități și mecanisme din spatele tehnologiilor IA generative, demonstrând impactul acestora în mai multe medii și industrii.

Diapozitivul 69

Invitați participanții să se uite la această imagine perfect normală și să vadă dacă pot observa ceva neobișnuit.

Doamna din mijloc are 3 picioare. Măinile și degetele par neobișnuite. Aceasta a fost o imagine artificială creată în noiembrie 2023.

Detectarea anomaliilor în imaginile artificiale

Notele formatorului:

- **Introducere în materie de anomalii în imaginile artificiale:**
 - Explicați că anomaliile, cum ar fi caracteristicile fizice nerealistice sau obiectele imposibile (cum ar fi o persoană cu trei picioare) sunt frecvente în imaginile artificiale. Aceste anomalii pot apărea ca urmare a unor erori în înțelegerea de către IA a anatomiei umane sau a fuzionării mai multor imagini.
- **Evidențierea anomaliei specifice:**
 - Atrageți atenția publicului asupra anomaliei celui de-al treilea picior din imagine. Discutați despre modul în care astfel de erori oferă dovezi clare de manipulare a imaginilor sau de generare artificială.
 - Utilizați această ocazie pentru a implica audiența, întrebând dacă cineva a observat anomalia înainte ca aceasta să fie semnalată, promovând o discuție referitoare la abilitățile de observare.
- **Explicație tehnică:**
 - Oferiți o scurtă explicație a motivului pentru care apar aceste anomalii, concentrându-vă în special pe limitările tehnologiilor IA actuale, cum ar fi GAN-urile³², care ar putea să nu înțeleagă sau să nu reproducă perfect nuanțele formelor umane și relațiile spațiale.
- **Analiză interactivă:**
 - Încurajați publicul să se gândească la alte zone din imagine care ar putea părea „ciudate” sau discutați referitor la modul în care anomalia influențează percepția generală asupra autenticității imaginii.
- **Discuție etică:**
 - Utilizați această anomalie ca punct de plecare pentru a discuta implicațiile etice ale utilizării imaginilor artificiale. Discutați despre potențialul de utilizare abuzivă în diverse contexte și despre importanța transparenței în mass-media.

32 Generative Adversarial Network (GAN) – Rețea Generativă Adversară – este o arhitectură de „învățare” profundă. Antrenează două rețele neuronale pentru a concura între ele și pentru a genera noi date mai realiste dintr-un set de antrenament dat. De exemplu, puteți crea imagini sau muzică originală din baze de date relevante. Un GAN este numit adversar deoarece antrenează două rețele diferite și le pune una împotriva celeilalte. Unul dintre ele generează date noi prin luarea unui eșantion din datele de intrare și modificându-l cât mai mult posibil. Iar al doilea încearcă să prezică dacă datele de ieșire primite sunt originale. Cu alte cuvinte, rețeaua de predicție determină dacă datele generate sunt false sau reale. Sistemul creează versiuni noi și îmbunătățite ale datelor false până când rețeaua de predicție nu mai poate distinge falsul de original.

- **Concluzie:**

- Rezumați importanța evaluării critice a imaginilor în era digitală, în care conținutul generat de IA devine din ce în ce mai frecvent. Evidențiați competențele necesare pentru a identifica astfel de anomalii și considerentele etice ale utilizării imaginilor artificiale.

Diapozitivul 70 – Indicația Sora

Sora este modelul de IA avansat al OpenAI, capabil să genereze videoclipuri realiste din indicații text. Acest model poate crea scene complexe care reflectă instrucțiuni detaliate, simulând lumea fizică în mișcare. Sora suportă generarea de videoclipuri cu o durată de până la un minut, menținând o calitate și fidelitate vizuale ridicate față de indicațiile furnizate. Acesta este conceput pentru a înțelege și a executa povestiri vizuale complexe, ceea ce îl transformă într-un instrument inovator pentru creatori din diverse domenii, cum ar fi cinematografia și arta digitală. În prezent, Sora se află în faza de testare, în care este evaluat în ceea ce privește potențialele riscuri și îmbunătățiri.

Diapozitivul 71

Exemplu Sora. Reamintim că acesta este în întregime artificial. Această persoană nu există și această locație nu există. Este posibil să se identifice că acesta este artificial – picioarele ei par să plutească pe suprafața pavajului.

Diapozitivul 72 – Considerații IAG

- **Considerații etice:**

- IAG ridică probleme etice semnificative în ceea ce privește autonomia și drepturile persoanelor, în special atunci când este utilizată în procesele de supraveghere sau de luare a deciziilor lipsite de transparență.
- Crearea de deepfakes sau de conținut manipulat poate duce la informare falsă și poate afecta încrederea societății, necesitând orientări etice stricte pentru gestionarea responsabilă a utilizării acestora.

- **Prejudecăți în sistemele IA:**

- Modelele de IA pot reflecta sau amplifica prejudecățile prezente în datele lor de formare, ceea ce conduce la rezultate discriminatorii în domenii precum angajarea, aplicarea legii și aprobarea împrumuturilor.
- Abordarea problemei prejudecăților implică diversificarea seturilor de date de „instruire” și implementarea algoritmilor care țin cont de corectitudine, pentru a asigura un tratament echitabil al diferitelor categorii demografice.

- **Riscuri de securitate:**

- Sistemele IA sunt susceptibile la atacuri de tip adversarial, în care date introduse ușoare, adesea imperceptibile, pot induce modelele în eroare și le pot face să ia decizii incorecte.
- Măsurile de securitate trebuie să includă o „instruire” adversarială solidă, monitorizarea continuă și actualizarea sistemelor IA, pentru a se apăra împotriva unor astfel de amenințări.

- **Halucinațiile IA:**

- Halucinațiile IA apar atunci când modelele generează informații false sau irelevante, ceea ce poate fi problematic în aplicațiile care necesită o precizie ridicată, cum ar fi diagnosticarea medicală sau raportarea jurnalistică.
- Strategiile de atenuare a halucinațiilor includ îmbunătățirea arhitecturii modelului, reglarea fină cu date exacte și implementarea unor verificări riguroase de validare.

- **Probleme de plagiat și originalitate:**

- IAG poate reproduce și crea conținut care seamănă foarte mult cu lucrări existente, ceea ce ridică probleme privind drepturile de autor și originalitatea.
- Dezvoltarea unor sisteme de urmărire a genealogiei conținutului generat de IA și integrarea unor instrumente de detectare a plagiatului sunt vitale pentru menținerea integrității și creditarea creatorilor originali.

- **Canibalismul datelor:**

- Acest fenomen implică faptul că modelele de IA consumă și perfecționează pe baza rezultatelor lor, ceea ce poate conduce la bucle de feedback care degradează calitatea informațiilor produse.
- Prevenirea canibalismului datelor necesită o proiectare atentă a conductelor și verificărilor de date pentru a se asigura că rezultatele nu influențează recurent procesul de „instruire” fără supraveghere.

Concluzie:

Încheiați prin evidențierea necesității unei abordări multidisciplinare în abordarea acestor provocări, implicând factorii de decizie politică, tehnologi și eticieni pentru a se asigura că tehnologiile IAG sunt dezvoltate și implementate într-un mod care este sigur, echitabil și benefic pentru societate.

Diapozitivul 73 – Raportul Online Nation 2023

Raportul „Online Nation 2023”³³ al Ofcom oferă o imagine de ansamblu amplă a tendințelor digitale din Regatul Unit, acoperind utilizarea internetului, platformele online și comportamentele digitale. Cercetarea examinează modul în care persoanele și întreprinderile interacționează cu serviciile online, concentrându-se pe aspecte precum utilizarea rețelelor sociale, obiceiurile de streaming (transmisiune în direct), comerțul electronic, publicitatea digitală și mediul de reglementare. Această analiză evidențiază tiparele, în schimbare, în materie de consum digital și rolurile în evoluție ale diferitor platforme în viața de zi cu zi. Aceasta servește drept punct de comparație util pentru înțelegerea tendințelor similare din alte regiuni.

Diapozitivul 74

Raportul „Online Nation 2023” al Ofcom oferă perspective privind utilizarea sistemelor IA generative în rândul diferitelor grupuri de vârstă din Regatul Unit. Iată un rezumat al principalelor constatări cu privire la cine și cum utilizează sistemele IA generative:

- **Utilizatorii principali:**

- **Generația Z (adolescenți și copii mai mici):** Acest grup este semnificativ mai implicat în tehnologiile IA generative în comparație cu alte grupuri de vârstă. Mai exact, 79% dintre adolescenții din mediul online, cu vârste cuprinse între 13 și 17 ani și 40% dintre copiii mai mici, cu vârste cuprinse între 7 și 12 ani, utilizează instrumente de IA generativă.
- **Adulții:** Adulții manifestă mai multă reticență, doar 31% dintre utilizatorii de internet cu vârsta de 16 ani și peste utilizând IA generativă. Dintre cei care nu au utilizat aceste tehnologii, aproape unul din patru adulți nu știe ce este IA generativă.

- **Experiențe de utilizare și aplicații:**

- **Social și divertisment:** Cel mai popular instrument de IA generativă în rândul copiilor și adolescenților este Snapchat My AI, în special în rândul fetelor adolescente. Acest instrument a devenit accesibil pe scară largă și este utilizat în principal pentru interacțiuni sociale și divertisment.
- **Utilizări educaționale și creative:** IA generativă este, de asemenea, utilizată în scopuri educaționale, cum ar fi pentru a ajuta la pregătirea temelor și pentru sarcini creative, cum ar fi scrierea de poezii, crearea de opere de artă și chiar programare.
- **Curiozitate generală și explorare:** Mulți utilizatori, în special adolescenți, explorează capacitățile IA generative din curiozitate, ceea ce include chat-ul cu IA, găsirea de informații și solicitarea de sfaturi.

- **Preocupări și percepții:**

- În ciuda ratelor ridicate de utilizare, există o conștientizare puternică a potențialelor riscuri asociate cu IA generativă. Peste jumătate dintre utilizatori își exprimă îngrijorarea cu privire la impactul viitor al acesteia asupra societății, în special utilizatorii tineri (cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani), care sunt, de asemenea, cei mai prolifici utilizatori și cei mai preocupați de implicațiile lor societale.

Aceste informații din raportul „Online Nation 2023” ilustrează aplicațiile variate și percepțiile mixte cu privire la IA generativă în rândul diferitor categorii de vârstă, evidențiind un peisaj în care utilizatorii tineri sunt pionieri, dar și precauți cu privire la implicațiile mai largi ale tehnologiei.

³³ Raportul Online Nation 2023 ([ofcom.org.uk](https://www.ofcom.org.uk)).

Diapozitivul 75

Acest diapozitiv prezintă date din raportul „Online Nation 2023” al Ofcom, concentrându-se pe utilizarea instrumentelor de IA generativă de către utilizatorii de internet din Regatul Unit, care au vârste de 16 ani și peste. Tabelul prezintă defalcat procentul de utilizatori care au utilizat diverse instrumente de IA generativă, cu o dezagregare suplimentară între bărbați și femei.

Puncte cheie:

- **Utilizarea generală a instrumentelor de IA generativă:**
 - **ChatGPT** este cel mai utilizat instrument de IA generativă, **23%** din toți utilizatorii de internet utilizându-l.
 - Urmează **Snapchat My AI** cu **15%**, apoi **Bing Chat** cu **11%**.
 - Atât **DALL-E**, cât și **Google Bard** au o rată de utilizare de **9%**, în timp ce **Midjourney** este utilizat de **8%** dintre respondenți.
- **Diferențe de gen în utilizarea instrumentelor IA:**
 - **ChatGPT** prezintă cea mai mare disparitate, cu **30%** de utilizatori bărbați și **17%** de utilizatori femei.
 - **Snapchat My AI** este utilizat de **18%** dintre bărbați și **12%** dintre femei.
 - **Bing Chat** este utilizat de **15%** bărbați și **6%** femei.
 - Atât **DALL-E**, cât și **Google Bard** sunt utilizate de **14%** dintre bărbați, dar numai de **5%** dintre femei.
 - **Midjourney** este utilizat de **13%** dintre bărbați și **4%** dintre femei.

Implicații:

- Datele sugerează o diferență semnificativă de gen în ceea ce privește utilizarea instrumentelor de IA generativă, bărbații fiind mai susceptibili de a interacționa cu aceste tehnologii decât femeile.
- Această tendință poate indica necesitatea unor inițiative educaționale specifice pentru a încuraja o utilizare mai echilibrată între bărbați și femei.

Puncte de discuție:

- **De ce este ChatGPT lider:** Discutați posibilele motive pentru popularitatea ChatGPT, cum ar fi gama sa largă de aplicații și ușurința de utilizare.
- **Disparitățile de gen:** Explorați factorii care contribuie la diferența de gen în utilizarea instrumentelor IA. Luați în considerare discutarea influențelor societale, a problemelor de accesibilitate sau a intereselor diferite în materie de tehnologie.
- **Tendențe viitoare:** Speculați cu privire la modul în care aceste tendințe ar putea evolua. Se va reduce decalajul pe măsură ce instrumentele de IA vor deveni mai integrate în viața de zi cu zi? Ce eforturi pot fi depuse pentru a asigura accesul și utilizarea egale?

Concluzie: Aceste date din raportul Ofcom evidențiază tiparele actuale de adoptare a instrumentelor de IA generativă în rândul diferitor categorii demografice de utilizatori. Înțelegerea acestor tendințe este esențială pentru dezvoltarea strategiilor de promovare a accesului și utilizării echitabile a tehnologiilor emergente.

Diapozitivul 76

Acest diapozitiv prezintă date din sondajul CHILDWISE summer omnibus 2023³⁴, evidențiind utilizarea instrumentelor de inteligență artificială (IA) în rândul copiilor cu vârste cuprinse între 7 și 17 ani, în mediul online. Diapozitivul detaliază utilizarea generală și detaliază datele pe grupe de vârstă și gen.

Puncte cheie:

- **Utilizarea globală a instrumentelor IA (7–17 ani):**
 - **59%** dintre copiii din mediul online au utilizat cel puțin un instrument IA.
 - **Snapchat My AI** este utilizat de **51%** dintre copii, fiind cel mai popular instrument IA.

³⁴ IA generativă în educație: Puncte de vedere ale educatorilor și experților (publishing.service.gov.uk).

- **ChatGPT** este utilizat de **24%** dintre copii.
- **DALL-E** și **MidJourney** au rate de utilizare mai scăzute, de **7%** și, respectiv, **6%**.
- **Dezagregarea pe grupe de vârstă:**
 - **Vârste cuprinse între 7 și 12 ani:**
 - **40%** au utilizat orice instrument IA.
 - **30%** utilizează Snapchat My AI.
 - **12%** utilizează ChatGPT.
 - **6%** utilizează DALL-E, iar **7%** utilizează MidJourney.
 - **Vârste cuprinse între 13 și 17 ani:**
 - **79%** au utilizat orice instrument IA.
 - **72%** utilizează Snapchat My AI.
 - **29%** utilizează ChatGPT.
 - **7%** utilizează DALL-E, iar **5%** utilizează MidJourney.
- **Dezagregare în funcție de gen:**
 - **Băieți (vârste cuprinse între 7 și 17 ani):**
 - **59%** au utilizat orice instrument IA.
 - **48%** utilizează Snapchat My AI.
 - **14%** utilizează ChatGPT.
 - **10%** utilizează DALL-E, iar **8%** utilizează MidJourney.
 - **Fete (vârste cuprinse între 7–17):**
 - **59%** au utilizat orice instrument IA.
 - **54%** utilizează Snapchat My AI.
 - **34%** utilizează ChatGPT.
 - **4%** utilizează DALL-E, iar **4%** utilizează MidJourney.
- **Perspective detaliate privind genul și vârsta:**
 - Pentru copiii cu vârste cuprinse **între 7 și 12 ani:**
 - Băieți: **40%** utilizează orice instrument IA, **28%** utilizează Snapchat My AI, **9%** utilizează ChatGPT, **6%** utilizează DALL-E, **7%** utilizează MidJourney.
 - Fete: **39%** utilizează orice instrument IA, **32%** utilizează Snapchat My AI, **12%** utilizează ChatGPT, **3%** utilizează DALL-E, **3%** utilizează MidJourney.
 - Pentru copiii cu vârste cuprinse **între 13 și 17 ani:**
 - Băieți: **78%** utilizează orice instrument IA, **68%** utilizează Snapchat My AI, **29%** utilizează ChatGPT, **10%** utilizează DALL-E, **5%** utilizează MidJourney.
 - Fete: **80%** utilizează orice instrument IA, **75%** utilizează Snapchat My AI, **41%** utilizează ChatGPT, **4%** utilizează DALL-E, **3%** utilizează MidJourney.

Implicații:

- **Interacțiune ridicată cu IA:** O proporție semnificativă de copii, în special adolescenți, interacționează cu instrumentele IA, evidențiind integrarea din ce în ce mai crescută a acestora în activitățile zilnice.
- **Diferențe de gen:** Există diferențe notabile în utilizarea instrumentelor IA între băieți și fete, în special în ceea ce privește instrumente precum ChatGPT și Snapchat My AI.
- **Tendențe asociate cu vârsta:** Copiii mai mari (13–17 ani) sunt mai susceptibili de a utiliza instrumente IA în comparație cu copiii mai mici (7–12 ani), ceea ce sugerează faptul că interacțiunea cu IA crește odată cu vârsta.

Puncte de discuție:

- **Impactul IA asupra utilizatorilor tineri:** Discutați implicațiile unei utilizări intense a instrumentelor IA în rândul copiilor, inclusiv beneficiile și potențialele riscuri.
- **Necesități educaționale:** Evidențiați necesitatea educației privind alfabetizarea digitală pentru a vă asigura că copiii înțeleg cum să utilizeze instrumentele IA în siguranță și în mod responsabil.
- **Disparitatea de gen:** Explorați motivele care stau la baza diferențelor de gen în utilizarea IA și modul de abordare a acestor disparități.

Concluzie: Datele din sondajul CHILDWISE summer omnibus 2023 indică faptul că o parte semnificativă a copiilor din mediul online utilizează instrumente IA, cu variații în funcție de grupele de vârstă și de gen. Înțelegerea acestor modele de utilizare este esențială pentru dezvoltarea unor răspunsuri educaționale și de politici adecvate, pentru a sprijini interacțiunea sigură și eficientă a IA în rândul utilizatorilor tineri.

Diapozitivul 77 – Închidere primei zile

Diapozitivul 78 – Analiză primei zile

9. STRATEGII PRIVIND SIGURANȚA ÎN MEDIUL ONLINE PENTRU PEDAGOGI, ASISTENȚI SOCIALI ȘI MEDICI

Diapozitivul 79

O discuție detaliată cu privire la strategiile, politicile și instrumentele pe care o organizație le-ar putea avea în vigoare pentru a proteja copiii, în mod eficace, în mediul online.

În funcție de componența audienței, acestea ar putea fi grupate în funcție de profesie.

Diapozitivul 80 – Prezentare generală a strategiilor pentru educatori, medici și asistenți sociali

Această secțiune cuprinzătoare urmărește să echipeze școlile, medicii, asistenții sociali și alți profesioniști cu instrumentele și cunoștințele necesare pentru a proteja tinerii în era digitală. Aceasta acoperă aspectele esențiale ale siguranței în mediul online, inclusiv înțelegerea riscurilor din mediul online, punerea în aplicare a strategiilor practice de siguranță și răspunsul la incidente. Secțiunea subliniază importanța eforturilor de colaborare între educatori, părinți, copii și profesioniști în crearea unui mediu online sigur. Aceasta oferă sfaturi utile, recomandări de politică și resurse pentru a promova cetățenia digitală responsabilă și pentru a proteja copiii de pericolele din mediul online.

Diapozitivul 81 – Responsabilitate în materie de siguranță în mediul online

Puncte principale:

- **Abordare colaborativă:** Strategiile eficace de siguranță în mediul online necesită un efort colectiv din partea unui grup divers de profesioniști, asigurând durabilitatea și expertiza cuprinzătoare.
- **Rolul responsabilului cu siguranța în mediul online:** Deși numirea unui responsabil pentru siguranța în mediul online este esențială, responsabilitatea nu poate reveni unei singure persoane. O strategie de succes trebuie integrată în întreaga cultură școlară.
- **Implicarea tinerilor:** Implicarea elevilor în elaborarea strategiei de siguranță în mediul online este esențială pentru relevanța și eficacitatea acesteia.
- **Instrumentul Siguranță 360 de grade:** Acest sistem de autoevaluare ajută școlile să își analizeze și monitorizeze politicile și practicile de siguranță în mediul online, promovând contribuțiile colaborative și îmbunătățirea continuă.

Discuție:

- **Beneficiile colaborării:** Discutați cu privire la modul în care asumarea responsabilității la scară largă în ceea ce privește strategia, asigură continuitatea și o înțelegere largă în întreaga comunitate școlară.
- **Implicarea elevilor și a părinților:** Evidențiați importanța includerii elevilor și părinților în elaborarea politicilor de siguranță în mediul online pentru a vă asigura că acestea sunt practice și bine primite.
- **Instrumente pentru evaluare:** Prezentați instrumentul Siguranță 360 de grade ca resursă pentru școli în vederea măsurării și îmbunătățirii inițiativelor de siguranță în mediul online.

Concluzie: Pagina subliniază faptul că o abordare holistică și colaborativă este esențială pentru integrarea siguranței în mediul online în cultura școlii, asigurându-se faptul că aceasta nu este doar eficace, ci și durabilă. Implicarea tuturor părților interesate, inclusiv a elevilor, părinților și a diferiților membri ai personalului, sporește impactul și relevanța strategiei.

Diapozitivul 82 – Mecanisme de protecție și răspuns / Rutine de raportare

Introducere:

- Stabiliți mecanisme interne clare pentru a asigura răspunsuri eficiente la exploatarea și abuzul sexual împotriva copiilor în mediul online (EASCO). Acestea trebuie să includă practici de recrutare, proceduri de raportare, conservarea probelor (în conformitate cu cerințele legale), procese decizionale, comunicare ce respectă viața privată și protocoale sigure pentru gestionarea solicitărilor mass-media.

Puncte principale:

- **Norme de recrutare a personalului:** Efectuați verificări amănunțite ale antecedentelor și cazierului judiciar pentru toate persoanele angajate. Asigurați-vă că persoanele cu antecedente sau suspiciuni privind EASC nu sunt angajate în funcții care implică copii. Aderarea cu strictețe la aceste norme ajută la prevenirea angajării unor persoane care pot reprezenta un risc.
- **Raportarea activă:** Creați mai multe canale de raportare (de ex., adulți de încredere, colegi mentori, formulare online anonime) pentru ca copiii și personalul să raporteze îngrijorările, asigurându-vă că acestea sunt accesibile și sigure.
- **Raportarea pasivă:** Monitorizați discuțiile din mediul online care implică școala sau instituția pentru a identifica din timp eventuale probleme. Aceasta include urmărirea comentariilor din partea elevilor și părinților.
- **Consecvența răspunsului:** Asigurați-vă că toate rapoartele sunt tratate, în mod consecvent, pentru a menține încrederea în sistem. O procedură standard consolidează fiabilitatea și credibilitatea.
- **Păstrarea probelor:** Elaborați protocoale pentru manipularea cu atenție a probelor digitale pentru a evita alterarea metadatelor. Capturile de ecran sunt mai sigure decât deschiderea fișierelor, în special pentru MASC. Respectați legile privind păstrarea probelor, deoarece este posibil ca personalul să nu aibă autoritatea de a păstra MASC chiar și pentru transmiterea către poliție.
- **Nevoile victimelor și evaluarea riscurilor:** Evaluați nevoile victimelor și oferiți asistența corespunzătoare, abordând riscuri precum represaliile și excluderea. Consultați părinții, după caz, pentru a asigura o rețea de sprijin cuprinzătoare.

Contribuția consultanților naționali:

- Detalii suplimentare privind cadrul local și procedurile de raportare relevante pentru EASCO.
 - [Hotărîrea Guvernului Nr. 270 din 08.04.2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului](#) stabilește în detalii:
 - Procedura de identificare, înregistrare și evaluare inițială a cazurilor suspecte,
 - Procedura de asigurare a măsurilor urgente de protecție a copilului în cazul existenței pericolului iminent pentru viața și sănătatea acestuia,
 - Procedura de solicitare a efectuării examinărilor specializate în cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului,
 - Procedura de evaluare complexă și asistență în cazurile de violență, neglijare, exploatare, trafic al copilului,
 - Procedura de documentare și evidență a cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, precum și
 - Procedurile Sectoriale (Sanatate, Educație, Poliție, Biroul de Probatione).
 - Concomitent, aceasta prevede obligația reprezentanților instituțiilor de învățământ, medico-sanitare, de asistență socială, culturale, de ordine publică, indiferent de tipul și forma juridică de organizare a acestora, ai Inspectoratului de Stat al Muncii, ai altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul

protecției copilului, de înregistrare, autosesizare și raportare a cazurilor de violență de orice gen și în orice mediu.

- Ghidul de aplicare practică (Ordinul comun din 15.12.2021 nr. 17 al Ministerului MUncii și Protecției Sociale, nr. 1173 al Ministerului Sănătății, nr. 528 al Ministerului Afacerilor Interne, nr. 1652 al Ministerului Educației și Cercetării) a Mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului (Hotărârea Guvernului nr. 270/2014) – oferă explicații practice de aplicare a GD 270/2014.
- Ministerul Educației mai dispune și de un șir de documente care reglementează procedurile de identificare/autosesizare, înregistrare și raportare a cazurilor de violență în mediul educațional, precum:
 - Procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului. Ordinul nr. 77 din 22.02.2013 a Ministrului educației;
 - Politica de protecție a copilului în instituția de învățământ: Ghid de implementare;
 - Siguranța copiilor în mediul online: Ghid pentru cadrele didactice din învățământul primar. 2021. Ministerul Educației și Cercetării și La Strada Moldova;
 - Standarde pentru protecția și siguranța copiilor / elevilor în mediul online. Ministerul Educației și Cercetării. Document amplu ce cuprinde următoarele domenii-cheie: (i) guvernarea școlii; (ii) formarea personalului didactic; (iii) politici și proceduri; (iv) implicarea părinților; (v) educația pentru siguranța online; (vi) tehnologii și infrastructură securizată, pentru a susține sistemul educațional în elaborarea și implementarea măsurilor menite să contribuie la siguranța copiilor/elevilor în mediul online, prin dezvoltarea unui angajament față de siguranța online, la nivel local, urmărind abilitarea comunității școlare să interacționeze pozitiv în mediul online, fără riscuri, pentru siguranța și bunăstarea copilului.

Discuție:

- **Canale active de raportare:** Discutați despre importanța existenței unor căi de raportare variate și accesibile, cum ar fi personalul de încredere, formularele anonime și colegii mentori.
- **Monitorizarea pasivă:** Explorați modul în care monitorizarea emoției din mediul online poate ajuta la abordarea proactivă a preocupărilor.
- **Menținerea încrederii:** Evidențiați necesitatea unui răspuns consecvent și transparent la toate rapoartele, pentru a consolida încrederea.
- **Investigații:** Discutați avantajele și dezavantajele efectuării investigațiilor interne, în special atunci când sunt implicați membri personalului.

Concluzie:

- Stabilirea unor rutine solide de raportare, atât active, cât și pasive, este esențială pentru gestionarea siguranței în mediul online. Furnizarea mai multor canale de raportare și a unui răspuns consecvent contribuie la menținerea unui mediu sigur pentru elevi și personal.

Diapozitivul 83 – Politica privind siguranța în mediul online

Puncte principale:

- **Crearea unui mediu sigur:** Politicile eficace privind siguranța în mediul online sunt esențiale pentru promovarea unui mediu sigur și favorabil pentru elevi. Aceste politici trebuie să fie clare, practice și integrate în cultura școlii.
- **Comunicare eficientă:** Politicile trebuie să fie bine comunicate pentru a asigura faptul că sunt înțelese și respectate de elevi, părinți și personal. O comunicare clară ajută pe toată lumea să știe cum să utilizeze internetul în condiții de siguranță.
- **Claritate și înțelegere:** Eficacitatea unei politici poate fi evaluată întrebând elevii, părinții și personalul despre modul în care înțeleg utilizarea corectă a internetului.
- **Revizuire periodică:** Politicile de siguranță în mediul online trebuie revizuite, în mod periodic, pentru a ține pasul cu schimbările rapide în materie de tehnologie, riscuri și comportamente.

- **Abordare colaborativă:** Elaborarea politicilor trebuie să implice contribuții din partea copiilor, a personalului și a comunității școlare mai largi, pentru a asigura o amplă responsabilizare și relevanță.
- **Puncte cheie diseminare:** Aspectele importante ale politicii trebuie distilate în puncte de sinteză și integrate în cultura școlii prin diverse canale de comunicare.
- **Politici transversale:** Siguranța în mediul online trebuie menționată în politicile conexe, cum ar fi comportamentul, îngrijirea pastorală, sănătatea și siguranța și excursiile școlare.

Discuție:

Întrebare pentru activități în grupuri mici – Aveți în vigoare politici privind siguranța în mediul online și politici privind utilizarea acceptabilă? Cum vă asigurați că acestea sunt clare, înțelese și respectate de toți?

- **Asigurarea eficacității politicilor:** Discutați strategii privind asigurarea faptului că politicile privind siguranța în mediul online nu sunt doar cuprinzătoare, ci și clar comunicate și înțelese de toate părțile interesate.
- **Implicarea comunității școlare:** Explorați modalități de implicare a elevilor, părinților și personalului în elaborarea și diseminarea politicilor privind siguranța în mediul online.

Concluzie: Elaborarea unor politici de siguranță în mediul online clare, bine comunicate și revizuite periodic este esențială pentru promovarea unui mediu online sigur și favorabil. Prin implicarea întregii comunități școlare și integrarea punctelor-cheie în viața școlară cotidiană, aceste politici pot sprijini, în mod eficace, o cultură pozitivă și proactivă a siguranței în mediul online.

Diapozitivul 84 – Programa școlară „Educați copiii”

Introducere:

Acest diapozitiv se concentrează pe importanța integrării unei educații cuprinzătoare privind siguranța în mediul online în programa școlară, asigurând faptul că copiii sunt echipați cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru a naviga în siguranță în mediile digitale, a recunoaște potențialele riscuri și a răspunde, în mod adecvat, amenințărilor din mediul online.

Puncte principale:

- **Proiectarea programei școlare:** Programa școlară privind siguranța în mediul online trebuie să fie progresivă, flexibilă, relevantă și atractivă pentru elevi.
- **Obiective de predare:** Accentul se pune pe învățarea elevilor cum să fie în siguranță în mediul online, să se protejeze de pericole și să își asume responsabilitatea pentru propria siguranță și cea a celorlalți.
- **Provocări privind integrarea:** În ciuda concurenței cu alte domenii ale programei școlare, este esențială integrarea siguranței în mediul online, a alfabetizării digitale și a cetățeniei în disciplinele existente.
- **Cadre și resurse:** Utilizați schemele și cadrele experților, cum ar fi cadrul UKCIS „Educație pentru o lume conectată”, pentru a ajuta la planificarea și punerea în aplicare a programei școlare.

Discuție:

Întrebare pentru activități în grupuri mici – Descrieți modul în care instituția dumneavoastră educă copiii și tinerii pentru a dezvolta cunoștințe, abilități și capacități în ceea ce privește siguranța în mediul online? Cum evaluați eficacitatea acestuia?

- **Implementarea cadrelor:** Discutați cu privire la modul în care școlile pot utiliza cadrele stabilite pentru a-și structura programa școlară privind siguranța în mediul online.
- **Strategii de integrare:** Explorați modalități practice de a integra subiecte privind siguranța în mediul online în diverse discipline fără a copleși programa școlară existentă.

Concluzie: Elaborarea unei programe școlare cuprinzătoare privind siguranța în mediul online este esențială pentru dotarea elevilor cu competențele necesare pentru a naviga în siguranță în lumea digitală. Prin integrarea educației privind siguranța în mediul online în diverse discipline și prin utilizarea cadrelor stabilite, școlile pot crea o experiență de învățare atractivă și eficace pentru elevi.

Diapozitivul 85 – Educați copiii / Exemplu de programă școlară: Sumar al resursei Sango UIT a Organizației Națiunilor Unite pentru protecția copiilor în mediul online

Prezentare generală: Resursa Sango UIT³⁵ pentru protecția copiilor în mediul online este un ghid cuprinzător elaborat de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) pentru protejarea copiilor în lumea digitală. Aceasta abordează diverse riscuri în mediul online și oferă orientări personalizate pentru copii, părinți, educatori, industrie și factorii de decizie politică.

Componente-cheie:

- **Copiii:**
 - **Resurse:** Orientările pentru copii sunt adaptate diferitelor grupe de vârstă, prezentând formate prietenoase cu copiii, precum cărțile de povești și caietele de lucru. Aceste resurse vizează îmbunătățirea competențelor digitale, promovarea unui comportament online sigur și abilitarea copiilor de a-și exercita drepturile în mediul online.
 - **Învățarea prin povești:** Sango, mascota Protecției copiilor în mediul online, este utilizată pentru a-i implica pe cei mici prin scenarii și întrebări care îi învață despre drepturile și siguranța în mediul online.
- **Părinți și educatori:**
 - **Îndrumare:** Orientările ajută părinții și educatorii să înțeleagă riscurile la care se expun copiii în mediul online și să creeze un mediu sigur și care îi responsabilizează. Se pune accentul pe comunicarea deschisă și dialogul permanent cu copiii referitor la experiențele lor în mediul online.
 - **Sisteme de asistență:** Recomandările includ crearea de sisteme de asistență la domiciliu și în școli pentru a răspunde, în mod prompt și eficace, preocupărilor privind siguranța în mediul online.

Cazuri de utilizare sugerată:

- **Cadre educaționale:** Profesorii pot utiliza cărțile de povești și cărțile de lucru pentru a educa elevii cu privire la siguranța în mediul online, într-o manieră atractivă.
- **Ateliere de lucru pentru părinți:** Școlile și organizațiile comunitare pot organiza ateliere pentru părinți utilizând orientările pentru a-i ajuta să înțeleagă și să gestioneze mai bine activitățile copiilor lor în mediul online.

Resursa Sango UIT este un instrument vital pentru diverse părți interesate, oferind o abordare structurată pentru protejarea copiilor în era digitală, promovând, în același timp, drepturile și participarea acestora în mediul online.

Diapozitivul 86 – Dezvoltarea profesională

Puncte principale:

- **Necesarul de formare:** Dezvoltarea profesională în domeniul siguranței în mediul online este identificată ca fiind unul dintre cele mai slabe domenii din oferta școlară.
- **Formarea periodică:** Întregul personal didactic și nedidactic trebuie să beneficieze de formare periodică (cel puțin anual) privind siguranța în mediul online și răspunsul la EASCO, care poate fi integrată în formarea mai largă privind măsurile de protecție sau protecția copilului.
- **Audituri ale competențelor:** Efectuați audituri pentru a evalua înțelegerea de către personal a siguranței în mediul online, asigurându-vă că acesta este echipat pentru a recunoaște, a răspunde și a rezolva, în mod consecvent, problemele privind siguranța în mediul online.
- **Formare avansată:** Unii membri de personal trebuie să beneficieze de o formare acreditată mai aprofundată pentru a le sprijini dezvoltarea profesională în materie de siguranță în mediul online și răspuns la EASCO.

Discuție:

Întrebare pentru activități în grupuri mici – Cum vă asigurați că întregul personal beneficiază de o formare corespunzătoare în domeniul siguranței în mediul online / răspunsului la EASCO, care să fie relevantă și actualizată, în mod periodic?

³⁵ Copiii | Ghid UIT-PCO (itu-cop-guidelines.com).

- **Importanța formării:** Discutați necesitatea formării continue pentru a menține personalul la curent cu cele mai recente practici și probleme privind siguranța în mediul online.
- **Consecvența abordării:** Evidențiați necesitatea unei înțelegeri și abordări unificate a siguranței în mediul online în rândul tuturor membrilor personalului.
- **Dezvoltare direcționată:** Abordați beneficiile unei formări avansate pentru anumite categorii de personal, pentru a spori capacitatea generală a școlii de a gestiona siguranța în mediul online.

Concluzie: Investiția în dezvoltarea profesională periodică și cuprinzătoare pentru toți membrii personalului este esențială pentru menținerea unui mediu online sigur în școli. Prin asigurarea unei formări consecvente și prin oferirea de oportunități avansate pentru unii, școlile pot gestiona și atenua, în mod eficace, riscurile privind siguranța în mediul online.

Diapozitivul 87 – Infrastructură sigură

Puncte principale:

- **Soluțiile tehnice:** Implementarea de măsuri tehnice pentru protejarea sistemelor școlare de amenințările externe și de utilizarea abuzivă.
- **Filtrarea:** Școlile trebuie să utilizeze sisteme de filtrare pentru a gestiona accesul la conținutul online, prevenind expunerea la conținut ilegal sau inadecvat, cum ar fi imagini cu abuzuri asupra copiilor, pornografie și materiale teroriste.
- **Monitorizarea:** Sistemele de monitorizare eficiente trebuie să alerteze școala atunci când are loc o utilizare abuzivă, determinând intervenții în timp util. Acesta este un aspect esențial al protecției.

Discuție:

- **Echilibrul dintre siguranță și acces:** Discutați despre importanța găsirii unui echilibru între restricționarea conținutului dăunător și permiterea accesului educațional la resursele necesare.
- **Monitorizarea proactivă:** Subliniați necesitatea unei monitorizări proactive pentru a identifica și a răspunde, în mod prompt, la eventualele probleme.

Concluzie: Asigurarea unei infrastructuri digitale sigure în cadrul școlilor este vitală pentru protejarea elevilor. Implementarea unor sisteme solide de filtrare și monitorizare ajută la gestionarea accesului la conținutul online și la detectarea utilizării abuzive, contribuind la un mediu online mai sigur pentru comunitatea școlară.

Diapozitivul 88 – Swiggle.org.uk – Un motor de căutare adaptat copiilor

Notele formatorului:

Introducere la Swiggle:

- Un exemplu de motor de căutare adaptat copiilor – există și altele.
- Swiggle.org.uk este un motor de căutare conceput special pentru copii, oferind o experiență de căutare în mediul online sigură și ușor de utilizat.
- Dezvoltat de South West Grid for Learning (SWGfL), acesta își propune să creeze un mediu de navigare sigur pentru tinerii utilizatori.

Avantajele Swiggle:

Filtre de siguranță:

- Swiggle utilizează filtre de siguranță avansate pentru a bloca conținutul inadecvat, asigurându-se că copiii nu sunt expuși la materiale dăunătoare.
- Motorul de căutare filtrează, în mod activ, imaginile, videoclipurile și site-urile web explicate, oferind liniște sufletească părinților și pedagogilor.
- **Focus educațional:**
 - Platforma prioritizează conținutul educațional, direcționând copiii către resurse informative și adecvate vârstei.

- Aceasta sprijină învățarea prin evidențierea site-urilor educaționale, făcând-o un instrument valoros atât pentru utilizarea la școală, cât și acasă.
- **Design ușor de utilizat:**
 - Swiggle are o interfață simplă, intuitivă, adaptată nevoilor copiilor, facilitând navigarea utilizatorilor tineri.
 - Designul include butoane mai mari și pictograme clare, facilitând o experiență de utilizare atractivă și accesibilă.
- **Încurajează obiceiurile de navigare în siguranță:**
 - Prin utilizarea Swiggle, copiii învață să caute pe internet, în mod responsabil, și să dezvolte obiceiuri digitale bune de la o vârstă fragedă.
 - Motorul de căutare oferă, de asemenea, sfaturi și îndrumări privind utilizarea în siguranță a internetului, consolidând competențele de alfabetizare digitală.
- **Controale pentru părinți și educatori:**
 - Swiggle oferă instrumente pentru părinți și profesori pentru a personaliza experiența de navigare, adăugând un alt nivel de siguranță.
 - Aceste controale pot restricționa accesul la anumite site-uri web și pot monitoriza activitatea de căutare, asigurând un mediu online controlat și sigur.

Concluzie:

- Swiggle.org.uk reprezintă un pas important către o utilizare mai sigură a internetului pentru copii, combinând măsuri de siguranță solide cu un accent educațional.
- Încurajați părinții și pedagogii să integreze Swiggle în activitățile zilnice pe internet ale copiilor lor pentru a promova o experiență sigură și îmbogățitoare în mediul online.

Diapozitivul 89 – TestFiltering.com

Prezentare generală: TestFiltering.com este un instrument dezvoltat pentru a ajuta școlile, organizațiile și persoanele fizice să verifice dacă filtrele lor de internet blochează, în mod efektiv, conținutul ilegal, dăunător și inadecvat. Serviciul asigură conformitatea cu orientările și reglementările menite să protejeze utilizatorii, în special copiii, de pericolele din mediul online.

Caracteristici principale:

- **Verificarea blocării conținutului:** Platforma testează dacă filtrele blochează, în mod eficace, accesul la conținutul ilegal, cum ar fi materialele privind abuzul asupra copiilor și conținutul asociat terorismului, precum și conținutul inadecvat, cum ar fi pornografia.
- **Urmărire și raportare:** Utilizatorii pot urmări rezultatele testelor de filtrare de-a lungul timpului pentru a monitoriza eficacitatea și consecvența sistemelor lor de filtrare a internetului.
- **Automatizarea cu TestFiltering+:** Acest serviciu premium automatizează procesul de testare pe mai multe dispozitive, oferind alerte și rapoarte în timp real. Acesta asigură monitorizarea continuă și ajută la menținerea conformității cu standardele de siguranță.

Cazuri de utilizare:

- **Școli:** Școlile pot utiliza TestFiltering.com pentru a verifica dacă filtrele lor de internet protejează elevii de conținutul dăunător, asigurând un mediu de învățare online sigur.
- **Organizații:** Companiile și instituțiile pot utiliza instrumentul pentru a menține medii de navigare sigure pentru angajații și utilizatorii lor.
- **Părinți și tutori:** Persoanele fizice pot utiliza serviciul pentru a se asigura că filtrele de internet de acasă le protejează copiii, în mod eficace, de accesarea de conținut inadecvat.

Beneficii:

- **Ușurința utilizării:** Serviciul este ușor de utilizat, necesitând cunoștințe tehnice minime pentru efectuarea testelor și interpretarea rezultatelor.

- **Protecție proactivă:** Monitorizarea automată ajută la identificarea și abordarea promptă a oricăror defecțiuni ale sistemului de filtrare, asigurând o protecție continuă.
- **Conformitate:** Ajută organizațiile și școlile să se conformeze cerințelor de reglementare privind siguranța pe internet și filtrarea conținutului.

Diapozitivul 90 – Evaluare

Puncte principale:

- **Colectarea feedback-ului:** Solicitați, în mod regulat, opiniile diferitelor părți interesate din partea școlilor, inclusiv ale elevilor și personalului, pentru a vă asigura că strategia de protecție în mediul online este eficientă și se află pe drumul cel bun. Utilizați sondaje online scurte și instrumente pentru a colecta informații.
- **Evaluarea eficacității:** Evaluați eficacitatea educației privind siguranța în mediul online prin evaluarea înțelegerii elevilor în punctele-cheie ale parcursului lor de învățare. Determinați dacă elevii apreciază educația pe care o primesc.
- **Necesitățile de dezvoltare a personalului:** Efectuați audituri ale necesarului de formare a personalului pentru a vă asigura că resursele de dezvoltare profesională sunt utilizate, în mod eficiente, și abordați orice lacune în materie de cunoștințe sau competențe privind siguranța în mediul online.
- **Urmărirea progresului:** Utilizați instrumente precum instrumentul de Siguranță 360 de grade pentru a urmări progresul școlii în materie de siguranță în mediul online. Acest instrument ajută la măsurarea progreselor, la ajustarea strategiilor și la păstrarea înregistrărilor privind istoricul îmbunătățirilor.
- **Promovarea succesului:** Utilizați datele referitoare la rezultatele de succes pentru a promova strategia privind siguranța în mediul online. Sărbătoriți realizările și solicitați acreditarea, cum ar fi Marca de Siguranță Online de la Siguranță 360 de grade, pentru a recunoaște și valida eforturile școlii.

Discuție:

- **Mecanisme de feedback:** Discutați despre importanța feedback-ului continuu din partea comunității școlare pentru a perfecționa și îmbunătăți strategia privind siguranța în mediul online.
- **Măsurarea impactului:** Explorați metodele de măsurare a impactului educației privind siguranța în mediul online asupra comportamentelor și atitudinilor elevilor.
- **Dezvoltarea profesională:** Evidențiați necesitatea de formare și dezvoltare continuă a personalului pentru a ține pasul cu provocările în materie de siguranță în mediul online aflate în continuă evoluție.

Concluzie: Evaluarea periodică a strategiei privind siguranța în mediul online este esențială pentru a asigura eficacitatea și adaptabilitatea acesteia. Prin colectarea de feedback, evaluarea impactului educațional, abordarea necesităților de formare a personalului și urmărirea progreselor, școlile își pot îmbunătăți, în mod continuu, abordarea privind protecția elevilor în mediul digital. Promovarea și sărbătorirea succeselor contribuie, de asemenea, la consolidarea importanței siguranței în mediul online, în cadrul comunității școlare.

Diapozitivul 91 – Ziua Siguranței pe Internet (11 februarie 2025)

Prezentare generală: Ziua Siguranței pe Internet (ZSI) este un eveniment anual menit să promoveze utilizarea mai sigură și mai responsabilă a tehnologiei online și a telefoanelor mobile, în mod special, în rândul copiilor și tinerilor. Ziua a debutat în Europa în anul 2004 și a ajuns să fie sărbătorită în peste 100 de țări din întreaga lume. În 2025, aceasta va avea loc pe 11 februarie.

Oportunități oferite de Ziua Siguranței pe Internet:

- **Educație și conștientizare:**
 - **Școli și pedagogi:** Școlile pot încorpora activitățile ZSI în programa lor școlară prin adunări, discuții la clasă și proiecte speciale axate pe siguranța pe internet. Pentru a facilita aceste discuții sunt disponibile resurse precum planuri de lecții, jocuri și activități.
 - **Părinți și alți îngrijitori:** Părinții pot utiliza această zi pentru a purta discuții semnificative cu copiii lor referitoare la siguranța pe internet, utilizând resursele disponibile pentru a ghida aceste discuții și pentru a consolida comportamentele sigure în mediul online practicate acasă.

- **Implicarea comunității:**
 - **Ateliere de lucru și evenimente:** Organizațiile comunitare pot organiza ateliere de lucru și evenimente pentru a educa publicul cu privire la practicile sigure pe internet. Acestea ar putea include sesiuni pentru diferite grupe de vârstă, de la copii mici la adulți, care să abordeze riscuri și măsuri de siguranță specifice în mediul online.
 - **Proiecte colaborative:** Încurajați colaborarea între școli, întreprinderi locale și grupuri comunitare pentru a crea programe complete de siguranță pe internet.
- **Industria și factorii de decizie politică:**
 - **Inițiative ale industriei:** Companiile de tehnologie și platformele online pot utiliza ZSI pentru a lansa noi caracteristici de siguranță, pentru a promova instrumentele existente pentru utilizarea în siguranță a internetului și pentru a interacționa cu baza lor de utilizatori cu privire la importanța siguranței în mediul online.
 - **Promovarea politicilor:** Factorii de decizie politică pot utiliza această ocazie pentru a introduce sau consolida legislația care vizează protecția copiilor în mediul online și promovarea alfabetizării digitale.
- **Dezvoltare personală:**
 - **Persoanele fizice:** Fiecare persoană poate participa informându-se cu privire la cele mai recente sfaturi privind siguranța în mediul online, reflectând asupra utilizării internetului și angajându-se să facă din internet un loc mai sigur printr-un comportament respectuos și responsabil în mediul online.
- **Implicare globală:**
 - **Participare internațională:** ZSI încurajează un dialog global privind siguranța în mediul online, prin evenimente și activități care evidențiază responsabilitatea colectivă de a crea un internet mai sigur. Acest lucru favorizează cooperarea internațională și schimbul de bune practici.

Ziua Siguranței pe Internet oferă o ocazie unică persoanelor, școlilor, organizațiilor și factorilor de decizie politică de a se reuni și de a promova o lume digitală mai sigură. Prin valorificarea resurselor și activităților disponibile, participanții pot contribui la o cultură a siguranței și responsabilității în mediul online.

Pentru informații, resurse și modalități de implicare mai detaliate, puteți vizita site-ul oficial al Zilei Siguranței pe Internet (Ziua Siguranței pe Internet).

10. STRATEGII DE SIGURANȚĂ ÎN MEDIUL ONLINE PENTRU PĂRINȚI

Diapozitivul 92

O explorare a strategiilor, instrumentelor și resurselor disponibile pentru părinți în gestionarea utilizării tehnologiei de către familiile lor și pentru crearea unui mediu adecvat. Această secțiune se concentrează pe strategiile de implicare a părinților prin intermediul prezentărilor, oferind participanților tehnici practice pentru a comunica, în mod eficace, practicile de siguranță în mediul online, pentru a responsabiliza părinții să își protejeze copiii în mediul online și pentru a încuraja o abordare colaborativă a bunăstării digitale.

Diapozitivul 93

În lumea digitală de astăzi, copiii și tinerii sunt mai conectați ca niciodată. Deși internetul oferă oportunități vaste de învățare, interacțiune socială și divertisment, acesta expune tinerii utilizatori, de asemenea, la o serie de potențiale riscuri, inclusiv EASCO (expunerea la conținut inadecvat și la prădători online...), violența psihologică informatică (cyberbullying), încălcări ale vieții private. Este crucial ca părinții să înțeleagă siguranța în mediul online pentru a-i ajuta să navigheze printre aceste provocări și pentru a-și proteja copiii de rele. Prin cunoașterea riscurilor din mediul online și a practicilor privind siguranța, părinții se pot angaja în discuții deschise și informate cu copiii lor, pot stabili limite corespunzătoare și pot utiliza instrumente și resurse pentru a crea un mediu online mai sigur. Această abordare proactivă nu doar protejează bunăstarea copiilor, dar îi și capacitează să utilizeze tehnologiile digitale, în mod responsabil și cu încredere.

Această secțiune prezintă aspecte pe care toți părinții trebuie să le aibă în vedere. Aceasta este menită să fie utilizată de participanții care interacționează cu părinții ca instrument de sprijinire a activităților de educație și responsabilizare. De asemenea, ea poate fi utilizată ca resursă de către participanți pentru a-și instrui colegii.

Diapozitivul 94 – Înțelegerea dispozitivelor casnice și a punctelor lor de acces

Introducere: În era digitală actuală, locuințele sunt echipate cu o multitudine de dispozitive conectate. Pentru a asigura o siguranță eficace în mediul online, este crucial ca părinții să aibă o înțelegere cuprinzătoare a tuturor acestor dispozitive și a punctelor lor de acces din gospodărie. Această secțiune vă va ghida în vederea identificării și gestionării acestor dispozitive, încăpere cu încăpere.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Dotați părinții cu cunoștințele necesare pentru a identifica toate dispozitivele conectate din locuința lor și pentru a înțelege punctele de acces ale acestora, în scopul îmbunătățirii siguranței în mediul online.
- **Notă pentru formator:** Reieșind din realitățile locale concentrați-vă pe cele mai des întâlnite dispozitive (Laptopuri, calculatoare desktop, imprimante, scanere și routere, tablete, telefoane mobile inteligente).

Puncte cheie:

- **Camera de zi:**
 - **Dispozitive:** Televizoare inteligente, console de jocuri (de ex. Xbox, PlayStation), dispozitive de streaming (de ex. Roku, Amazon Fire Stick), difuzoare inteligente (de ex. Amazon Echo, Google Home) și sisteme de securitate pentru locuințe conectate.

- **Puncte de acces:** Aceste dispozitive se conectează, adesea, la rețeaua Wi-Fi de acasă și pot fi utilizate de mai mulți membri ai familiei, inclusiv de copii.
- **Bucătărie:**
 - **Dispozitive:** Frigidere inteligente, cuptoare inteligente, cafetiere conectate și sisteme de iluminat inteligente.
 - **Puncte de acces:** Deși aceste dispozitive pot părea inofensive, ele se conectează, adesea, la internet pentru actualizări și control de la distanță, ceea ce le face potențiale puncte de intrare pentru accesul neautorizat.
- **Biroul de acasă:**
 - **Dispozitive:** Laptopuri, calculatoare desktop, imprimante, scanere și routere.
 - **Puncte de acces:** Aceste dispozitive sunt susceptibile de a conține informații sensibile și de a avea acces direct la internet. Asigurarea securității acestor dispozitive este crucială pentru protejarea datelor personale și profesionale.
- **Dormitoarele copiilor:**
 - **Dispozitive:** Tablete, telefoane inteligente, laptopuri, console de jocuri și jucării inteligente.
 - **Puncte de acces:** Copiii utilizează adesea aceste dispozitive pentru divertisment și educație. Este important să le monitorizați utilizarea și să vă asigurați că controalele parentale sunt în vigoare, pentru a-i proteja de riscurile din mediul online.
- **Dormitorul părinților:**
 - **Dispozitive:** Telefoane inteligente, tablete, televizoare inteligente și hub-uri inteligente pentru locuințe.
 - **Puncte de acces:** Aceste dispozitive sunt utilizate pentru comunicare personală și divertisment. Asigurați-vă că sunt activate parole puternice și setările de confidențialitate.
- **Garajul și exteriorul:**
 - **Dispozitive:** Sisteme auto conectate, deschizătoare inteligente pentru ușile de garaj și camere de securitate pentru exterior.
 - **Puncte de acces:** Aceste dispozitive sporesc confortul și securitatea, dar trebuie să fie securizate pentru a preveni accesul neautorizat.

Pași de urmat:

- **Inventar:** Efectuați un inventar complet al tuturor dispozitivelor conectate din fiecare încăpere. Faceți o listă și notați tipul de dispozitiv, locația acestuia și utilizatorii săi principali.
- **Revizuirea securității:** Verificați setările de securitate ale fiecărui dispozitiv. Asigurați-vă că acestea au parole puternice, unice și programe software actualizate.
- **Controlul accesului:** Implementați controlul parental și stabiliți niveluri de acces corespunzătoare pentru copii. Revizuiți și actualizați, în mod periodic, aceste setări.
- **Segmentarea rețelei:** Luați în considerare configurarea unei rețele de oaspeți pentru dispozitivele mai puțin sigure și păstrați rețeaua principală pentru dispozitivele esențiale, cum ar fi calculatoarele și telefoanele inteligente.

Discuție:

- Încurajați părinții să își împărtășească experiențele și provocările cu care s-au confruntat în gestionarea mai multor dispozitive conectate.
- Discutați despre importanța actualizării periodice a firmware-ului dispozitivelor pentru protecția împotriva vulnerabilităților.
- Explorați instrumentele și resursele disponibile pentru gestionarea și monitorizarea dispozitivelor conectate.

Concluzie: Prin înțelegerea varietății de dispozitive din locuința dumneavoastră și a locului în care are loc accesul, puteți crea un mediu digital mai sigur pentru familia dumneavoastră. Revizuirea și actualizarea periodică a setărilor de securitate ale fiecărui dispozitiv reprezintă un pas proactiv în direcția protejării gospodăriei dumneavoastră împotriva amenințărilor din mediul online.

Diapozitivul 95 – Înțelegerea serviciilor utilizate pe dispozitivele de acasă

Introducere: După identificarea diferitor dispozitive conectate din locuință, următorul pas crucial este înțelegerea serviciilor care sunt accesate pe aceste dispozitive. Acest lucru contribuie la asigurarea faptului că părinții pot monitoriza și ghida activitățile copiilor lor în mediul online, în mod eficace. Această secțiune vă va ghida printr-o abordare practică a descoperirii serviciilor utilizate pe fiecare dispozitiv.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Echiparea părinților cu strategii de identificare și monitorizare a serviciilor din mediul online utilizate de copiii lor pe diverse dispozitive.

Puncte cheie:

- **Începerea călătoriei:**
 - **Interacționați cu copiii:** Începeți prin a discuta cu copiii dumneavoastră. Rugați-i să vă arate aplicațiile și site-urile pe care le utilizează, în mod frecvent, pe fiecare dispozitiv. Acest lucru nu doar vă ajută să înțelegeți obiceiurile lor online, dar deschide și un dialog cu privire la siguranța în mediul online.
- **Servicii populare de urmărit:**
 - **Rețelele sociale:** Facebook, Instagram, Snapchat, Twitter, TikTok
 - **Platforme video:** YouTube, Netflix, Amazon Prime Video
 - **Jocuri:** Xbox Live, Fortnite, Roblox
 - **Aplicații de mesagerie:** WhatsApp, Messenger
 - **Muzică și divertisment:** Spotify, Apple Music
 - **Aplicații educaționale:** Google Classroom, Khan Academy
 - **Altele:** Pinterest, Google Play Store, App Store
- **Informații de cont și autentificare:**
 - **Importanța detaliilor de autentificare (login):** Este esențial să înțelegeți ce servicii necesită informații de autentificare (login). Acest lucru include cunoașterea numelor de utilizator și a parolelor, precum și configurarea controlului parental acolo unde este posibil.
 - **Setările de confidențialitate:** Revizuiți și ajustați setările de confidențialitate ale acestor servicii pentru a spori securitatea și controlul asupra informațiilor care sunt partajate și cu cine.
- **Monitorizarea periodică:**
 - **Dialogul permanent:** Discutați, în mod periodic, cu copiii dumneavoastră referitor la utilizarea acestor servicii. Încurajați-i să vă comunice orice aplicații sau site-uri web noi pe care încep să le utilizeze.
 - **Jurnalele de activitate:** Utilizați jurnalele de activitate ale dispozitivelor și serviciilor pentru a monitoriza tiparele de utilizare. Acest lucru poate ajuta la identificarea oricărui comportament neobișnuit sau potențial nesigur.
- **Stabilirea limitelor:**
 - **Instrucțiunile privind utilizarea:** Stabiliți instrucțiuni clare pentru utilizarea acestor servicii, inclusiv limite de timp și conținut adecvat.
 - **Controalele parentale:** Utilizați funcțiile de control parental integrate în aplicații și dispozitive pentru a restricționa accesul la conținut inadecvat și pentru a gestiona timpul petrecut în fața ecranului.

Pași de urmat:

- **Sesiune interactivă:** Organizați o sesiune interactivă cu copiii dumneavoastră în care aceștia să vă ghideze prin aplicațiile și site-urile lor web preferate. Faceți din aceasta o experiență distractivă și educativă.
- **Revizuiți setările:** Revizuiți împreună setările de confidențialitate și securitate ale fiecărui serviciu. Explicați importanța acestor setări în protejarea informațiilor lor personale.
- **Configurați controalele:** Configurați controlul parental pe dispozitive și servicii pentru a asigura un mediu online sigur.

Discuție:

- Împărtășiți experiențe privind gestionarea și înțelegerea serviciilor pe care le utilizează copiii.
- Discutați cu privire la provocările întâmpinate în monitorizarea acestor servicii și la modul de a le depăși.

Concluzie: Înțelegerea serviciilor pe care copiii le accesează pe dispozitivele lor este crucială pentru menținerea unui mediu online sigur. Interacționând cu copiii dumneavoastră, monitorizându-le în mod periodic utilizarea și stabilind limite corespunzătoare, puteți contribui la protejarea lor de riscurile din mediul online și la promovarea unei cetățenii digitale responsabile.

Diapozitivul 96 – Înțelegerea și utilizarea controalelor de siguranță în mediul online

Introducere: Această secțiune se concentrează pe familiarizarea părinților cu controalele esențiale de siguranță în mediul online pentru a-și proteja copiii și familia. Având în vedere nivelurile variate de cunoștințe tehnice, în special în rândul părinților din Europa de Est, claritatea și simplitatea sunt primordiale. Vom aborda setările dedicate partajării în familie, controalele parentale, securitatea parolelor, programul antivirus și multe altele.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Echipați părinții cu cunoștințele și instrumentele necesare pentru a utiliza, în mod eficace, controalele de siguranță în mediul online, pentru a crea un mediu digital sigur pentru familia lor.

Puncte cheie:

- **Partajarea în familie și gestionarea conturilor:**
 - **Funcțiile de partajare în familie:** Explicați cum funcționează partajarea în familie pe platforme precum Apple și Google. Aceasta permite părinților să partajeze aplicații, muzică și altele cu copiii lor, controlând, în același timp, conținutul pe care aceștia îl pot accesa.
 - **Conturi de utilizator:** Încurajați părinții să creeze conturi individuale de utilizator pentru fiecare membru al familiei. Acest lucru permite accesul și controalele personalizate pentru fiecare utilizator.
- **Controalele parentale:**
 - **Controale la nivel de dispozitiv:** Demonstrați modul de configurare a controalelor parentale pe diverse dispozitive, inclusiv telefoane inteligente, tablete și console de jocuri. Arătați unde se găsesc aceste setări pe dispozitive populare.
 - **Filtrele de conținut:** Discutați despre modul de utilizare a filtrelor de conținut pentru a bloca site-urile web și aplicațiile inadecvate. Oferiți exemple din servicii precum YouTube Kids, Netflix și furnizorii de servicii de internet (de ex., BT, Sky, TalkTalk, Virgin Media).
 - **Limite pentru timpul petrecut în fața ecranului:** Explicați cum se configurează limitele pentru timpul petrecut în fața ecranului pentru a gestiona cât timp pot utiliza copiii dispozitivele în fiecare zi. Evidențiați beneficiile echilibrării activităților din mediul online și cel offline.
- **Securitatea parolelor:**
 - **Crearea de parole puternice:** Subliniați importanța utilizării unor parole puternice și unice pentru fiecare cont. Oferiți sfaturi privind crearea de parole complexe și utilizarea frazelor de acces.
 - **Managerii de parole:** Prezentați conceptul de manager de parole, care poate stoca și genera parole în siguranță. Recomandați instrumente populare precum LastPass sau 1Password.
 - **Autentificarea cu doi factori (2FA):** Explicați ce este 2FA și modul în care acesta adaugă un nivel suplimentar de securitate. Încurajați părinții să activeze 2FA pe toate conturile importante.
- **Antivirus-ul și programul de securitate:**
 - **Importanța programului antivirus:** Evidențiați necesitatea de a utiliza programe antivirus pentru a proteja dispozitivele de coduri ostile (malware) și viruși. Recomandați programe antivirus de încredere.
 - **Actualizări periodice:** Subliniați importanța menținerii la zi a tuturor programelor și sistemelor de operare pentru a vă proteja împotriva vulnerabilităților de securitate.
 - **Practici de navigare sigură:** Încurajați utilizarea conexiunilor securizate și criptate (căutați „https://” în URL) și avertizați împotriva descărcării de fișiere sau accesarea link-urilor din surse necunoscute.

- **Utilizarea instrumentelor furnizorului de servicii:**

- **Controale parentale FSI:** Mulți furnizori de servicii de internet oferă controale parentale integrate. Explicați modul de accesare și configurare a acestor setări prin intermediul site-urilor lor web sau al serviciului de asistență pentru clienți.
- **Configurații de căutare în siguranță:** Demonstrați cum se activează funcțiile de căutare în siguranță pe motoare de căutare precum Google și Bing, pentru a filtra conținutul explicit.

Discuție:

- Împărtășiți experiențe privind implementarea și gestionarea controalelor de siguranță în mediul online.
- Discutați provocările comune cu care se confruntă părinții și soluțiile practice pentru depășirea acestora.

Concluzie: Prin înțelegerea și utilizarea diferitelor controale disponibile de siguranță în mediul online, părinții pot spori, în mod semnificativ, securitatea și bunăstarea mediului digital al familiei lor. Revizuirea și actualizarea periodică a acestor setări îi va ajuta pe copii să navigheze în siguranță în lumea online.

Diapozitivul 97 – Înțelegerea și gestionarea amprentei online a copiilor

Introducere: În era digitală, copiii lasă o amprentă în mediul online prin căutările lor pe internet, interacțiunile cu rețelele sociale și alte activități online. A înțelege ce caută copiii, ce conținut vizualizează și ce se spune despre ei în mediul online este esențial pentru siguranța și confidențialitatea lor. Această secțiune vă va ghida cu privire la monitorizarea și gestionarea eficace a amprentei copilului dumneavoastră în mediul online.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Să echipeze părinții cu cunoștințele și instrumentele necesare pentru a monitoriza și gestiona activitățile și prezența online a copiilor lor, în vederea asigurării siguranței și confidențialității lor.

Puncte cheie:

- **Înțelegerea amprentei online:**

- **Istoricul căutărilor:** Explicați importanța de a cunoaște ceea ce caută copiii în mediul online. Aceasta include motoare de căutare precum Google și alternativele adaptate copiilor, precum Swiggle.
- **Istoricul navigării:** Subliniați necesitatea de a analiza site-urile web și conținutul pe care copiii le vizitează. Acest lucru ajută la înțelegerea intereselor lor și la identificarea oricărei potențiale expuneri la conținut inadecvat.

- **Prezența pe rețelele sociale:**

- **Profiluri și postări:** Discutați despre importanța monitorizării profilurilor, postărilor și interacțiunilor copiilor pe rețelele sociale. Evidențiați modul în care informațiile partajate pot fi permanente și vizibile pentru un public larg.
- **Setările de confidențialitate:** Învățați părinții cum să ajusteze setările de confidențialitate pe platformele de social media, pentru a controla cine poate vedea postările și informațiile personale ale propriilor copii.

- **Reputația în mediul online:**

- **Amprenta digitală:** Explicați modul în care comentariile, fotografiile și înregistrările video postate în mediul online contribuie la amprenta digitală a unui copil și îi pot afecta reputația.
- **Căutați-le numele:** Încurajați părinții să caute, în mod periodic, numele propriului copil în mediul online pentru a vedea ce informații sunt disponibile publicului și pentru a aborda orice preocupări.

- **Gestionarea amprentei din mediul online:**

- **Monitorizarea periodică:** Recomandați verificarea periodică a istoricului de căutare și navigare a copilului. Utilizați instrumentele integrate de navigare sau programele de control parental în vederea facilitării acestui lucru.
- **Conversații educaționale:** Discutați cu copiii despre importanța amprentei lor digitale și impactul pe termen lung al acțiunilor lor în mediul online.
- **Amprentă pozitivă:** Încurajați activitățile care contribuie la o amprentă online pozitivă, cum ar fi crearea de conținut educațional, participarea în comunități online pozitive și prezentarea realizărilor.

Discuție:

- Împărtășiți experiențe privind gestionarea activităților și a amprentei copiilor în mediul online.
- Discutați cu privire la provocările întâmpinate în monitorizarea și orientarea comportamentului copiilor în mediul online și la soluțiile practice de abordare a acestora.

Concluzie: Înțelegerea și gestionarea amprentei copiilor în mediul online este vitală pentru protejarea vieții private și a reputației acestora. Monitorizându-le, în mod periodic, activitățile online, ajustând setările de confidențialitate și participând la discuții educative, părinții își pot ajuta copiii să navigheze în lumea digitală în siguranță și în mod responsabil.

Diapozitivul 98 – Familiarizarea cu raportarea problemelor din mediul online

Introducere: Raportarea problemelor din mediul online constituie un pas crucial în menținerea unui mediu digital sigur și respectuos. Părinții și copiii trebuie să știe cum să raporteze conținutul dăunător, violența psihologică cibernetică și alte probleme privind siguranța în mediul online. Această secțiune vă va ghida prin procesul de raportare a problemelor pe diverse platforme și va evidenția organizațiile-cheie care sprijină siguranța în mediul online.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Echipați părinții cu cunoștințe și resurse pentru a raporta conținutul dăunător din mediul online, în mod eficace, asigurând acțiuni și soluții rapide.

Puncte cheie:

- **Raportarea specifică platformei:**
 - **Platformele de social media:** Fiecare platformă de social media are propriile mecanisme de raportare. Familiarizați-vă cu procesul pentru platformele populare:
 - **Facebook:** Utilizați butonul „Raportează” disponibil la postări, profiluri sau comentarii pentru a raporta conținut inadecvat.
 - **Instagram:** Atingeți cele trei puncte disponibile la postări sau profil și selectați „Raportează” pentru a semnaliza conținutul sau conturile.
 - **X/Twitter:** Dați clic pe săgeata în jos sau pe cele trei puncte de pe un tweet, apoi selectați „Raportează tweet-ul” pentru a raporta tweet-uri dăunătoare.
 - **YouTube:** Dați clic pe cele trei puncte de sub un videoclip, apoi selectați „Raportați” pentru a semnaliza videoclipuri inadecvate.
 - **Jocurile și serviciile de transmitere în direct (streaming):** Înțelegeți instrumentele de raportare din serviciile de jocuri precum Xbox Live și platformele de streaming precum Twitch și Netflix.
- **Organizații-cheie:**
 - Exemplele din Regatul Unit
 - **Fundația Internet Watch (FIW):** Se concentrează pe eliminarea conținutului online privind abuzurile sexuale împotriva copiilor. Rapoartele pot fi făcute direct prin intermediul site-ului lor web.
 - **True Vision:** Oferă informații privind infracțiunile motivate de ură și instrumentele de raportare online.
 - **Action Fraud:** Centrul național de raportare a fraudelor și infracțiunilor cibernetice din Regatul Unit, care oferă o platformă pentru raportarea înșelătoriilor și fraudelor din mediul online.
 - Exemple din Republica Moldova
 - **SigurOnline:** este o platformă de asistență în materie de siguranță online a copiilor
 - **Poliție**
 - Profesorul de informatica
- **Pași pentru raportare:**
 - **Identificați problema:** Înțelegeți tipul de conținut sau de comportament care trebuie raportat.

- **Utilizați instrumentele platformei:** Utilizați instrumentele de raportare încorporate pe platforma pe care apare problema.
- **Solicitați asistență:** Contactați organizațiile relevante pentru consiliere și asistență, în cazul în care este necesar.
- **Urmărire ulterioară:** Monitorizați situația și asigurați-vă că problema este abordată, în mod corespunzător de către platformă sau organizație.

Pași de urmat:

- **Demonstrație interactivă:** Oferiți o demonstrație live a modului de raportare a problemelor pe platformele populare de social media și de servicii de jocuri.

Discuție:

- Împărtășiți experiențe privind raportarea problemelor din mediul online și răspunsurile primite.
- Discutați provocările cu care v-ați confruntat în procesul de raportare și modul de depășire a acestora.

Concluzie: Înțelegerea modului de raportare a problemelor din mediul online este esențială pentru menținerea unui mediu digital sigur. Prin familiarizarea cu mecanismele de raportare și cu organizațiile cheie, părinții pot combate, în mod eficace, conținutul dăunător și își pot proteja copiii în mediul online.

Diapozitivul 99 – Părinții ca modele de comportament în mediul online

Introducere: Copiii imită adesea comportamentele pe care le observă la părinții lor. În calitate de modele digitale, părinții joacă un rol crucial în modelarea obiceiurilor și atitudinilor online ale copiilor lor. Această secțiune va provoca reflecții și discuții cu privire la modul în care comportamentele online ale părinților influențează copiii și va furniza strategii practice pentru ca aceștia să devină modele în materie de cetățenie digitală pozitivă.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Încurajați părinții să reflecteze asupra propriilor comportamente în mediul online și să înțeleagă importanța de a fi un model în materie de obiceiuri digitale pozitive pentru copiii lor.

Puncte cheie:

- **Copiii imită comportamentul părinților:**
 - **Învățarea prin observație:** Explicați modul în care copiii învață comportamente prin observarea adulților. Evidențiați importanța acțiunilor părinților în mediul online ca exemple pentru copiii lor.
 - **Consecvența:** Subliniați necesitatea consecvenței în comportamentele din mediul online și offline pentru a consolida obiceiurile pozitive.
- **Cetățenia digitală pozitivă:**
 - **Respect și amabilitate:** Încurajați părinții să dea dovadă de respect și amabilitate în interacțiunile lor în mediul online. Arătați cum aceste comportamente stabilesc un standard pentru copii.
 - **Confidențialitate și securitate:** Discutați despre importanța de a fi un model de bune practici în materie de confidențialitate și securitate, cum ar fi utilizarea unor parole puternice și prudența în partajarea informațiilor personale.
- **Gestionarea timpului petrecut în fața ecranului:**
 - **Utilizarea echilibrată:** Susțineți o durată echilibrată de utilizare a ecranelor. Părinții trebuie să arate că dispozitivele digitale sunt instrumente pentru învățare și divertisment, nu modalități de distragere a atenției de la interacțiunile din viața reală.
 - **Conținut de calitate:** Sugerați părinților să facă schimb de conținut educațional de înaltă calitate cu copiii lor, pentru a promova utilizarea productivă a timpului petrecut în fața ecranului.
- **Comunicarea deschisă:**
 - **Discutarea experiențelor din mediul online:** Încurajați părinții să discute, în mod deschis, despre experiențele lor din mediul online, inclusiv despre provocări și interacțiuni pozitive. Acest lucru favorizează o cultură a transparenței și a încrederii.

- **Ascultarea activă:** Evidențiați importanța de a asculta preocupările și experiențele copiilor din mediul online, dând dovadă de empatie și sprijin.
- **Stabilirea limitelor:**
 - **Limitele digitale:** Părinții trebuie să stabilească și să respecte limitele digitale, cum ar fi interzicerea dispozitivelor la masa sau în timpul petrecut cu familia, pentru a promova obiceiuri digitale sănătoase.
 - **Oferirea unui exemplu în ceea ce privește limitele:** Atunci când părinții își respectă limitele autoimpuse, copiii sunt mai predispuși să le urmeze exemplul.

Pași de urmat:

- **Exercițiu de auto-reflecție:** Cereți părinților să reflecteze asupra propriilor comportamente în mediul online și să identifice domeniile în care se pot îmbunătăți pentru a da un exemplu mai bun.
- **Discuție interactivă:** Facilitați o discuție privind comportamentele online comune și modul în care acestea îi afectează pe copii. Împărtășiți experiențele și strategiile de îmbunătățire.

Discuție:

- Faceți schimb de povești și experiențe cu privire la modul în care comportamentul părinților în mediul online a influențat copiii.
- Discutați despre provocările comune în oferirea unui exemplu de comportament pozitiv în mediul online și găsiți soluții împreună.

Concluzie: În calitate de modele digitale, părinții au un impact profund asupra comportamentelor și atitudinilor online ale copiilor lor. Demonstrând obiceiuri online respectuoase, responsabile și echilibrate, părinții își pot ajuta copiii să devină cetățeni digitali pozitivi.

Diapozitivul 100 – Gestionarea timpului petrecut în fața ecranului – Orientări ale Chief Medical Officers din Regatul Unit

Introducere: Gestionarea timpului petrecut în fața ecranului reprezintă o provocare semnificativă pentru mulți părinți. Chief Medical Officers din Regatul Unit a oferit sfaturi practice³⁶ pentru a ajuta părinții să echilibreze beneficiile și efectele negative ale activităților care se desfășoară în fața ecranelor, asupra sănătății mintale și bunăstării copiilor. Această secțiune va prezenta principalele recomandări și strategii pentru gestionarea eficace a timpului petrecut în fața ecranului.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Oferiți părinților sfaturi și strategii în baza cărora se poate acționa, în ceea ce privește gestionarea timpului petrecut de copii în fața ecranului, pe baza recomandărilor formulate de Chief Medical Officers din Regatul Unit.

Puncte cheie:

- **Abordare precaută:**
 - **Echilibrați beneficiile și riscurile:** Subliniați importanța echilibrării beneficiilor utilizării ecranului, cum ar fi conținutul educațional și conexiunea socială, cu potențialele efecte negative, cum ar fi reducerea activității fizice și perturbarea somnului.
- **Fără ecrane la masă:**
 - **Interacțiunea față în față:** Încurajați lipsa ecranelor în timpul meselor pentru a promova conversațiile față în față și consolidarea legăturilor familiale. Evidențiați importanța acordării unei atenții depline celorlalți în timpul meselor.
- **Fără ecrane înainte de culcare:**
 - **Igiena somnului:** Recomandați lipsa ecranelor în dormitor și evitarea utilizării ecranelor înainte de culcare pentru a îmbunătăți calitatea somnului. Explicați modul în care lumina albastră emisă de ecrane poate interfera cu ciclul somn-veghe al organismului.

³⁶ Comentariu al CMO din Regatul Unit privind timpul petrecut în fața ecranelor și harta recenziilor rețelelor sociale – GOV.UK (www.gov.uk).

- **Luarea de pauze regulate:**
 - **Regula celor două ore:** Recomandați luarea de pauze după două ore de utilizare continuă a ecranului pentru a preveni oboseala ochilor și a promova activitatea fizică. Încurajați părinții să seteze cronometre sau să utilizeze aplicații care să le reamintească copiilor să ia pauze.
- **Conveniți asupra limitelor:**
 - **Stabilirea limitelor:** Discutați cu copiii despre importanța de a stabili și de a conveni asupra limitelor timpului petrecut în fața ecranului și asupra regulilor privind comportamentul în mediul online. Implicați copiii în crearea acestor reguli pentru a vă asigura că le înțeleg și le respectă.
- **Conduceți prin puterea exemplului:**
 - **Comportament care modelează:** Evidențiați rolul părinților ca modele în gestionarea propriului timp petrecut în fața ecranelor. Arătați copiilor cum să echilibreze utilizarea ecranului cu alte activități, demonstrând ei înșiși bune practici.
- **Discuții deschise:**
 - **Conversații în familie:** Încurajați discuțiile regulate în familie cu privire la timpul petrecut în fața ecranului. Adresați întrebări precum: „Timpul petrecut de familia noastră în fața ecranelor este sub control?” și „Interferează ecranele cu somnul nostru sau cu timpul petrecut în familie?” pentru a evalua și a ajusta, după caz, obiceiurile asociate ecranelor.

Pași de urmat:

- **Exercițiu interactiv:** Facilitați un exercițiu în care părinții își descriu obiceiurile actuale privind timpul petrecut în fața ecranului și identifică domeniile în care pot fi aduse îmbunătățiri. Furnizați un model pentru stabilirea regulilor și limitelor privind timpul petrecut în fața ecranului.
- **Fișe pentru participanți privind resursele:** Distribuți fișe pentru participanți cu liniile orientative și sfaturile Chief Medical Officers din Regatul Unit pentru gestionarea timpului petrecut în fața ecranului. Includeți pași practici și instrumente pentru implementare.
- **Sesiune de întrebări și răspunsuri:** Acordați timp pentru ca părinții să adreseze întrebări și să își împărtășească experiențele cu privire la gestionarea timpului petrecut în fața ecranului. Oferiți sfaturi personalizate bazate pe provocările specifice cu care se confruntă.

Discuție:

- Împărtășiți poveștile de succes ale familiilor care au pus în aplicare aceste orientări și au observat rezultate pozitive.
- Discutați provocările obișnuite referitoare la reducerea timpului petrecut în fața ecranului și faceți schimb de idei (brainstorming) în grup privind soluțiile.

Concluzie: Gestionarea eficientă a timpului petrecut în fața ecranului este esențială pentru menținerea sănătății mintale și a bunăstării copiilor. Prin adoptarea liniilor orientative ale Chief Medical Officers din Regatul Unit și implicarea copiilor în stabilirea limitelor, părinții pot crea acasă un mediu digital echilibrat și sănătos.

Diapozitivul 101 – Kiko și Manymes

1. Prezentare generală a resursei:

- „Kiko și Manymes” este o carte de benzi desenate, educativă, dezvoltată de Consiliul Europei cu scopul de a-i învăța pe copii despre conceptele de identitate digitală și siguranță în mediul online.
- Redarea videoclipului în PowerPoint.
- Povestea urmărește un personaj tânăr pe nume Kiko care navighează prin diverse scenarii online, ajutând cititorii să înțeleagă importanța gestionării propriilor amprente și identități digitale.

2. Temele și mesaje cheie:

- **Conștientizarea identității digitale:** Banda desenată subliniază modul în care acțiunile întreprinse în mediul online contribuie la identitatea digitală a unei persoane și potențialele implicații pe termen lung ale acestor acțiuni.

- **Viața privată și protecția datelor:** Aceasta evidențiază importanța protejării informațiilor personale și a precauției cu privire la ceea ce se partajează pe internet.
- **Gândirea critică:** Încurajează copiii să gândească critic asupra informațiilor pe care le întâlnesc online și la „personajele” pe care ei sau alții le afișează.

3. Utilizarea în contexte educaționale:

- Această resursă servește ca un subiect de conversație prin care pedagogii și părinții pot iniția o discuție cu copiii, pe teme privind siguranța în mediul online, într-o manieră atractivă și relativă.
- Aceasta poate fi integrată în lecții referitoare la alfabetizarea pe internet, educația civică sau dezvoltarea personală.

4. Activități auxiliare:

- Alături de banda desenată, pot exista materiale însoțitoare precum ghiduri de discuții, activități sau întrebări pentru consolidarea lecțiilor învățate și pentru facilitarea unei înțelegeri mai profunde.

5. Acces și distribuție:

- Cartea de benzi desenate este disponibilă în mai multe limbi și poate fi accesată gratuit prin intermediul link-ului pus la dispoziție, fiind un instrument versatil pentru diverse medii educaționale.

6. Importanța resursei:

- Având în vedere implicarea tot mai crescută a copiilor, resurse precum „Kiko și Manymes” sunt vitale pentru dotarea tinerilor utilizatori cu cunoștințele și competențele necesare pentru a naviga în lumea online în siguranță și în mod responsabil.

Recomandare: Încurajați pedagogii și părinții să utilizeze această carte de benzi desenate ca parte a propriului set de instrumente pentru predarea cetățeniei digitale și să încurajeze discuții deschise cu copiii referitor la experiențele din mediul online.

11. PRACTICĂ EXISTENTĂ

Diapozitivul 102

Oportunitatea de a analiza și de a partaja cu participanții propriile măsuri și practici existente de siguranță în mediul online. Sesiunea va stabili exemple de bune practici.

În funcție de componența audienței, acestea ar putea fi grupate în funcție de profesie.

Diapozitivul 103 – Facilitarea unei discuții privind practicile existente de protecție a copiilor

Introducere: În secțiunea următoare, vom crea un spațiu pentru ca participanții, inclusiv profesori, medici și asistenți sociali, să își împărtășească practicile existente pentru protecția copiilor în mediul online și offline. Această discuție urmărește să promoveze un mediu de colaborare în care profesioniștii pot învăța din experiențele și strategiile celorlalți.

Prezentarea generală a diapozitivului:

- **Obiectiv:** Încurajați participanții să își împărtășească practicile, să discute provocările și să învețe din experiențele celorlalți pentru a îmbunătăți eforturile de protecție a copiilor, cu accent pe EASCO.

Puncte cheie:

- **Pregătirea cadrului:**
 - **Scop:** Explicați că scopul acestei discuții este de a împărtăși practici și strategii eficiente pentru protecția copiilor în diverse medii, inclusiv școli, instituții medicale și servicii sociale.
 - **Spațiu sigur:** Subliniați importanța creării unui spațiu sigur, lipsit de judecăți, în care toată lumea să se simtă confortabil împărtășindu-și experiențele și ideile.
- **Întrebări orientative:**
 - **Practici actuale:** Ce practici actuale aveți în vigoare pentru a proteja copiii în mediul dumneavoastră profesional?
 - **Povești de succes:** Puteți împărtăși povești de succes în care aceste practici au protejat, în mod eficient, un copil sau un grup de copii?
 - **Provocări:** Cu ce provocări v-ați confruntat în implementarea sau menținerea acestor practici?
 - **Soluții inovatoare:** Ați dezvoltat sau adoptat soluții inovatoare pentru a aborda probleme specifice privind protecția copilului?
- **Facilitarea discuției:**
 - **Discuții libere:** Invitați participanții să își împărtășească pe rând practicile și experiențele. Încurajați ascultarea activă și respectul față de fiecare vorbitor.
 - **Dialog interactiv:** Promovați un dialog interactiv adresând întrebări ulterioare și încurajându-i pe ceilalți să răspundă sau să își ofere perspectivele.
 - **Împărtășirea resurselor:** Încurajați participanții să împărtășească orice resurse, instrumente sau materiale pe care le utilizează în practicile lor.

12. RESURSE PRIVIND SIGURANȚA ÎN MEDIUL ONLINE

Diapozitivul 104

Indicarea resurselor eficiente de siguranță în mediul online.

Diapozitivul 105

1. SigurOnline.md

Site: SigurOnline.md

Descriere: aceasta este o platformă națională care oferă resurse și instrumente de raportare legate de siguranța online, axată în special pe protejarea copiilor de pericolele online, cum ar fi hărțuirea cibernetică, exploatarea și conținutul neadecvat. Oferă consiliere copiilor, părinților și profesioniștilor, inclusiv profesorilor și asistenților sociali.

Public țintă: profesioniști care lucrează cu copiii (profesori, psihologi, asistenți sociali) și părinți.

2. Centrul Internațional „La Strada” Moldova

Site: lastrada.md

Descriere: La Strada Moldova este un ONG dedicat prevenirii traficului de persoane, exploatării online și abuzului. Oferă instruire specializată pentru profesioniști cu privire la modul de abordare și de răspuns la cazurile de riscuri de siguranță online pentru copii. Linia lor telefonică și resursele lor pot fi esențiale în abordarea problemelor de siguranță online.

Public țintă: asistenți sociali, forțele de ordine, educatori și ONG-uri.

3. Linia Națională de Asistență Copilului – Telefonul Copilului 116 111

Site: Telefonul Copilului

Descriere: această linie de asistență este disponibilă atât pentru copii, cât și pentru adulți, oferind asistență pentru diverse probleme, inclusiv siguranța online. Profesioniștii pot trimite cazuri sau pot solicita sfaturi cu privire la gestionarea riscurilor online.

Public țintă: profesori, specialiști în protecția copilului și orice persoană implicată în bunăstarea copilului.

13. CADRUL NAȚIONAL

Diapozitivul 106

O prezentare generală a mecanismelor naționale specifice de prevenire, raportare și sesizare, alături de protocoalele existente pentru fiecare categorie de profesioniști în cazurile de violență împotriva copiilor.

Diapozitivul 107

VIOLENȚA FAȚĂ DE COPII: IDENTIFICARE ȘI RAPORTARE (adițional – 16 slaiduri)

Obligația de înregistrare a sesizărilor de la alte persoane și/sau autosesizare cu privire la suspjecții de violență, precum și raportarea acestora către Autoritatea tutelară locală și alte structuri (poliția, urgența medicală, inspectoratul de stat al muncii).

- Reprezentanții instituțiilor de învățământ, medico-sanitare și de asistență socială, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, culturale, ordine publică, inspectoratul de stat al muncii, altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, **sînt obligați**.
- Termene de informare: Imediat prin telefon.
- Fișa de sesizare: 24 de ore.

Fișa de sesizare: structura; completarea doar cu informații existente

Proceduri puse în aplicare de Autoritatea tutelară locală, după primirea sesizării

- Dispune evaluarea inițială de către Managerul de caz.
- Termene: imediat.

Proceduri puse în aplicare de către Managerul de caz

- Funcția de Manager de caz: Specialist în protecția copilului sau în lipsa acestuia – Asistent social comunitar.
- Efectuează evaluarea inițială.
- Termene: imediat (pericol iminent) / 24 de ore.

Excepții în caz de pericol iminent, când sesizarea este primită de lucrătorul medical sau polițist, iar în localitatea lipsește temporar Autoritatea tutelară locală și Managerul de caz

- Evaluarea inițială – imediat.
- Raportul de evaluare inițială – 48 de ore.

Evaluarea inițială = examinarea sesizării

- Siguranța copilului este prioritate!!!
- Întrebări de luat în considerare: Este situația o problemă de protecție a copilului? Există factori de risc care sugerează asupra lipsei de siguranță pentru rămânerea copilului în locuința actuală? Este oare necesar ca acesta să fie mutat într-un loc sigur? Dacă copilul trebuie scos din familie, atunci autoritatea tutelară locală va proceda în consecință. Atenție specială se va acorda examinărilor suplimentare.

- În cadrul Evaluării inițiale are loc interviul de protecție.

Interviul de protecție

- Este realizat de către unul dintre specialiștii care este desemnat de către membrii echipei multidisciplinare care inspiră copilului mai multă încredere.
- Cu considerarea vârstei și gradului de maturitate a copilului.
- Scop: constatarea și coluționarea nevoilor imediate.

Măsuri urgente de protecție

- **Dacă la evaluarea inițială s-a constatat PERICOL IMINENT, atunci ATL:**
 - Chiamă urgența și/sau solicită consultația, în cel mult 24 ore, a MdF.
 - Informează poliția, după caz sectoristul pentru asigurarea securității copilului și altor specialiști în caz de luare forțată de la îngrijitori.
- **Dacă Pericolul iminent este provocat de PĂRINȚI:**
 - **Singurul/ambii părinți/îngrijitori, atunci ATL:**
 - DISPUNE luarea copilului de la părinți și comunică în 24 de ore procurorului.
 - DISPUNE plasamentul de urgență.
 - ÎNAINTEAZA în 3 zile lucrătoare în Judecată cerere privind luarea copilului de la părinți fără decădere din drepturi sau privind decăderea lor din drepturi.
 - SAU solicită înlăturarea imediată de către Poliție, prin Ordin de restricție, a agresorului din locuința familiei supuse violenței și stabilirea unor interdicții prevăzute de lege.
 - **Dacă doar un părinte manifestă comportament abuziv care prezintă pericol iminent, atunci ATL:**
 - Depune cerere în instanța de judecată (locul aflării copilului, sau agresorului, sau acolo unde reprezentantul legal a solicitat) cu solicitarea de emitere în 24 de ore a **ordonanței de protecție a copilului**. ATENȚIE! Acordul părintelui protector nu este necesar. ATENȚIE! Dacă părintele protector nu are soluții, ATL împreună cu ATT plasează copilul împreună cu adultul.
 - SAU solicită înlăturarea imediată de către Poliție, prin Ordin de restricție, a agresorului din locuința familiei supuse violenței și stabilirea unor interdicții prevăzute de lege.
 - **Dacă copilul este identificat în stradă și nu este cunoscut locul aflării îngrijitorului, atunci ATL:**
 - DISPUNE plasamentul de urgență.
- **Dacă Pericolul iminent este provocat de angajat al serviciilor de îngrijire (de tip familial sau instituțional) instituțiilor medicale, atunci ATL și ATT:**
 - DECID de comun acord aplicarea măsurilor de protecție.

În caz de pericol iminent ATL asigură măsuri urgente de protecție a copilului și în afara programului de muncă.

FINALIZAREA evaluării inițiale

- Dacă SE CONFIRMĂ cazul de violență:
 - ATL dispune imediat luarea în evidență a copilului, deschiderea dosarului copilului și realizarea managementului de caz indicând, în caz de necesitate, specialiștii din domeniul ocrotirii sănătății, învățământului, organelor de ocrotire a normelor de drept, care urmează să participe în procesul de evaluare complexă.
- Dacă NU SE CONFIRMĂ cazul, DAR s-au constatat alte probleme de ordin social:
 - Asistentul social comunitar va instrumenta cazul, conform problemei identificate.
- Dacă NU S-A CONFIRMAT cazul și NICI alte probleme nu au fost identificate:
 - Sesizarea se clasează cu înregistrarea rezultatelor în baza de date a beneficiarilor.

Examinări specializate în cazurile de violență

- Pentru constatarea și/sau aprecierea gravității vătămarilor și urmelor de violență fizică și/sau sexuală, angajatul poliției sau reprezentantul legal solicită Centrului de medicină legală examinarea medico-legală a copilului.
- ATL la solicitarea organului de urmărire penală participă la procedurile de examinare medico-legală și la primile audieri ale copilului, dacă acesta nu are reprezentant legal sau respectivului i-a fost retras statutul.
- ATL, la solicitarea organului de urmărire penală de a audia copilul în regim de urgență în calitate de victimă sau martor privind circumstanțele violenței, va contribui în măsura posibilităților la asigurarea condițiilor de desfășurare a audierii copilului, inclusiv pregătirea copilului pentru participarea la această acțiune procesuală, în vederea prevenirii revictimizării copilului.
- Dacă copilul a suferit traume psihice, angajatul poliției sau reprezentantul legal al copilului solicită instituțiilor medico-sanitare din sistemul Ministerului Sănătății efectuarea examinării psihiatricolegale.
- Dacă se suspectează sau s-a confirmat că copilul este victimă a violenței, ATL, poate solicita evaluarea psihologică pentru constatarea semnelor/consecințelor violenței. Evaluarea psihologică este efectată de psihologi cu specializare și experiență în domeniu. Raportul este folosit de EMD ca suport la identificarea soluțiilor optime pentru copil. De asemenea – pentru prezentare la etapa de urmărire penală sau cercetare judecătorească.

Evaluarea complexă și asistența

- Evaluarea complexă (în max 10 zile de la deschiderea cazului):
 - Managerul de caz + EMD.
- Planul individualizat de asistență (după evaluarea complexă):
 - Managerul de caz + specialiștii implicați în Evaluare.
- Managerul de caz:
 - Coordonează și monitorizează intervențiile din PIA cu implicarea, după caz a EMD, reprezentantul legal al copilului și ATT.

Proceduri sectoriale

Instrumentare de către angajații poliției a cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului

- Angajații poliției:
 - Identifică și/sau se autosesizează.
- Sesizări, plângeri etc. (parvenite telefonic, fax, mass-media, internet etc.):
 - Se înregistrează conform regulilor generale.
 - Sesizările sunt referite către Autoritatea tutelară locală.
- Participă la Evaluarea inițială prin examinarea circumstanțelor, întocmește procesul-verbal de cercetare la fața locului:
 - DACĂ constată pericol iminent:
 - Asigură securitatea copilului.
 - Raportează imediat serviciului de gardă.
 - DACĂ alte cazuri de violență – transmite informația la dispecerat.
- Participă la Evaluarea complexă (acumulează materiale necesare) și la Realizarea Planului Individualizat de Asistență:
 - Monitorizarea situației copiilor.
 - Monitorizarea de către abuzatori a ordonanței de protecție și respectarea măsurii preventive de arest la domiciliu.
 - Evidența nominală a abuzatorilor.
 - Asigură participarea la proceduri de audiere, expertize.
 - Asigură protecția victimei.

Procedura de intervenție a lucrătorilor instituțiilor medico-sanitare în cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului

- Orice lucrător al instituțiilor medico-sanitare este obligat:
 - să comunice orice caz suspect sau confirmat de violență conducătorului instituției medico-sanitare în care activează.
- Conducătorul instituției medico-sanitare:
 - Raportează cazurile suspecte sau confirmate de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului din partea lucrătorilor instituției, părinților și altor persoane, conform procedurilor stabilite în prezentele Instrucțiuni.
 - Soluționează în cadrul instituției cazurile de violență fizică, psihologică, între copii.
 - În funcție de forma violenței, convoacă un grup de specialiști din cadrul instituției pentru examinarea/ soluționarea cazului, care stabilește cine va comunica separat cu copilul, elaborînd un plan de intervenție (fără prezența copilului) în cadrul instituției pentru toate părțile implicate în cazul de violență, inclusiv pentru părinții copilului/persoanele în grija cărora se află copilul, consultînd acțiunile planificate cu copilul. La elaborarea și implementarea acțiunilor planificate, după caz, pot fi implicați și alți specialiști din afara instituției medico-sanitare, precum și alte servicii sociale primare sau specializate.
 - Asigură efectuarea, în cel mult 24 ore, a consultării copilului victimă în scopul depistării simptomelor de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului.
 - Asigură asistență medicală de urgență copilului victimă a violenței în corespundere cu simptomele și patologia identificată, conform Protocoalelor Clinice Naționale și standardelor medicale, aprobate de Ministerul Sănătății.
 - Deleagă, la solicitarea autorității tutelare, un medic specialist din cadrul instituției pentru a participa la evaluarea sesizării, elaborarea și/sau implementarea planului individual de asistență.
 - Permite comunicarea altor persoane cu copilul victimă spitalizat, doar cu acordul reprezentantului legal al acestuia.
 - Asigură completarea documentației medicale.
- Dacă violența a fost comisă de către personalul medical sau alți lucrători ai instituției medico-sanitare, suplimentar sesizării autorității tutelare locale, conducătorul instituției:
 - Informează Ministerul Sănătății (în cazul municipiului Chișinău se informează Direcția Sănătății a Consiliului Municipal, iar aceasta, la rîndul său, informează Ministerul Sănătății).
- Lucrătorii instituției medicale:
 - Păstrează confidențială informația despre sesizare.
- Copiii în situație de risc care au nevoie de îngrijiri medicale NU vor fi lăsați în supravegherea suspectului:
 - Dacă copilul a fost spitalizat sau nu, medicul informează autoritatea tutelară locală IMEDIAT.
- Conducătorul instituției medico-sanitare informează părinții/îngrijitorii despre cazul de violență și despre planul de management clinic în continuare.
- Documentația medicală este procesată conform regulilor existente.
- Conducătorul instituției monitorizează starea generală a sănătății copilului și procedura de preluare a copilului de către autoritatea tutelară și/sau asistentul social comunitar.

Procedura de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățămînt în cazurile de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului

- Lucrătorii din sistemul de educație DACĂ dețin informație despre acte de violență sunt OBLIGAȚI să 1) INTERVINĂ pentru stoparea actului de violență sau 2) Să solicite ajutor în acest sens.
- Lucrătorii sunt OBLIGAȚI să completeze Fișa de sesizare și să transmită informația Directorului sau Coordonatorului.

- Directorul sau Coordonatorul:
 - 1) raportează autorității tutelare cazurile suspecte sau confirmate (de violență sexuală, vătămări corporale, neglijare, forme grave de exploatare a copilului) comise de angajați sau alte persoane.
 - 2) soluționează în instituție cazurile de violență fizică, psihologică între copii.
- Lucrătorii care cunosc despre sesizare, păstrează confidențial informația în relația cu părinții / alți îngrijitori.

14. REZUMAT

Diapozitivul 108 – Rezumat

O trecere în revistă a întregului conținut abordat și oferirea oportunității participanților de a adresa întrebări de clarificare și consolidare.

Diapozitivul 109 – Întrebări și detalii de contact

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

